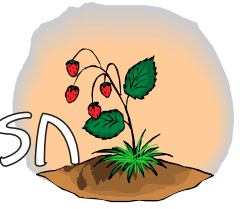

ใบแรก

ขณะนี้เขียนต้นฉบับนี้ ผ่นกำลังตก ต้องบันทึกว่า ณ วันนี้ไม่ง่ายที่จะได้เห็นสายฝน เพราะบางครั้งฟ้าครึ้ม ทำท่าคล้ายฝนจะตก แต่ก็ไม่ตก หรือตกแค่ห้าเดี๋ยวก็ดสลายตัวอย่างรวดเร็ว สายฝนในเมืองช่วยลดฝุ่นละอองบนท้องถนน ช่วยให้ต้นไม้ใบหญ้าร่าเริง สายฝนนอกเมืองระเหยไอน้ำกลั่นหญ้าหอมชื่นใจ กุ้ง หอย ปู ปลา เริงน้ำกันสนุก สายฝนให้ความสดชื่น งอกงาม มีชีวิตชีวาแก่สรรพชีวิต....

ในเล่ม 'ฟ้าเมือง ชาวหินฟ้า' เขียนถึงฝนหลวง...น้ำพระทัยจากในหลวงที่มีต่อพสกนิกรของพระองค์ยามประสบภาวะฝนแล้ง...โชคดีเหลือเกินแล้วที่ได้เกิดเป็นคนไทย

'อุบาสก ชอบทำทาน' เจ้าของคอลัมน์ 'รอบบ้านรอบตัว' ส่ง 'เชยดิน' มาให้ความรู้เรื่องดินแทน เพื่อการทำเกษตรกรรมชาติให้ได้ผล.... 'นักรู้จัก' พาไปอ้อมรอยกับ

'ครูเพียร' แห่งสวนเกษตร.... 'ปัจฉิมลิขิต' ตอบสะใจ ๒๒ หน้า

เมื่อ 'ประเทศไทยขาด' เพราะ 'ภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมบกพร่อง' เราทุกคนต้องช่วยกันแก้ไข ด้วยการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกหลาน เหมือน 'ขงจื้อ' ใน 'คิดตามหนัง'

ประหยัดน้ำมันด้วยการใช้รถสาธารณะ

ถ้าจำเป็นต้องใช้รถส่วนตัวก็เผื่อแผ่คนอื่นด้วย

ประหยัดน้ำ-ไฟ พลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติ

ไม่ทิ้งกระดาษหน้าเดียว ไม่กินข้าวเหลือ ฯลฯ

ทำดีไม่ต้องเดี๋ยว ทำเรื่องง่ายๆ เรื่องเล็กน้อยนี้แหละ

คือน้ำใจจากคนเล็กๆ ที่มอบให้แก่โลก

จับใจ

ความรู้ไปไม่กำมือเดียว ว่าด้วยเรื่อง‘ดิน’.....๑๑
 ครุในดวงใจ.....๒๙
 หุ่นไล่กา.....๓๗
 ธรรมชาติกับการเกษตร.....๖๖

โลกทัศน์-ชีวิตทัศน์

บทวิจารณ์...‘น้ำ’ จาก ‘ฟ้า’.....๓
 นำรู้จัก...‘ครูเพียร’แห่ง ‘สวนเกษตร’.....๒๑
 คิดตามหนังสือ...ขงจื้อ.....๔๓
 เก็บมาฝาก...ภูมิคุ้มกันวัฒนธรรมบกร่อง.....๕๔
 เก็บมาฝาก...ประเทศไทยขำรด.....๕๙
 ถ้อยคำสริมงคล...มีความคิดเห็นอย่างอื่นมัย...๖๓
 ซาดก...สอนตนสร้างคน.....๗๑

เรื่องสั้น-เรื่องยาว

ปลูกฝันไว้ในแผ่นดิน.....๗๗

สังคมดอคน้ำ

ปัจฉิมลิขิต.....๙๑

วัตถุประสงค์ในกาชชัตทำ “ตอกหญ้า”

- เพื่อสร้างความเชื่อมั่นชาวตกราก
และสามัคคีธรรมให้เกิดในหมู่สมาชิก
- เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและให้ตระหนัก
ถึงคุณค่าสาระของหลักธรรมในศาสนา
ในส่วนที่ชี้นำไปให้แก่ปัญหาในชีวิตและสังคม

สารบัญ

ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑๑๙

พ.ศ.-มี.ย. ๒๕๔๘

www.asoke.info

e-mail : rindh_a@asianet.co.th

เจ้าของ

สมาคมผู้ปฏิบัติธรรม

๖๗/๓๐ ถ.นวมินทร์

คลองกุ่ม บึงกุ่ม กทม.๑๐๒๔๐

โทร.๐-๒๓๗๔-๕๖๓๑

E-mail : ppaniya@excite.com

บร/รณาธิการ

วินธรรม อโศกตระกูล

กองบร/รณาธิการ

น้อมคำ สมพงษ์ สุนัย พัชรินทร์

พ้านวล ธารดาว พุทธพันชาติ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มุนิธรรมสันติ

๖๗/๑ ถ.นวมินทร์ คลองกุ่ม

บึงกุ่ม กทม.๑๐๒๔๐

E-mail : thatfah2520@yahoo.com

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

นายประสิทธิ์ พิณพวงค์

จำนวนพิมพ์

๒๓,๐๐๐ เล่ม

“ฟ้า”
จาก
“ไร่”

ปัญหาภัยแล้งในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา หากไม่ได้ “ฝนหลวง” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทาน และทรงติดตามผลการดำเนินงานของโครงการฝนหลวงอย่างใกล้ชิด ความเดือดร้อนเสียหายคงจะเป็นไปอย่างรุนแรงกว้างขวาง

ในบรรดาปัจจัย ๔ ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของชีวิตนั้น อาหารนับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด เพราะมนุษย์จำเป็นต้องกินอาหารทุกๆ วัน เพื่อความอยู่รอดของชีวิต

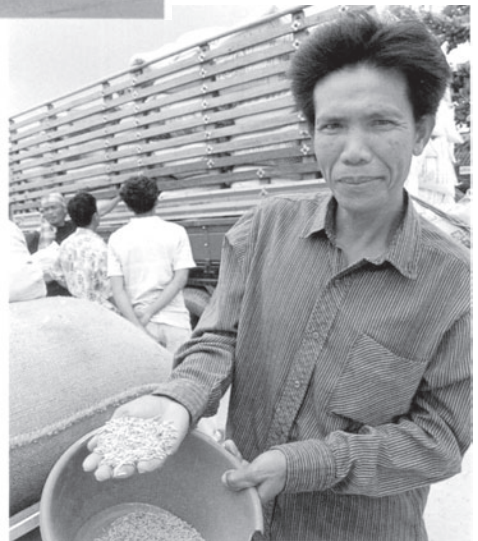

แก้ปัญหาเรื่องน้ำของ
ประชาชน

ประเทศไทยเป็น
ประเทศเกษตรกรรม
มีความมั่นคงในด้าน
อาหาร และเป็นเพียง
หนึ่งในบรรดาไม่กี่สิบ
ประเทศของโลก ที่
สามารถผลิตอาหารได้
เหลือเฟือ จนสามารถ
ส่งออกไปถึงพลโลก

ขณะที่น้ำคือรากฐานสำคัญที่สุด
ของห่วงโซ่การผลิตอาหาร ถ้าขาดน้ำ พืช
สัตว์ และมนุษย์ ก็จะดำรงชีวิตต่อไป
ไม่ได้ เพราะขาดอาหารหล่อเลี้ยงชีวิต

ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลในเรื่องนี้
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงให้
ความสนพระทัยในเรื่องการบริหารจัดการ
น้ำมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และพระราช-
ทานโครงการพระราชดำริมากมายหลาย
ต่อหลายโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการ

ลอง คิด ดู ว่า หากเกิดวิกฤติการณ์ ภัยพิบัติในธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อ การผลิตอาหารของโลก อาทิ เกิดปรากฏการณ์ ภัยแล้ง น้ำท่วม ฯลฯ จนทำให้อาหารในโลก ลดน้อยลง

ประเทศต่างๆ ที่อาจจะร่ำรวย มั่งคั่งด้วยน้ำมัน อุตสาหกรรมหนัก เทคโนโลยี สารสนเทศ การท่องเที่ยว ฯลฯ แต่ขาดความมั่นคงด้านอาหาร ก็มีความ เป็นไปได้ที่ผู้คนในประเทศเหล่านั้นจะเกิด จราจร และจะฆ่ากันตายเพราะการแย่ง ชิงอาหารด้วยความหิวโหย

ในขณะที่ประเทศไทยซึ่งเป็น “**มหาอำนาจด้านอาหาร**” ถึงแม้ผลผลิตจะลดน้อยลง เพราะภัยพิบัติในธรรมชาติดังกล่าว แต่ トラบไตที่ยังมีอาหารเพียงพอจะแบ่งปัน กันกินภายในประเทศ คนไทยก็จะไม่ถึง กับต้องฆ่ากันเพื่อแย่งชิงอาหาร

อาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของห่วงโซ่การผลิตอาหารเลี้ยงดูพลโลก จึงเป็นอาชีพที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะเป็นรากฐานที่ช่วยหล่อเลี้ยงและสร้างความมั่นคงให้กับอารยธรรมของมนุษย์ อย่างไรก็ตาม คนไทยกำลังเริ่มทิ้งอาชีพเกษตรกรรม ลูกหลานของเกษตรกรทุกวันนี้ที่มีโอกาสสำเร็จเรียนสูงขึ้น เมื่อเรียนจบก็มักจะหันไปประกอบอาชีพอื่น โดยไม่อยากจะป็นชาวไร่ชาวนาเหมือนพ่อแม่ที่มีฐานะยากจน เกษตรกรทุกวันนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ ส่วนคนหนุ่มสาวมักจะ

หนีไปทำงานในเมืองเป็นอาชีพหลัก (ถึงแม้ว่าจะกลับมาช่วยทำนาบ้างช่วงฤดูทำนาเป็นอาชีพรองก็ตาม)

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในเรื่อง **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** และ **“เกษตรทฤษฎีใหม่”** เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีอาชีพที่มั่นคง จึงนับเป็นทฤษฎีที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมไทยในการแก้ปัญหาเรื่องนี้

“ความพอเพียง” หมายถึง **“ความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล”** (ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่า **“สัมมา”**

ตามหลักพุทธธรรม) ถ้าคนไทยสามารถเข้าถึง **“ปรัชญา”** หรือ **“ปัญญา”** ของ **“ความพอเพียง”** นี้ได้ รากฐานทางปัญญา (wisdom) ดังกล่าว จะเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยแก้ปัญหาทุกอย่างของสังคมไทย รวมทั้งการแก้ปัญหาความยากจนของเกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศด้วย

“การทำเกษตรทฤษฎีใหม่” ก็คือตัวอย่างหลัก (paradigm) ของ **“เศรษฐกิจพอเพียง”**

ในขณะที่แบบวิถีการผลิต (mode of production) ตาม **“ทฤษฎีเก่า”** ที่เกษตรกรเคยชิน คือการทำเกษตรแปลงใหญ่หลายสิบไร่ โดยมองว่า **“ที่ดิน”** เป็นรากฐานของความ **“มั่งคั่ง”** (wealth) ยิ่งมีที่ดินเพาะปลูกมาก ก็จะมีสร้างความมั่งคั่งได้มาก ฉะนั้นก็จะมีการบุกรุกทำลายป่าเพื่อจับจองขยายที่ดินเพาะปลูกกว้างออกไปเรื่อยๆ

การทำเกษตรแปลงใหญ่ออย่าง **“ไม่พอดีพอประมาณ”** กับศักยภาพที่มีอยู่ จะก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่คุ้มค่า และสิ้นเปลือง **“น้ำ”** มาก

ในปีหนึ่งๆ เกษตรกรจะปล่อยให้ที่ดินรกร้างว่างเปล่าอยู่หลายเดือน โดยใช้ประโยชน์จากที่ดินในการเพาะปลูกเพียงไม่กี่เดือนเท่านั้น เพราะขาดน้ำสำหรับการทำเกษตร และปล่อยให้ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์

หากเปรียบเทียบกับโรงงาน ก็เหมือนใช้ประโยชน์จากโรงงานและเครื่องจักรในการผลิตปีหนึ่งเพียงไม่กี่เดือน ช่วงเวลาที่เหลือปล่อยให้โรงงานและเครื่องจักรถูกทิ้งไว้เฉยๆ อย่างเปล่าประโยชน์ ซึ่งเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก

หัวใจสำคัญของ **“การทำเกษตรทฤษฎีใหม่”** ก็คือ การปรับเปลี่ยนแบบวิถีการผลิตของเกษตรกร โดยหันมาทำเกษตรในที่ดินแปลงเล็กลง ให้ **“พอดีพอประมาณ”** กับศักยภาพของแต่ละครัวเรือน ภายใต้กรอบวิธีคิดที่ไม่ได้มองว่าการมี **“ที่ดิน”** มากๆ เป็นปัจจัยสำคัญของการผลิตที่จะนำไปสู่ความมั่งคั่ง แต่มองว่าการมี **“ปัญญา”** ที่รู้จักการบริหารแปลงเกษตรด้วย

ความ **“พอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล”** อันเป็นการผลิตบนฐานทางปัญญา (wisdom base) คือปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความมั่งคั่ง

เมื่อผลิตในที่ดินแปลงเล็กลงอย่างมี **“ปัญญา”** เกษตรกรก็สามารถจะบริหารจัดการ **“น้ำ”** ที่มีจำนวนจำกัด ให้เกิด **“ประโยชน์สูง ประหยัดสุด”** ซึ่งจะส่งผลให้สามารถใช้ประโยชน์สูงสุดจากที่ดินแปลงนั้นได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี

เศรษฐกิจพอเพียง

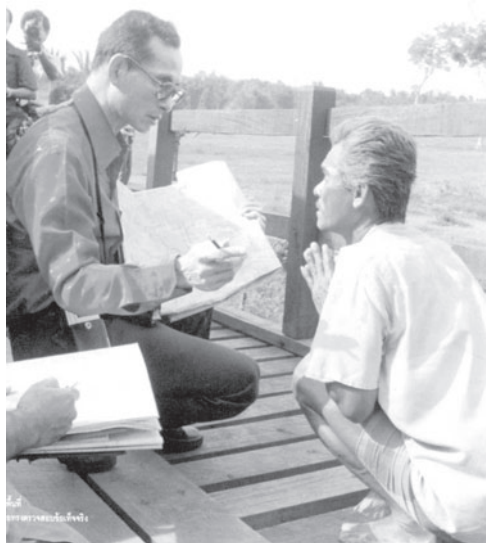

การบริหารจัดการแปลงที่ดินซึ่งมีขนาดพอเหมาะพอดีกับศักยภาพของแรงงาน จะก่อให้เกิดความมั่งคั่งเพิ่มขึ้นจากความประหยัดของขนาดการผลิต (economy of scale)

ตลอดจนการทำเกษตรแบบผสมผสานที่ทำให้ผลผลิตหลายชนิด ซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่าง “พอเหมาะพอดี” ในห่วงโซ่ของการผลิต จะก่อให้เกิดความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นจากความประหยัดของขอบเขตการผลิต (economy of scale)

แปลงที่ดินซึ่งมีขนาดพอเหมาะอันได้รับการบริหารจัดการอย่างมี “ปัญญา” (wisdom) ดังกล่าว จึงสามารถก่อให้เกิดผลผลิต (ต่อหน่วยต้นทุน) เพิ่มมากขึ้น หรือมีผลิตภาพ (productivity) เพิ่มขึ้น ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมา

หากเกษตรกรสามารถสร้างความมั่งคั่งได้เพิ่มขึ้น หรือใกล้เคียงกับของเดิมจากการใช้พื้นที่ทำเกษตรแปลงเล็กลง นัยะของผลกระทบที่ตามมาก็คือ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลต่อการแก้ไข

พระราชดำริเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่” นี้ จึงนับเป็น ภูมิปัญญาที่มีความลุ่มลึกในเชิงเศรษฐศาสตร์ และมีนัยสำคัญยิ่งที่จะก่อให้เกิดคุณูปการ ต่อการแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคมไทย อย่างกว้างไกลไพศาล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานแนวทางให้ กับพลกนิกรชาวไทย

ปัญหาเรื่องที่ดินทำกินของประชาชน การแก้ปัญหาคาหรุกรทำลายป่า การแก้ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาคอนตงงาน การแก้ปัญหาคความยากจนของเกษตรกร ฯลฯ

ความรู้ใบไม้กำมือเดียว ว่าด้วยเรื่อง “ดิน”

■ เขยดิน ชาวหินฟ้า

คำนำ เกษตรกรรมของโลกยุคใหม่ ให้ความสำคัญกับพืชผลมากกว่าแม่ธรณี
แม่ธรณีเป็นเพียงทางผ่าน เป็นเพียงเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะให้พืชผลทั้งหลาย
เจริญเติบโต เพื่อเป้าหมายสุดท้ายคือ “การบริโภค”
เกษตรกรรมของโลกยุคเก่าไม่มีความเร่งร้อน ทุกอย่างค่อยเป็นค่อยไป
ความอุดมสมบูรณ์ของแม่ธรณีจึงยังคงมีตลอดไป

เกษตรกรรมทางรอดอันยั่งยืนในวันนี้
จึงคือการหันกลับมาดูแลแม่ธรณี เลิกใช้
สารเคมีทุกชนิด

เลิกทำร้ายท่าน แล้วหันมาดูแลรักษา

เกษตรกรรมไร้สารพิษจึงเป็นทาง
รอดของสังคมชนบทที่กำลังล่มสลาย

และเป็นทางรอดของสุขภาพมนุษย์
ที่จะได้ไม่ต้องเผชิญชะตากรรมแห่งโรคร้าย
สารพัด

แต่อย่างไรก็ตาม ค่านิยม “ความไว”
และ “ความอุดมหลากหลาย” ก็ยังคง
เป็นกระแสหลักที่ขัดขวางอยู่

หน่วยงานที่สนองตอบคุณสมบัติ ๒
ข้อนี้สำเร็จ จะได้รับการยกย่อง ชื่นชม
และเกียรติบัตร!

ความไว หมายถึง การย่อยสลาย
สารอินทรีย์ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้...จะ
เอาเดี๋ยวนี้!

ความอุดมหลากหลาย หมายถึง
การแสวงหาสารอินทรีย์หลายๆ ชนิดมา
ผสมคละเคล้า เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าทาง
อาหาร...จะเอาเยอะๆ!

เพราะเหตุนี้ **“น้ำจุลินทรีย์”** จึงมี
สภาพเหมือนอควินม้าขาวในบัดดล!

แต่ก่อนที่จะก้าวไปสู่การเรียนรู้ทาง
ด้านวิชาการที่มีผลดีต่อแม่ธรณี หากเรา
เป็นชาวบ้านธรรมดาๆ ที่ไม่มีการศึกษา
ไม่มีเงินทอง เราจะทำอย่างไร?

**ความรู้เรื่องดิน แม่ฐั๋น่อยก็เอาตัว
รอดได้**

ถ้าเราไม่มีความรู้เลยก็ไม่ควรตกใจ
เพราะถึงไม่รู้ก็ประสบความสำเร็จได้!

วันนี้ของใครบางคน จะออกกำลังกาย
ก็ต้องไปเรียนวิชาออกกำลังกายของ
ประเทศโน้นประเทศนี้ เป็นที่เหน็ดเหนื่อย
และราคาก็แพง ทั้งๆ ที่ “การเดิน” เป็นการ
ออกกำลังกายที่ทรงพลังและง่ายที่สุด!

ดิน : บทที่ ๑ ดินสมบูรณ์ต้องมี
ฮิวมัสนั้น แท้จริงก็คือสารอินทรีย์ที่ย่อย
สลายแล้วนั่นเอง

ในความหมายของคำว่า “การย่อยสลาย” ภาษาชาวบ้านแปลว่า สิ่งนั้นๆ มีรูปร่างที่เล็กมากๆ

ปากมนุษย์จะกินข้าวเป็นคำๆ แต่ปากของพืชเล็กมากจนตาเปล่ามองไม่เห็น “คำข้าว” ของพืชจึงต้องเล็กลงอีก

การย่อยสลายจึงหมายถึง การเปลี่ยนตัวเองของอาหารพืชจากคำใหญ่เป็นคำเล็ก ยิ่งเล็กยิ่งกินง่าย!

🌿 วิธีการย่อยให้เป็นคำเล็ก

หนังสือเรียนเรื่องเกษตรสมัยก่อนได้แนะนำการทำ “ปุ๋ยพืชสด”^(๑) คือ นำกิ่งไม้ใบหญ้ามากองรวมๆ กัน หากรดน้ำบ้าง มีดินกลบเป็นชั้นๆ การย่อยสลายจะรวดเร็วขึ้น

หากทิ้งไว้เฉยๆ การย่อยก็ค่อยเป็นค่อยไป ใช้เวลานาน

เรามีความจำเป็นต้อง “เร่งเวลา” ขนาดไหน?

๑. ถ้าเป็นปุ๋ยหมัก เขาจะเพิ่มมูลสัตว์ลงไปด้วย

🌿 ชื่ออาหารของพืชที่ไหน?

เศรษฐกิจพอเพียงและพึ่งตน เป็นเศรษฐกิจที่หลีกเลี่ยงการพึ่ง “เงิน”

ไปไม้-ใบหญ้า-กิ่ง-ก้านสารพัด มีพร้อมสมบูรณ์อยู่ในที่ดินอยู่แล้ว

ปรากฏว่ามีพืชขึ้นระเกะระกะ นั่นคือแหล่งวัตถุดิบในการทำปุ๋ยที่ยั่งยืน นำมาใช้ได้ตลอดชีวิต

🌿 จำเป็นต้องปรับสภาพดิน?

สารอินทรีย์ที่ย่อยสลายจะเป็นผู้ปรับสภาพดินโดยธรรมชาติ

จะเป็นกรดหรือด่าง จึงไม่ใช่เรื่องใหญ่โต

ดินที่สมบูรณ์จะมีประชากรจุลินทรีย์ รวมถึงสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ที่อาศัยอยู่บนหน้าดินในดิน เป็นจำนวนมากมายมหาศาล

มันจะสร้างปฏิกิริยาทางเคมี ปรับสภาพดินทุกเลี้ยววินาที ไม่มีหยุดพัก

และดินที่สมบูรณ์จะเป็นตัวเหี่ยวนำดูดความชื้น และอุ้มความชื้นไว้ได้มากกว่าปกติ สิ่งมีชีวิตภายในดินจึงยิ่งเจริญเติบโต

การปลูกพืชตระกูลถั่วแล้วไถกลับ,
การปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชคลุมดิน
การนำฟางมาปุ๋ยหมักให้ทั่ว จึงเป็นพฤติกรรม
บำรุงดินให้สมบูรณ์ “เชิงรุก”

และการเผาสารพัดบนที่ดินนาไร่ใดๆ
ก็ตาม นั่นก็คือ การทำลายชีวิตของแม่
ธรณีให้ตายอย่างทรมาน

เป็นอาชญากรรมของความสมบูรณ์!
เป็นอนันตริยกรรมที่คาดไม่ถึง!

ผลิตปุ๋ยภายใน ๒๔ ชม. เรื่องจริง
ที่ไม่ใช่เคล็ดลับอะไร นั่นก็คืออุจจาระ-
ปัสสาวะของคนเรา

เกษตรกรโบราณทำสิ่งนี้มานานแล้ว!
อุจจาระเป็นศูนย์รวมความหลากหลาย
ของวิตามิน เพียงแค่ออยู่ในร่างกาย
๒๔ ชั่วโมงก็สามารถนำไปใช้ได้

ร่างกายมนุษย์เป็นถังหมักชั้นดียิ่ง
กว่าถังหมักใดๆ และมนุษย์นี้แหละคือ
สายพันธุ์จุลินทรีย์ที่ตัวโตที่สุด!

ปัสสาวะเป็นปุ๋ยน้ำที่พืชดื่มได้ทันที
(instant)

มูลสัตว์เป็นแหล่งอาหารชั้นดีของพืช
อีกอย่างหนึ่ง เพียงแต่ถ้าเป็นสัตว์เศรษฐกิจ
มูลสัตว์เหล่านี้มักจะปนเปื้อนสารเคมีมากไป
ไม่เหมาะสมในการใช้งาน

อุจจาระทั้งหลายเมื่อทิ้งไว้นานพอ
สมควร ก็จะสลายกลายเป็นดินธรรมชาติ
มีแร่ธาตุอาหารสมบูรณ์ ไม่มีเชื้อโรค ไม่
สกปรกเหมือนอย่างที่ใครบางคนเข้าใจ
คนรังเกียจแต่พืชน้ำลายไหล!

หมายเหตุ การใช้อุจจาระปัสสาวะ ต้อง
ผสมน้ำหลายเท่าเพื่อเจือจางความเข้มข้น
ของวิตามิน!

ส่วนการใช้สดหรือหมักเป็นราย
ละเอียดปลีกย่อย ไม่ต้องกังวล ถึงไม่รู้ก็
ไม่สำคัญ

เด็ดแรงๆ จะขจัดกลิ่นเหม็นได้ชะงัด

บทสรุป ความรู้เรื่องดินไม่ใช่ความ
คิดใหม่ แต่เป็นเรื่องปกติของบรรพบุรุษ
ที่ถ่ายทอดกันมานานแสนนาน

สังคมชนบทเป็นสังคมไม่ใช่เงิน
อะไรที่ทำได้ หาเองได้ จึงควรทำ

เงินแต่ละบาทของคนทำเกษตรหา
ไม่ง่าย ชีวิตที่ผูกพันกับการใช้เงิน จะทำให้เขา
“พึ่งตน” ไม่สำเร็จ

เกษตรกรรมวันนี้ สารอยู่ที่ “ฟื้นฟู
พระแม่ธรณี”

เมื่อแม่แข็งแรง ลูกๆ ย่อมแข็งแรง
ตามไปด้วย

อาหารของพืชก็คือ สารอินทรีย์ที่
ย่อยสลายแล้ว เศษใบไม้ใบหญ้า ใบสด
ใบแห้งนี้แหละ อาหารชั้นดี วิตามินครบถ้วน

ส่วนผสมนี้มีร่ำ-คายข้าวเข้ามาผสม
ในหลายๆ สำนักวิชาการ เหตุก็เพราะสิ่ง
เหล่านี้มีอณูเล็กละเอียด การสลายตัวเพื่อ
ให้พืชเอาไปใช้ จึงใช้เวลาไม่นานนัก (อย่า
ลืมน้ำว่าพืชมีปากเล็กมาก)

คดีก่อนจาก ฮัตตาจิ ฮัตตโนะ นาโถ
ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

🧠 ภาพประกอบ ภายใต้หลักเกณฑ์ “เศรษฐกิจพอเพียง-เศรษฐกิจพึ่งตน-เอาชีวิต
แม่ธรณีกลับมา”

๑. วิชาพืชกรักชฎ
หลากหลาย เป็นอาหาร
อันอุดมสมบูรณ์ เป็น
โรงงานผลิตปุ๋ยตลอด
นิรันดร ใช้เท่าไรไม่มี
หมด

จะสร้างก็โรงก็
เรื่องของเรา ไม่ต้องมี
งบประมาณก็สร้างได้

๒. ตัดกิ่งไม้ใบ
หญ้ามาทับถมรวมกัน
นี้แหละอาหารยอด
วิตามินของแม่ธรณี

อยากจะเร่งให้
เร็วขึ้น ก็ใช้ดินโรยทับ
ลงไป

เร็วกว่านี้ก็ต้อง
รดน้ำ

ปุ๋ย อิน ท รี ย

กระสอบละหลายร้อย มีเงินทองเหลือใช้หรืออย่างไร จึงชอบทำเกษตรมั่งง่ายด้วยการซื้อปุ๋ย

๓. ป่าชายเลน เป็น
แหล่งอาหารธรรมชาติของ
สัตว์น้ำ เรามาสร้างป่า
ชายเลนบนบกกันบ้าง

นำกิ่งไม้ใบหญ้ามาสุ่มๆ
จะกองต่างหากหรือกองไว้
ตามโคนต้นไม้ เราจะได้
แหล่งอาหารของนกแมลง
จุลินทรีย์เป็น “โรงบุญ”
ของพวกเขา อดอยากก็มา
แบ่งปันจากที่นี่ได้

ต้นไม้ก็พลอยร่มเย็น สุขสบาย แถมยังได้วิตามินเสริมอยู่รอบๆ โคนต้นไม้

๔. ป่าน้อยใน
ท้องไร่ท้องนา
ซูเปอร์มาร์เก็ตของ
วงจรชีวิตธรรมชาติ
เอาแต่กลาง
พื้นที่ให้โล่งเตียน
แล้วชีวิตเล็กชีวิต
น้อยจะไปอยู่ที่ไหน
เป็นสวัสดิการ
อันล้ำค่าให้พวกเขา

๕. พืชคลุม
ดินอาจดูรก แต่
แสนจะถูกใจแม่
ธรณี

แผ่นดิน
รุ่มเย็น ชุ่มชื้น
ความชื้นถูกดึงไว้
ไม่ระเหยไปใน
อากาศเร็วเกินไป

แม่ธรณีนอน
เป็นสุข ต้นไม้ก็
เย็นใจ

๖. มีโอกาส มีเวลา พยายามคลุมดินไว้ มีฟางก็เอามาเกลี่ยกระจาย มีขยะสดก็ใช้ได้ เกลี่ยกระจายคลุมด้วยฟางหมักแบบธรรมชาติ

ดินจะปรับสภาพค่อยๆ พื้น-แข็งแรง ปลุกอะไรก็งดงาม

๗. ต้นไม้ใหญ่หน่อยเก็บไว้ ให้โรงงานผลิตปุ๋ยยั่งยืน กิ่งใบตัดมาทำปุ๋ยใช้ได้ตลอดปี ต้นไม้บางพันธุ์แข็งแรง ทาอาหารเก่ง ใบดก รากคล้ายพืชตระกูลถั่ว เช่น มะขามเทศ กระถิน ฯลฯ วันนี้เราจะไม่เกลียดชังต้นไม้ที่มีหนามอีกต่อไป เพราะแม่ธรณีท่านชอบกิน!

๘. ต้นก้ามปู ไม้ยักษ์ที่ผลิตอาหารคนได้เยอะแยะ ๑ ต้น เท่ากับต้นไม้อื่นรวมกัน ๑๐ ต้น
ปลูกไว้ได้ร่ม ได้ปุ๋ย
แถมยังดูแลแม่ธรณีให้สุขภาพดี

อนึ่ง ปลูกต้นไม้มากๆ
เราจะได้ความเย็นที่เรียกฝน
มาตกได้อีก โพธิ์-ไทร-ไกร-
กร่าง ไม้ใหญ่ที่คนไม่ชอบ
ไม่ยุ่ง ไม่ทำลาย แต่หา
อาหารเองเก่งที่สุดแม้ใน
ภูเขาหิน
ปลูกล่อฝนกันดีไหม?

๙-๑๐. เศรษฐกิจพึ่งตน ต้องรู้จักพึ่งตัวเอง อยู่บนลำแข้งตัวเอง ไม่มีมจกคนอื่นหายใจ
เราจึงจำเป็นต้อง
ลดการใช้ “เงิน”

การปลูกไผ่
กล้วย ฯลฯ ถือเป็น
พืชอเนกประสงค์
ทำข้าวของเครื่อง
ใช้ได้สารพัด

คนชอบซื้อ-
จับจ่าย ไม่ใช่วิสัย
ของเกษตรกรยั่งยืน

อุจจาระ ปัสสาวะ

๑๑. รูปนี้เซ็นเซอร์ ปุ๋ยฟอสต์ฟูดชั้นหนึ่ง และเติมไปด้วยวิตามิน
นั่นก็คือของเสียจากร่างกายของเรา
จะมีใครเก่งไปกว่าโรงงานมนุษย์ที่เร่งหมักปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้
เวลาไม่เกิน ๒๔ ชม.

สิ่งที่มีมนุษย์รังเกียจ แท้จริงกลับมีประโยชน์มหาศาล
ฝึกทำใจสักนิด แล้วจะมีฤทธิ์ในการทำเกษตร!

สวนเกษตร เป็นสวนอาหาร มังสวิวัติ อยู่บนถนนนวลจันทร์ ตรงข้าม วัดนวลจันทร์ หลังโรงเรียนอนุบาลสายสุดา สัมผัสแรกที่เข้าไปภายในร้านนอกจากสีเขียว ของแมกไม้ที่ร่มรื่นรอบบริเวณแล้ว เราจะ ได้พบกับบริการที่เป็นกันเอง เหมือนได้มา นั่งกินข้าวในบ้านคนคุ้นเคย

ครูเพชร แห่ง ‘สวนเกษตร’

‘สวนเกษตร’ คงจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้าไม่มีกลุ่มคนจาก**มูลนิธิเพื่อนช่วยเพื่อน** ซึ่งพร้อมจะเห็นดินเหนียวเพื่อเผยแพร่อาหาร มังสวิรัตอันประกอบด้วยผักไร้สารพิษ เพื่อสุขภาพของผู้บริโภค ในยุคที่อาหาร เต็มไปด้วยสารพิษ ก่อให้เกิดโรคมะเร็งที่ คร่าชีวิตผู้คนไปอย่างมากมาย

‘ครูเพียร’ (เพ็ญเพียรธรรม) ชื่อ เต็ม **มาลินี ถนอมสวย** สตรีใบหน้าอímบุญ ทำที่เป็นมิตร อายุ ๔๗ ปี เป็นสมาชิก คนหนึ่งในมูลนิธิเพื่อนช่วยเพื่อนที่เราจะ มาทำความรู้จักกันนี้

‘ครูเพียร’ เป็นคนอยุธยา คุณพ่อรับราชการรถไฟ คุณแม่ค้าขาย เต็บโตมาอย่างอบอุ่นท่ามกลางพี่น้อง ลูกบ้าน่าอา และย่าซึ่งมีธรรมะ สอนลูกหลานดี พาครูเพียรเข้าวัดทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนา ในวัยเด็กชอบดูภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติ สนใจถือศีล ๕ เวลาพระสอนศีลข้อ ๑ ไม่ฆ่าสัตว์ ก็นึกสงสัยว่าแล้วทำไมพระยังฉันเนื้อสัตว์ซึ่งต้องฆ่ามันมากิน ฆ่ากันเยอะเยาะ ทำไมไม่เห็นมีใครห้าม ก็ทำผิดกันหมดเลยนะซี

ต่อมาพบว่ามิเทศกาลเจ เขาไม่กินเนื้อสัตว์กัน ๑๐ วัน ก็ทำตามโดยอัตโนมัติ รู้สึกพอใจ ยินดีที่ได้ทำบุญ แต่เอ๊ะทำไมกินแค่ ๑๐ วัน ไม่กินตลอดไปเลยละ

พบอาจารย์ซิงไห่ สะดุดใจคำสอน ‘ชาติเดียวหลุดพ้น’ ก็คิดว่าดีจะได้ไม่ต้องมาเกิดอีก เพราะจำคำสอนพระพุทธเจ้าได้ว่า ความสุขที่สุดคือไปนิพพาน อยากรู้ว่านิพพานเป็นอย่างไร จะหาพบได้อย่างไร และที่สำคัญ อ.ซิงไห่ให้ตั้งสัจจะ งดเนื้อสัตว์ตลอดชีวิต พอจะทำจริงๆ ซัก

กลัวว่าจะทำไม่ได้ แต่ในที่สุดหลังจากศึกษาอยู่พักหนึ่ง ก็ตัดสินใจงดเนื้อสัตว์ตลอดชีวิต และถือศีล ๕

สมัยนั้นใครกินมังสวิวัติ ต้องรู้จักร้านชมรมมังสวิวัติของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ที่จตุจักร เพราะที่นั่นมีอาหารหลากหลายชนิด ราคาถูก และยังมีคนขายพูดคุยแนะนำให้ความรู้เรื่องธรรมะ ไปกินบ่อยๆ ก็สนิทสนมกัน ช่วยล้างจานทำโน่นทำนี่ ตอนนั้นยังสอนหนังสือ ไปช่วยได้เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ และช่วงปิดเทอม รู้เพียงว่ากลุ่มนี้เป็นพวกถือศีลปฏิบัติธรรม และกินมังสวิวัติ

ปกติเป็นคนชอบฟังเพลง บางคืนก่อนนอนก็เปิดวิทยุฟังไปจนหลับ จนตี ๔ เจอรายการท่านจันทร์เทศน์ วันนั้นท่านจันทร์สากัจฉากับพ่อท่านสมณะโพธิรักษ์ เรื่องศาลพระภูมิ คนทรง ว่าเป็นความเชื่อที่ผิดๆ และผิดกันมานาน ซึ่งชาวพุทธพระพุทธเจ้าสอนเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มีแต่กรรมดี-กรรมชั่วในตนเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งที่แท้จริงของเรา และเหตุผลต่างๆ อื่นที่ฟังแล้วไร้เลยๆ เห็นด้วยในสิ่งที่พูดทั้งหมด

พบจบรายการตอนที่ ๕ ก็โทรหาท่านจันทร์ นิมนต์ท่านมารื้อถอนศาลพระภูมิ ถามท่านว่าได้ไหม ท่านตอบตกลงหนึ่งอาทิตย์ผ่านไป ท่านมาที่บ้าน ตอนนั้นท่านห่มผ้าขาว (ช่วงที่สมณะสันติโอศกมีคติความอยู่) ก็ไม่ได้สนใจรูปแบบของท่าน ขอให้เป็นผู้ชกแล้วกัน ตอนนิมนต์ท่านฉันอาหาร กราบเรียนท่านว่าบ้านนี้ไม่มีอาหารเนื้อสัตว์ถวาย จะฉันได้ไหม ท่านบอกว่าทำไม่จะได้ อาตมาฉันอาหารมังสวิรัตมาเกือบ ๒๐ ปีแล้ว เลย์รู้ว่าท่านเป็นพวกเดียวกับคนที่จตุจักร ท่านเป็นพระสันติโอศก ก็ตื่นตื่น ตอนท่านจะกลับ ถวายปัจจัย (เงิน) เหมือนที่เคยถวายพระอื่นๆ ท่านไม่รับ พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลในการไม่รับ ทำให้เราคลายสงสัย เพิ่มความศรัทธาและเกรงใจท่านมากขึ้น จึงปวารณาว่า ถ้าท่านมีอะไรให้โยมช่วย ก็ขอให้บอก ถ้าช่วยได้จะทำทันที ท่านก็บอกว่า ถ้ามีเวลาว่างก็ไปช่วยงานมูลนิธิเพื่อนช่วยเพื่อนที่สันติโอศกก็ได้ เพราะเป็นงานที่ยังขาดแคลนคนทำอยู่มาก

**จุดเริ่มต้นตรงนี้ นำชีวิตครูเพียร
เดินเข้าสู่เส้นทางศาสนา ละทิ้งตำแหน่ง**

ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลเอกชน เงินเดือนหมื่นกว่าบาท (ถ้าสอนพิเศษด้วยก็ตกเดือนละเกือบ ๒ หมื่น) และครอบครัวสามี่เป็นคนดี ไม่เคยบังคับ ตามใจไม่ว่าจะเป็นเรื่องการกินมังสวิรัต หรือไปวัดบางที่ก็ตั้งสมณูาให้เป็นลูกเจ้าแม่กวนอิม โชคดีที่ไม่มีลูกให้ต้องเป็นห่วง ไปๆ มาๆ ระหว่างบ้านกับวัด และเริ่มห่างบ้านมากขึ้นๆ เมื่อเลือกช่วยงานสอนเด็กที่ ร.ร.สัมมาสิกขาสันติโอศก โดยไม่มีเงินเดือน

อยู่ที่นี้มีความรู้สึกว่าอยู่กับคนมีศีล อดอุณดี ปลอดภัย เป็นสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดี อยู่นานๆ เข้าหลายปี จิตใจเอนเอียงมาทางสงบ รักสันติสุข เลือกอยู่ทางนี้ดีกว่า เพราะรู้ว่าคงไม่สามารถดึงใครออกมาสู่เส้นทางเดียวกับเราได้ เพราะทางนี้เป็นเส้นทางวิบาก มีการขจัดกิเลสตัวน้อยใหญ่ ให้เบาบางจางคลายลงเสมอๆ ซึ่งเป็นเรื่องไม่ง่ายเอาเสียเลย เพราะฉะนั้นต้องเอาตัวเองให้รอดก่อน

ปัจจุบันครูเพียรช่วยงานด้านร้านอาหารและยังมีพืชผักไร้สารพิษซึ่งปลูกในบริเวณสวนเกษตรบนเนื้อที่ ๑๕ ไร่ นอกจากนำมาประกอบอาหารแล้ว เมื่อมี

มากพอก็นำมาจำหน่ายด้วย เช่น ช่วงที่ผ่านมามีแตงกวา กวางตุ้ง ผักบุ้ง ค่ะน้ำ หัวไชเท้า ขายทุกวัน ราคา กิโลกรัมละ ๒๐ บาทตลอด ไม่ว่าจะราคาผักที่อื่นจะขึ้นลงอย่างไรก็ไม่สนใจ เพราะจุดหมายคือให้ลูกค้าได้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ได้บุญ ซึ่งนี่คือความภูมิใจที่ปล้ำกับความเหนื่อยยากทั้งหมด

สวนเกษตรเกิดจากความริเริ่มของท่านจันทร์ พื้นที่เดิมเป็นของโรงเรียนอนุบาลสายสุตา ซึ่งอนุญาตให้เขตบึงกุ่ม

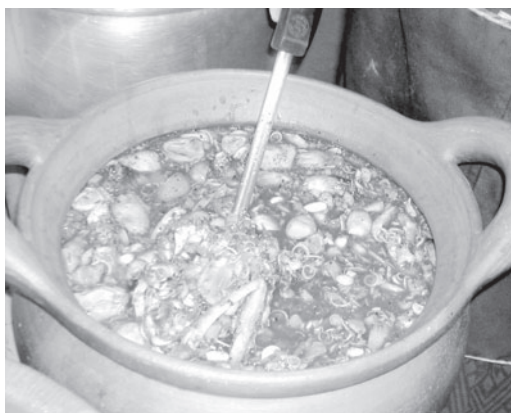

ใช้ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนในพื้นที่ โดยรับคนในชุมชนและบุคคลทั่วไป มาอบรมเรื่องต่างๆ เพื่อส่งเสริมอาชีพ ท่านจันทร์พุดคุยกับคุณรัชนี เจ้าหน้าที่เขต จนได้เปิดร้านอาหารนี้ขึ้น เพื่อมอบสิ่งดีๆ ให้ชุมชน เรามีการอบรมทำจุลินทรีย์ เอaling ที่ปฏิบัติจริงมาสอน ลงสวนกันจริง ดูปุ๋ยจุลินทรีย์ที่เราทำ เปิดอบรมเป็น ครั้งคราว ทางเขตจะประกาศให้ชาวบ้านรู้ อีกทางคือท่านจันทร์ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ

ซึ่งมีประชาชนให้ความสนใจดี

ที่นี้เน้นให้ลูกค้าบริการตัวเอง ตั้งแต่ ตักเอง ใครใคร่ตักอาหารชนิดใดก็ตักตาม ชอบใจ ก็อย่างก็ได้ เดินตักก็เที่ยวก็ได้ แต่ขอให้ประมาณให้พอเหมาะ กินให้หมด จากนั้นก็เก็บล้างเอง คำนวณค่าอาหารเอง จ่ายเงินเองเสร็จ

ซึ่งวิธีนี้ก็เป็นการคิดของท่าน
จันทร์อีกนั่นแหละ เพื่อฝึกให้ซื่อสัตย์ต่อ
ตนเอง ประเมินตัวเอง บางคนสงสัย
ถ้ามีผู้กินแล้วไม่ยอมจ่ายล่ะ “ก็ไม่เป็นไร
คิดว่าคงไม่น่าจะมีหรอก แต่จ่ายน้อยจ่าย
มากก็แล้วแต่เขา”

ถามว่า วิธีการบริหารแบบที่สวน
เกษตรทำ จะอยู่ได้ตลอดรอดฝั่งหรือไม่
สำหรับความคิดของครูเพียร รอดแน่
เพราะมีความเชื่อว่าเมืองไทยเป็นเมืองพุทธ
คนใจบุญมีเยอะ เขาใจบุญ เขาไม่กินฟรี
กันหรอก แต่ถ้าจะกินฟรีจริงๆ เราก็ให้กิน
ถือว่าทำบุญ

ส่วนบรรดาอาสาสมัครมีทั้งคน
หนุ่มสาว ผู้เฒ่าผู้แก่หลายชีวิตทมนเวียน
กันเข้ามาเป็นครั้งคราว มาเป็นแรงงานฟรี
บางคนช่วงเย็นมาช่วยปอกมะพร้าว ชูด
มะพร้าว ๒-๓ ชั่วโมงกลับก็มี บางคนมา
ช่วยด้านเกษตร ด้านนั้นด้านนี้ ส่วนหนึ่ง

เป็นแผนรายการท่านจันทร์ เรามิแม่ครัว
หลักๆ ประจำอยู่ ๓ คน ผู้ช่วยอีก ๓ คน
อุปสรรคก็มีอยู่ เมื่อมีลูกค้ามามากขึ้น
แถมเดี๋ยวนี้ก็มีบริการรับทำอาหารส่งนอก
สถานที่ ทำให้แรงงานไม่พอ พวกเราก็
เหนื่อยกันมากขึ้น

รู้อย่างนี้แล้ว ใครมีเวลาพอจะ เสีย
สละเพื่อทำสิ่งดีๆ ให้เกิดในสังคม ก็
เชิญแวะไปร่วมบุญได้ทุกเวลาค่ะ

สวนเกษตร โทร.๐๒-๙๔๔-
๕๒๗๕

ครูในดวงใจ

○ มาลา

ตั้งแต่เริ่มเรียนชั้นอนุบาล จนศึกษาจบชั้น ม.๖ ข้าพเจ้าก็มีครูที่รักมากหลายคน แต่ที่จะกล่าวถึงนั้นเป็นอาจารย์สอนข้าพเจ้าตอนเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ครูเข้ามาที่แรก ข้าพเจ้ากำลังจะจบ ป.๖ พอขึ้น ม.๑ ข้าพเจ้าก็ได้เรียนกับท่าน ท่านเป็นครูสอนวิทยาศาสตร์ เป็นคนที่ตาดีมาก เวลาพูดกับนักเรียนจะเสียงดัง น่ากลัว ไม่มีนักเรียนคนไหนกล้าเข้าไปหา ข้าพเจ้าก็เหมือนกัน กลัวมากๆ

แต่พอเรียนไปได้ไม่นานเข้า เพื่อนๆ ทุกคนก็เข้ากับท่านได้ แต่ข้าพเจ้านั้นยังกลัวอยู่ เวลาท่านถามก็ไม่กล้าตอบ ท่านจึงเข้ามาหาแล้วถามว่าเป็นอะไร คอยอยู่นาน ท่านก็รู้ว่าข้าพเจ้ากลัว ท่านบอกว่าข้าพเจ้าเป็นคนเรียนค่อนข้างดี ท่านจึงสนับสนุนในเรื่องการเรียน ซื้อหนังสือมาให้อ่าน ข้าพเจ้าไม่ชอบเล่นกีฬา ท่านก็พาไปฝึกซ้อมทุกวัน ท่านจะสอนข้าพเจ้าในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการเรื่องใช้ชีวิตในแต่ละวัน กิริยามารยาท และนิสัยส่วนตัวบางอย่างที่ไม่ค่อยเหมาะสม ท่านก็จะเตือน มีบางครั้งที่ข้าพเจ้าไม่เชื่อฟังคำแนะนำที่หวังดีของท่าน ทำให้ท่านเสียใจจนถึงร้องไห้ ข้าพเจ้าก็เสียใจเช่นกัน ที่ทำให้ท่านเสียใจ แต่ยังไม่ทันได้ไปขอโทษท่าน ท่านก็เข้ามาหาแล้วพูดว่า “ครูขอโทษนะ ที่ทำให้เธอเสียใจ อย่าโกรธครูเลย เพราะครูหวังดีกับเธอนะ ถึงได้พูดไปอย่างนั้น” ข้าพเจ้ารู้สึกผิดมากยิ่งขึ้น จึงพยายามปรับนิสัยของตัวเอง ที่ท่านแนะนำมาให้ดีขึ้น ไม่เฉพาะแต่กับข้าพเจ้า กับลูกศิษย์คนอื่นก็เช่นกัน ท่านก็ดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

จนจะจบ ม.๓ ท่านก็ย้ายโรงเรียน ท่านอยากให้ข้าพเจ้าเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาที่ สกลนครให้ได้ แม้ท่านจะย้ายไปแล้ว วันสมัคร วันสอบ หรือวันอะไรก็ตาม ท่านก็พาไป ท่านเป็นคนที่ยึดจุดความหวังในชีวิตให้กับข้าพเจ้า ท่านติดต่อมาหาอยู่ตลอดเวลา ตอนไหนที่ ข้าพเจ้าไม่สบายใจอะไรก็จะโทร.เล่าให้ท่านฟัง ท่านก็ให้คำแนะนำที่ดี และคอยให้กำลังใจ ข้าพเจ้ามาตลอด ท่านพูดอยู่เสมอว่า “ครูจะคอยดูความสำเร็จของเธอ ทำให้ได้นะ ไม่ใช่ เพื่อใคร แต่เพื่อตัวของเธอเอง ถึงวันนั้นครูจะภูมิใจมากที่ครูได้เป็นครูอย่างเต็มภาคภูมิ” ถ้าไม่มีท่าน คงไม่มีข้าพเจ้าในวันนี้ ท่านเหมือนพ่อคนที่สองของข้าพเจ้า คุณครูท่านนี้คือ **อาจารย์เดชาวัต แสงพรหมศรี**

นางสาวสมปอง พันธุ์ดวง จ.สกลนคร

คุณครูในดวงใจของฉัน คือ **นายบุญสิทธิ์ วานุนาม** เป็นครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียน ประสาทวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์ ท่านเป็นครูที่น่ารัก สอน สนุก ทำให้ฉันได้เข้าใจ และรักการเรียนคณิตศาสตร์ นอกจากท่านจะสอนวิชาการแล้ว ท่านยังสรรหาข้อคิด คติเตือนใจ มาให้บ่อยๆ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสู้ชีวิต มองชีวิต ของตนเอง และของคนอื่น สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างไม่มี ปัญหา

นายธนายุทธ จิตรหาญ จ.สุรินทร์

คุณครูในดวงใจของข้าพเจ้า คือ **อาจารย์อารีย์ แสนธิ** ปัจจุบันสอนวิชาภาษาอังกฤษ และเป็นอาจารย์แนะแนวอยู่ที่โรงเรียนหนองงูเห่าล้อมพิทยาคม อาจารย์จะเข้มงวดเรื่องการเรียน และให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ สิ่งที่ข้าพเจ้าประทับใจก็คือ อาจารย์ให้คำแนะนำแก่นักเรียนทุกคน ไม่ว่าใครมีปัญหาอะไร ท่านจะช่วยเหลือศิษย์ทุกคน ข้าพเจ้ารู้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านทำลงไปนั้น ท่านไม่ได้หวังสิ่งตอบแทนใดๆ เลย เพียงเห็นความสำเร็จของลูกศิษย์เท่านั้น ท่านก็มีความสุขมากแล้ว และในวันนี้ตัวข้าพเจ้าเอง ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือจากท่านในหลายๆ เรื่อง ข้าพเจ้าก็คงจะไม่มีวันนี้

สักวันหนึ่งข้าพเจ้าจะกลับไปขอขอบคุณท่าน และจักประพฤติตนตามแบบอย่างข้าพเจ้าเชื่อว่ายังมีคนที่รอความช่วยเหลือเหมือนข้าพเจ้าอีกมาก

นางสาวพิมพ์ิลา เบ้าเงิน

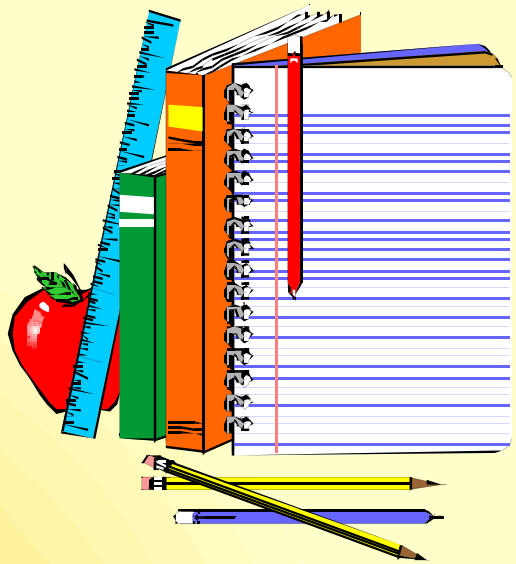

ครูเป็นเหมือนแสงเทียนในความมืดที่จะนำเราไปสู่หนทางสว่าง เปิดโลกของความรู้ไปสู่ปัญญา เสมือนนำพาชีวิตให้ไปสู่ความก้าวหน้า ทุกคนต่างก็มีครู และทุกคนก็ต้องเคยประทับใจในตัวครูผู้สอนบางท่านเช่นกัน

ข้าพเจ้าเองก็มีคุณครูในดวงใจ ท่านชื่อ **นางสาวนริศาทองปัญญา** เด็กนักเรียนจะให้ฉายาท่านว่า “**เจ็ลลิซ่า** หรือ **อาจารย์ลิซ่า**” สอนอยู่ที่โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ท่านยังไม่ได้แต่งงาน ไม่มีครอบครัว แม้จะอายุมากแล้ว ท่านเป็นอาจารย์ที่นักเรียนทั้งโรงเรียนยอมสยบให้เพราะความเจ้าระเบียบ ดู และปากร้าย หลายคนในโรงเรียนไม่ชอบท่านเลย เพราะ

ท่านเป็นคนพูดตรงๆ แต่ท่านก็ไม่สนใจ
ยังคงยึดมั่นในอุดมการณ์ของตนเอง
คือเอาใจใส่นักเรียนในความดูแลของตน
มีเหตุผล สอนหนังสือดีมากฯ ละเอียด
เข้าใจ (สอนภาษาไทย) ทุ่มเทกายใจให้
แก่หน้าที่และนักเรียน ท่านจะทำงานหนัก
และดูแลนักเรียนเสมอ บางครั้งก็จำได้
กระทั่งชื่อเล่น ใครมีปัญหาจะไปที่บ้าน
ของนักเรียนคนนั้น เป็นอาจารย์ที่ห่วงใย
และเข้าใจนักเรียน ที่ข้าพเจ้ามายืน ณ
จุดนี้ได้ ก็เพราะท่านเคี้ยวเข็น ปัจจุบัน
นี้ท่านยังคงเอาใจใส่นักเรียนเช่นเดิม

แม้ว่าท่านจะป่วยเป็นโรคมะเร็งจนต้องเข้าโรงพยาบาลหลายครั้ง และรักษาตัวเป็นเวลานาน
แต่เมื่อท่านกลับมาก็ยังคงเร่งสอนและเอาใจใส่นักเรียนไม่เปลี่ยนแปลง
ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเป็นที่รักของนักเรียนอีกหลายคน และหนึ่งใน
นั้นก็มีข้าพเจ้ารวมอยู่ด้วย ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน
ภาพของผู้หญิงตัวเล็กๆ ผมหยิกๆ ที่สอนภาษาไทยอยู่หน้าชั้น
ก็ยังคงประทับอยู่ในใจของข้าพเจ้าเสมอ

อาจารย์นริศ ทองปัญญา ผู้เปิดทางมืดไปสู่แสงสว่าง
ให้ข้าพเจ้าเอง

นางสาวแสงอรุณ วรรณจุ (ไอ้เอ๋)

จ.ศรีสะเกษ

ครูในดวงใจผมคือ **อาจารย์วนิดา จิตโคกรวด** โรงเรียนกัลยาณวัตร
ท่านเปรียบเหมือนแม่คนที่สองของผม เป็นครูประจำชั้น อีกไม่นานท่านก็จะเกษียณแล้ว เวลาที่ผมไม่สบายใจ หรือมีปัญหาอะไร ผมก็จะเข้าไปปรึกษาท่าน ท่านก็จะชี้แจง แนะนำแนวทางต่างๆ ให้ผมเป็นอย่างดี แม้กระทั่งผมขอทุนการศึกษาของโรงเรียน ท่านก็คอยติดตามและไปพูดคุยกับอาจารย์อีกท่านหนึ่ง เพื่อให้ผมได้รับทุนการศึกษานั้น ครั้งนั้นผมประทับใจมาก แม้กระทั่งการสมัครที่โครงการจุฬา-ชนบท ท่านก็ให้คำปรึกษา แนะนำผมและเพื่อนอีกคน ผมประทับใจท่านมาก ถ้าท่านไม่ให้คำแนะนำผม ผมคงไม่มีโอกาสมาถึงจุดนี้ ท่านจะคอยหาสิ่งดีๆ มาสู่ชีวิตของผมอยู่เสมอ

ผมขอขอบคุณอาจารย์มาก และจะไม่ลืมบุญคุณของอาจารย์ตลอดไป

นายกฤษฎา คำบุญ

ครูในดวงใจของข้าพเจ้าคือ **อาจารย์จตุรพร ทอนมาตย์**
เป็นอาจารย์สอนวิชาสังคม ส.๕๐๓-ส.๕๐๔ อาจารย์สอนดีมากๆ และรักนักเรียนมาก ท่านเป็นคนสบายๆ ไม่ทำอะไรเวอร์เกินไป แต่งตัวเรียบง่าย ง่ายๆ ใจดี มีน้ำใจ ตอนไปช่วยเหลือนักเรียนที่ต่างโรงเรียน ท่านก็มาบอกให้พวกเขาไปด้วย คือเขาอยากจนมาก อยู่กับตาและยาย และท่านไม่ชอบเอาหน้า ไม่เคยอวดความรู้ความสามารถของตัวเองกับใคร ผมรู้สึกประทับใจท่านเป็นอย่างมากเลย

นายนพรัตน์ บาไสย์

ครูในดวงใจของข้าพเจ้าคือ
คุณครูอริสรา สุวรรณ หรือที่ข้าพเจ้า
เรียกท่านว่า “แม่แอ้” ท่านสอนวิชา
ภาษาอังกฤษ โรงเรียนบัว อำเภอบัว
จังหวัดน่าน

ข้าพเจ้าเริ่มสนิทกับคุณครู
ท่านนี้ ตอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
โดยตอนนั้นท่านมาทำหน้าที่ช่วยเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษากับอาจารย์อีกท่านหนึ่ง
ท่านเป็นครูที่ข้าพเจ้าสามารถพูดคุย
ขอคำปรึกษาได้ทุกเรื่อง (ทุกเรื่องจริงๆ) เวลาที่
ข้าพเจ้ามีปัญหาหรือไม่สบายใจ ข้าพเจ้าก็สามารถไปหาท่านที่ห้องทำงาน ที่บ้านของท่าน
หรือโทรไปหาท่านได้ทุกเวลา แม้ว่าจะเลยเที่ยงคืนแล้วก็ตาม ท่านคอยเป็นกำลังใจ
เพิ่มความมั่นใจให้ข้าพเจ้า วันนี้ที่ข้าพเจ้าตัดสินใจมานั่งอยู่ตรงนี้ได้ ส่วนหนึ่งก็เป็น

เพราะท่าน เพราะข้าพเจ้าเรียนมาทางสายวิทยาศาสตร์ ผล
การเรียนจึงอยู่ในเกณฑ์ดี อาจารย์ในโรงเรียนหลายท่านก็สนับสนุน
ให้เรียนต่อทางสายที่เรียนมา แต่ข้าพเจ้าสนใจที่จะเรียนทางด้าน
รัฐศาสตร์ ข้าพเจ้าสับสนและลังเลมากเมื่อต้องตัดสินใจ แต่
ท่านบอกกับข้าพเจ้าว่า “อย่าให้คำพูดของใครมาทำลายความฝัน
ของเรา” ซึ่งมันก็ทำให้ข้าพเจ้ามั่นใจกับการตัดสินใจมากขึ้น

นางสาวสุกัญญา ธรรมสละ
จ.น่าน

ครูเป็นคนที่ยกนักเรียนว่า ให้อยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน การแต่งตัว ต้องถูกระเบียบตั้งแต่หัวจรดเท้า ครูไม่ชอบใจนักที่เห็นใครก็ตามทำตัวไม่น่ารัก เช่น เรื่อง การแต่งกาย การไม่เข้าเรียน โดยเฉพาะวิชาของครู ครูชื่อ **นางสาวสมจิตร สุทธิพันธ์** สอนวิชาแนะแนวที่โรงเรียนวชิรวิทย์ แม่วิชาของครูไม่คิดเกรด แต่ใครไม่ส่งงานครูครบ หรือขาดเรียนโดยไม่มีเหตุจำเป็น ครูเป็นต้องเรียกพบเป็นรายบุคคลไป

ครูสอนศิษย์ทุกคนเสมอว่าจะทำอะไรให้ถึงพ่อแม่ที่ส่งเสียให้เรียนหนังสือ นี้ถึงครูอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกคนที่อบรมสั่งสอนมา มีหลายครั้งที่ครูให้ฉันทำงาน แล้วฉันทำเสร็จไม่ทันตามเวลา ครูก็มักจะติงว่าเป็นเพราะการบริหารจัดการไม่ดี คำพูด ของครูทำให้ดิฉันคิดพิจารณา และปรับปรุงตัวเอง

สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ครูบอกกับฉันก็คือ เราควรจะเป็นผู้ให้บ้าง ให้คนอื่น ให้ สังคม แม้จะไม่ได้อะไรตอบแทน แต่จะรู้สึกสุขใจที่ได้ให้ และเราก็จะได้ใจจากคนนั้น ด้วย เมื่อเขาจะทำอะไร หรือมีอะไรก็จะนึกถึงเรา ครูจะบอกฉันบ่อยๆ ว่า ทำตัวให้ดี เสมอต้นเสมอปลาย แล้วมันจะดีกับตัวเราเอง

แม้ครูจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะดี แต่ครูก็ไม่เคย สอนให้นักเรียนทำตัวเหนือคนอื่น คนแต่ละคนต่างกันที่จิตใจ ไม่ว่าจะมาจากครอบครัวแบบไหนก็ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ การประพฤติตัวของเรา ครูอาจจะพูดอะไรที่เหมือนประชญา แต่ครูทำให้ดิฉันเห็นว่าครูทำแล้ว ทำอย่างที่คุณสอนนักเรียน ซึ่งฉันก็เห็นว่ามันดีจริงๆ และเมื่อนำมาปฏิบัติบ้างก็เห็นผล คำสอนของครูทำให้ฉันมีวันนี้ ครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีในใจของ ฉันตลอดไป ขอเทิดทูนพระคุณครูไว้เหนือเศียร

นางสาวจิราภรณ์ ปาसान่า

คุณครูในดวงใจของผมหรือครับ ไม่ใช่ใคร
อื่นไกล เขาเป็นคนใกล้ตัวผม เขามีเอกลักษณ์
เป็นของตัวเอง และที่สำคัญเขาเป็นคนที่ให้โอกาส
ผมได้ก้าวเข้ามาสู่รั้วจามจุรีแห่งนี้

เขาคือ**คุณครูศิริรัตน์ ไกรสังข์** อาจารย์
แนะแนวประจำ ร.ร.พนัสพิทยาคาร

ครูเป็นผู้ที่เสียสละแก่สังคมจริงๆ ถึงแม้
จะมีอายุมากแล้วก็ตาม ครูต้องเหนื่อยกับนักเรียน
หลายร้อยคน ที่จะสมัครสอบทั้ง Entrance โควต้า
สอบตรง และโครงการพิเศษต่างๆ มากมาย ครูจะ
ต้องไปซื้อใบสมัครที่มหาวิทยาลัยเอง ต้องเอาใบ
สมัครไปให้นักเรียนทุกคนด้วยตัวเอง ต้องนัดประชุมเพื่ออธิบายการกรอกใบสมัคร
และกำหนดวันส่งใบสมัคร ต้องคอยรับใบสมัครจากนักเรียนทีละใบสองใบ (เพราะเด็ก
เอามาส่งไม่พร้อมกัน) ต้องคอยตามเด็กนักเรียนที่ยังไม่ได้ส่ง
ต้องคอยเก็บเงินค่าสมัครเอง บางมหาวิทยาลัยก็ให้ส่งเงินไป
ทางธนาคารดี ครูก็ต้องไปที่ไปรษณีย์เอง นี่อาจจะเป็นส่วนน้อย
ที่ครูทำ แต่งานของครูแนะแนวไม่ใช่แค่นี้ ต้องจัดการเรียน
การสอน ต้องเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียน
ทุกครั้ง ต้องเป็นแม่จ่านในงานใหญ่ๆ ครูของผมเก่งมากที่สุด
เลยครับ ขอขอบคุณครับ

นายอุทัย อูมา

รับเชิญ

ร่างกายมนุษย์หากทนทานหรือสับเปลี่ยนได้เหมือนหุ่นไล่กา มันก็สิ้นเรื่อง
ฝนตก แดดออก หุ่นไล่กาไม่ร้อง ไม่อาหาร ไม่พูด ไม่บ่น ยืนนิ่งเฝ้าข้าวในนา
อีกาไม่กล้ำกลามากินข้าว ทั้งที่หุ่นไม่มีชีวิต คิดไม่เป็นเหมือนมนุษย์
มนุษย์มีชีวิตจิตใจ สมอง คิดได้ สั่งงานได้ มีอวัยวะ (อะไหล่) ครบบริบูรณ์

หุ่นไล่กา
1 ■ อรรถ ฝั่งประยูร

ฉบับ ๑๒๕ หน้า ๒๕ คอลัมน์
“ที่นี่มีหัวใจ” ตัดพ้อธรรมชาติ
เผอเรอปั้นมนุษย์บางคนตาบอด
หูหนวก แขนขาลีบ ลิ้นหัวใจรั่ว
ปากแหว่ง ฯลฯ มาตั้งแต่เกิด

เตือนผู้อ่านให้ระวัง อย่าเปลือง
ท่านเมื่อวัยวะสมบูรณ์ แข็งแรงดีแล้ว

บางมนุษย์ส่วนประกอบชำรุด
ต้องการให้เป็นมนุษย์เหมือนเดิมก็ต้องแก้ไข
หาส่วนประกอบใหม่มาแทน

ธรรมชาติสร้างขึ้นส่วนทุกอย่างติด
ตัวมาให้มนุษย์อย่างประณีตเรียบร้อย “ฟรี”
เสียด้วย

แต่บางทีธรรมชาติก็เผอเรอสร้างไว้
ดีบ้าง ชำรุดบ้าง ประดับไว้ในร่างกาย
มนุษย์ไม่เหมือนกัน

ส่วนประกอบของมนุษย์หรืออะไหล่
ราคาแสนแพง ขายเป็นร่างกายไปทั้งร่างยังไม่
พอซื้ออะไหล่ชิ้นเดียวมาแทนอะไหล่ที่ชำรุด
(แพง)

ข้อความทั้งหมดที่อ่านมา ผม
เขียนไว้ในนิตยสาร “ชีวิตต้องสู้” ราชสัปดาห์

ธรรมชาติบรรจงปั้นมาให้สวยเนียน หล่อ
เพียว ตาคมสมใจพ่อแม่คาดการณ์ไว้ ขอ
มือการครบ ๓๒ อย่าขาดเกิน

ท่านควรมีความภูมิใจ ไม่เปลือง ไม่
เทียวเกิน กินเกิน เล่นกีฬา รักกีฬา โดย
เฉพาะการ “เล่นกอล์ฟ” (พาท่านแวะ
สนามกอล์ฟเสียหน่อย) บางท่านเพิ่งหัด
มันในอารมณ์ เข้าสนามซ้อมวันละ ๕-๖
ถาด แล้วออกรอบกับเพื่อนคู่ใจ ติด
ปลายไม้กันนิดหน่อย จบ ๑๘ หลุม
เห็นมีเวลาพอ ต่ออีก ๑๘ หลุม เดินทาง
๓๖ หลุม ใช้เวลาทั้งวันจนมืด ระยะทาง
๑๔-๑๕ กิโลเมตร ร่างกายท่านแข็งแรง
ที่ต้องดำรงไว้จนแก่เฒ่า ดำรงไว้ไม่ยาก
หากท่านรู้จักดำรง

จบการเล่น เข้าคลับแฮร์สฉลองชัย
ด้วยเบียร์บ้าง สุราบ้างตามถนัด กินจบ
ติดลมเข้าโรงแรมต่อ กลับบ้านกินสองยาม
ลูกเมียช่าง ทรมานกายตน ปล้นความรัก
ไปจากเมียหาผู้ตัวไม่

การเล่นกอล์ฟ ผลเสียดูจะไม่มี
หากรู้จักเล่น ทั้งเป็นการทดสอบบารมณ
คุณนิสัยให้รักกฎเกณฑ์

ผลดีได้ยืดเส้นยืดสาย แลทิวทัศน์
กว้างใหญ่ สีเขียวขจีรอบตัว บ่อน้ำข้าง
ทางเดินมีปลาน้อยใหญ่ กลางสระดอกบัว
ต่างสีชูช่อสลอน ไม่กลัวแดดเหมือนนัก
กอล์ฟสตรีบางท่าน สวมหมวก สวมถุง

มือ ๒ ข้าง ใส่แว่นสีชาหรือสีดำ กางเกง
ขายาว กางร่ม ไม่มีส่วนใดของร่างกาย
โดนแดด

นกกางเขนสีขาวสลบตำร้องหาคู่
เสียงเพราะจับใจ สิ่งเหล่านี้นักกอล์ฟบาง
คนรับมันได้อย่างเป็นกำไรชีวิต บางท่าน
ไม่รู้เรื่อง เสียงวิหคนกร้องกวนสมาธิ
จะพ้ทลูกต้องคอยให้นกบินไปก่อน พุด
ไว้ไม่มากเลย ท่านหนึ่งพ้ทลูก อีกท่าน
หนึ่งไปยืนข้างหน้าระดับตรงแนวที่จะพ้ท
ท่านผู้นั้นหวาดระแวง พ้ทไม่ได้ ต้องให้ผู้
ยืนระดับนั้นหลบไปที่อื่น

ประสาทอ่อนข้านอ่อน หวาดระแวง
โดยไม่ทราบสาเหตุ

ธรรมชาติสร้างไว้แบบนี้ แตกต่าง
ช่างสรรส่งเสริมให้มนุษย์รับหลายรูปแบบ
รับสุข รับทุกข์ รับความพิการ
ตลอดชีวิต ในครอบครัวก็รับความแตก
แยกจนแหกทะเลียดกว่าเกล็ดปลูที่
กระจายสู่ท้องฟ้า ดูแบบสวย มหัศจรรย์
หลากสีก็ได้ ดูแบบจุดด้นโกรธซึ่งปึงปึง
สาดแสงกระจายแล้วดับวูบ เปรียบชีวิต
อยู่ในโลกเพียง “วูบเดียว” แท้ๆ

เมื่อธรรมชาติสร้างมนุษย์ไว้หลาย
รูปแบบ ควรรัก รักษาหัวใจธรรมชาติไว้
ธรรมชาติไม่พูดเพราะพูดไม่ได้ ท่านว่าท่าน
สร้างชีวิตให้อย่างดีแล้ว มนุษย์ไม่รักษา
ป้องกัน ปล่อยปลละละเลย แล้วจะให้ทำ
อย่างไรละ

ท่านเป็นเศรษฐีมีทรัพย์มากมาย แต่
ต้องเจ็บป่วยตลอดชีวิต ทรัพย์ไม่ช่วยท่านเลย

ท่านมีเงินซื้อสตริงาม หรือหนุ่มหล่อ
ขนาดใดก็ได้ตามที่ต้องการ แต่ท่านไม่
อาจซื้อภรรยาหรือสามีที่ดีพร้อม

ท่านมีเงินซื้อตึกงามๆ สวยหรู
เรือนล้าน แต่ไม่อาจซื้อครอบครัวที่มี
ความสุขและอบอุ่นได้

ท่านมีเงินซื้ออาหารที่ท่านโปรดปราน
ราคาแพง แต่ท่านไม่อาจซื้อความอยาก
กินได้

ท่านอาจซื้อเตียงนอนไฮโดรลิกล่าสุด
สวยหรู แต่ท่านไม่อาจซื้อการนอนหลับ
อย่างผาสุกตลอดคืน

เรื่องราวสำหรับคนมีเงิน แต่ซื้อ
สรรพสิ่งไม่ได้ตั้งใจนึกยังมีอีกครับ อย่า
เพ่งเปื้อ

ท่านมีเงินซื้อเพื่อน แต่ท่านไม่
สามารถซื้อมิตรแท้ตามต้องการ

ท่านมีเงินมากมาย แต่ท่านไม่อาจ
ซื้อร่างกายที่สมส่วน เข้มตาซึ่งมันฟ้องว่า
น้ำหนักของท่าน ตัวเลขที่บอกมันเกิน กู
ไม่กลับแล้ว

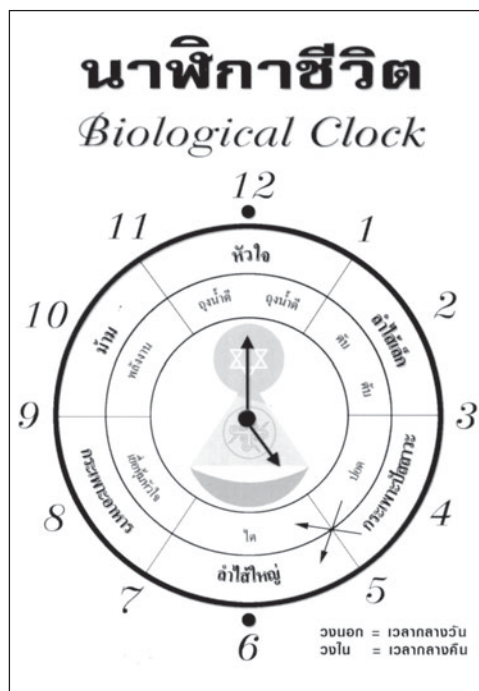
ท่านมีเงิน มีเสียงไว้เพียงเจรจา เมื่อ
ถึงคราวเข้า “คาราโอเกะ” เพื่อนฟังเสียงแล้ว
อุดหู เมินหน้า เงินซื้อเสียงให้ไฟเพราะไม่ได้

ท่านมีเงินแต่ไม่รู้จักการใช้ ท่านอาจ
ตายอย่างเลือดเย็นเพราะเงินฆ่าท่าน

ร่างกายเป็นของท่าน ท่านไม่รู้จักใช้
ไม่รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว ใช้มันอย่างผิดๆ
รุนแรง เหล้า บุหรี่ การพนัน หลงเสน่ห์

สตรี มีภรรยามาก สิ่งเหล่านี้ธรรมชาติ
 บอกว่า “ผิด” ผิดทั้งนั้น ยาเสพติด ติด
 ทั้งตัว ติดทั้งตาราง นับสิบปีกว่า จะออก
 มาสู่สังคมก็แก่เกินแกง บางคดีถูกประหาร
 ชาตินี้เป็นคนดี ๆ ไม่ปรารถนา ชาติหน้า
 เกิดเป็นหนอนให้เข็ด

เมื่อปฏิบัติผิด พยายามหนีความ
 เจ็บป่วยแบบแพ้อใจ แพ้ความขี้เกียจของ
 ตัวมาแต่อดีตโน่น กลัวเหนื่อย กลัวเมื่อย
 ผัดวันประกันพรุ่งในการบำรุงให้เกิดพลัง
 จนโรครุมล้อม จะเกิดอะไรขึ้น คิดดู

ความปราศจากโรคภัยเหมือนมี
 ชุมทรัพย์มหาศาล

ใครต้องการเดิน เดิน ใครต้องการ
 วิ่ง วิ่ง ประตูทองแห่งการมีสุขภาพดีมีอยู่
 ท่านไม่เดินเข้าหา แอโรบิคมิให้ร่วมอยู่
 แพทย์ทุกศูนย์การค้า โดดลงไปรวมวงกับเขา
 ได้พลัง ได้เพื่อน ได้เหงื่อ ได้หลักฐานการ
 ไปโรงพยาบาลอันแออัด ไป ๕ น. กลับ
 บ้านก็ ๑๕ น. ทรมานนิ

อีกาไอคิว
ตำจิ้งกั้วหุ่น บิน
มาที่ไร หุ่นไล่ทุกที่
ผลได้เป็น
ของชาวนา ผลเสีย
เป็นของอีกา ต้อง
บินไปหากินที่อื่นที่
ไม่มีมนุษย์ปลอม
ยื่นโบกมือไล่

ถ้าคุณมองหุ่นให้เกิดภาพพจน์
นำมาเปรียบเทียบกับชีวิตที่สร้างมาโดย
ธรรมชาติเหมือนกัน

มองให้ดี คุณจะตอบตนเอง หุ่น
คือหุ่น ยืนไล่กา

มนุษย์คือมนุษย์ ยืนต่อสู้ทุก
สรรพสิ่งในโลกจนดับขันธ์

มนุษย์ช่วยหุ่นให้ยืนยงได้ แต่มนุษย์
ช่วยมนุษย์ให้ยืนยงหาได้ไม่ สวัสดิ์.....

หุ่นยืนไล่กาไม่แก่ ไม่เจ็บป่วย อาจ
เสื่อมโทรมด้วยแรงลม ซ่อมได้ ไล่อีกาได้
เหมือนเดิม

หุ่นไล่กา กาไม่ชอบ มันไม่รู้ว่า
มนุษย์สร้างไว้ลวงมัน สงสัยเหมือนกันว่า
มนุษย์คนนี้ยืนอยู่ท่าเดียว ไม่เมื่อย ไม่
เปลี่ยนอิริยาบถ ไม่มีน้ำเสียง ไม่น่าเกรง
แต่อีกาไม่กล้า

ติดตามหนังสือ

• ละครชุดหยาง

ขุน ขงจื้อ

ฉบับที่แล้วเล่าประวัติขงจื้อตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยประมาณ ๓๐ ปี ตอนนั้นราชสำนักก็ได้ยินกิตติศัพท์ของขงจื้อแล้ว แต่ไม่กล้ารับเข้าไปเป็นขุนนาง เพราะมีขุนนางบางกลุ่มไม่ยอมรับ เด็กหนุ่มที่ช่วยงานอยู่ในบ้านของขงจื้อ เสนอให้ตั้งสำนักขึ้นเปิดรับศิษย์มาอบรมให้มีความรู้ และตนเองก็สมัครเป็นศิษย์ทันที

ฉากชีวิตความเป็นครูของขงจื้อเริ่มด้วยการอบรมศิษย์ว่า

“ที่ข้าตั้งใจจะสอนพวกเจ้า เพราะข้ารู้ว่าคนอย่างพวกเจ้ากว่าจะได้เรียนรู้ มันไม่ใช่ของง่าย แต่ข้ามั่นใจว่า ถ้าพวกเจ้ามีความรู้ ก็จะเป็นกำลังของบ้านเมือง ฉะนั้นพวกเจ้าควรจะมีเป้าหมายและอุดมการณ์ แน่นนอน ทุกคนอาจจะมียุคสมัยที่ต่างกัน แต่เมื่อพวกเจ้ามีอุปสรรคใดๆ ก็ตาม ต้องยึดมั่นตั้งใจเรียน ขอให้ทุกคนยึดมั่นในอุดมการณ์”

ในเรื่องไม่ได้บอกว่าขงจื้อตั้งกติกากในการรับศิษย์ไว้อย่างไรบ้าง จนกระทั่งมีชายหนุ่มชาวพิการคนหนึ่งมาขอสมัครเป็นศิษย์ ขงจื้ออธิบายให้ฟังอย่างสุภาพว่าคนที่มาเรียนล้วนเป็นคนในเมือง (อาจเป็นไปได้ว่า ขงจื้อเลี้ยงที่จะเอ่ยถึงความพิการว่าเป็นอุปสรรคในการเรียน หรืออาจเป็นไปได้ว่า คนบ้านนอกมาเรียนร่วมกับคนในเมืองจะทำให้เกิดปัญหา ซึ่งก็เกิดจริงๆ ในเวลาต่อมา) ชายหนุ่มคนนั้นเสียใจมาก เดินผละไปโดยไม่ลา

วันหนึ่งมีผู้กล้ามาทำประลองธนูกับขงจื้อ บอกว่าถ้าตนชนะ จะสอนพวกลูกศิษย์ของขงจื้อเอง บรรดาลูกศิษย์โกรธแทนอาจารย์ จะฮือเข้ามาทำร้าย ขงจื้อห้ามไว้ บอกว่า “คนเรานั้นต้องรักษามารยาท ระงับอารมณ์ เมื่อเจอกับเหตุการณ์ ต้องมีสติ ตัดสินด้วยเหตุผล”

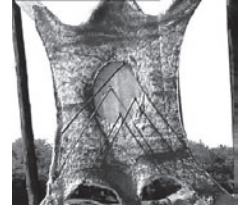
ผลการประลอง ขงจื้อชนะ ผู้แพ้บอกว่า “ข้าเลื่อมใสความรู้ความสามารถของเจ้า แต่วิธีการรับศิษย์ของเจ้า ข้าไม่พอใจอย่างมาก การอบรมของเจ้าเมื่อครู่ ขายความรู้ ข้าไม่เข้าใจ การกระทำที่คืนั้น ไม่ใช่ดีแต่พูดอย่างเดียว” ว่าแล้ว เขาก็ให้ชายหนุ่มพิการคนนั้นจี๋หลังจากไป

นับแต่นั้นมา ขงจื้อจึงไม่คัดเลือกศิษย์ เพราะเห็นแล้วว่าคนที่ถูกปฏิเสธ ผิดหวัง

จิงโฮว

ฝีมือธนูของจิงโฮว

ฝีมือธนูของขงจื้อ

ขงจื้อสอนศิษย์

เพียงใด เขาอธิบายให้ลูกศิษย์ฟังว่า “ฐานะ
คนเราแบ่งชนชั้นก็จริง แต่ความรู้ของคนเรา
ไม่ใช่มาจำกัดที่ฐานะ ไม่ว่าใครก็ตาม ขอ
เพียงหมั่นศึกษา เมื่อมีความรู้ ก็สามารถรับใช้
บ้านเมืองได้” แม้ว่าการมีศิษย์จำนวนมากจะ
ทำให้ต้องเหน็ดเหนื่อยขึ้นก็ตาม “เพราะคนที่
ได้รับการศึกษา ใช้ชีวิตมีระเบียบ บ้านเมือง
จะสงบสุข สิ่งที่เป็นประโยชน์ คิดได้ แต่ไม่
ปฏิบัติ ก็น่าเสียดาย ถึงจะเหน็ดเหนื่อยก็จริง
แต่ก็คุ้มค่า”

ชายหนุ่มที่ทำประลองธนูกับขงจื้อนั้น
ชื่อจิ้งโหยว เขากับเพื่อนผู้พิการก็มาสมัคร
เป็นศิษย์ขงจื้อด้วย นอกจากจะสอนวิชา
ความรู้แล้ว ขงจื้อยังดูแลกิจการมารยาท สอน
จรรยาความประพฤติด้วย

เมื่อขงจื้อมีลูกศิษย์มากขึ้น บางคนใน
ราชสำนักจึงเห็นว่าเป็นการทำผิดจารีต
เพราะแต่เดิมนั้น คนต่ำศักดิ์จะไม่มีโอกาส
ได้รับการศึกษา การให้การศึกษาโดยไม่แบ่ง
ชนชั้นนั้นผิดต่อกฎราชสำนัก ต่อไปคนก็จะ
ไม่สนใจการศึกษาในราชสำนัก ยิ่งกว่านั้น
ยังเกรงว่าต่อไปคนต้อยต่ำก็จะเข้ามาบริหาร
บ้านเมืองแทนผู้ทรงศักดิ์ คนกลุ่มนี้มีความ
เห็นว่าควรให้ยุบสำนักของขงจื้อ

แต่ก็มีคนอีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่า ควรให้
ดำเนินการต่อไป จะได้มีบุคลากรรับใช้
ประเทศชาติ เจ้าแคว้นหลู่เองก็อยากให้มีคน
เรียนกับขงจื้อให้มากยิ่งขึ้น

ในบรรดาศิษย์ของขงจื้อนั้น มีสอง
พี่น้องผู้สูงศักดิ์จากตระกูลม่ง ซึ่งเป็นหนึ่งใน
สามตระกูลคือ จี ม่ง ชู ที่ทรงอิทธิพลใน
แคว้นหลู่ ครั้งหนึ่ง ม่งเหอจี ตอบคำถาม
อาจารย์ต่างจากจิ้งโหยวซึ่งเข้าเรียนช้า และ
แสดงความรังเกียจจิ้งโหยว จึงเกิดวิวาทกัน
ขึ้น ขงจื้อได้ขอให้เหอจื้ออย่าถือโทษจิ้งโหยว

ภายหลังเหตุการณ์นั้น มีลูกศิษย์คน
หนึ่งบอกอาจารย์ว่า จิ้งโหยวเข้าเรียนช้า
เพราะไปล่าสัตว์เพื่อแลกข้าวสารให้แม่ ขงจื้อ
กับศิษย์จึงเอาข้าวสารมาให้แม่ของจิ้งโหยว
ถึงบ้าน และได้พบว่าพ่อของเขานอนป่วย
ไปไหนไม่ได้มาหลายปีแล้ว ขณะที่แม่ออกไป
ไปตามลูกชาย ศิษย์ที่ไปด้วยบอกความรู้สึก

กับอาจารย์ว่า เหตุการณ์วันนั้น เขาคิดว่า
เหอจีเป็นคนผิด อาจารย์จึงอธิบายว่า

“สองพี่น้องตระกูลม่งเป็นผู้สูงศักดิ์
ยอมลดตัวมาเรียนก็นับว่าหายาก ถ้าให้เขา
เสมอภาคกับพวกเรา มันคงเป็นไปได้หรือ
คนเรายู่ด้วยกัน ก็ควรแบ่งแยกชนชั้น
มิเช่นนั้น ใครจะยำเกรงผู้ที่มาปกครองบ้าน
เมืองเล่า”

ขงจื้อบอกว่ามาตามจิ้งโหยวเพื่อขอโทษ
และขอบคุณที่เขาทำให้รู้ว่า สุภาพชนมิเพียง
แต่ต้องยึดมั่นกตัญญู ซื่อสัตย์ ยังต้องมีสติ
รู้จักให้อภัยอีกด้วย

เมื่อกลับมาเรียน จิ้งโหยวแสดงความ
เคารพเหอจี และกล่าวคำขอภัย ยอมรับว่า
ตนเป็นคนผิด

ขงจื้อสอนศิษย์โดยการตั้งคำถามให้คิด
และแสดงความรู้ความเห็น เมื่อบรรดาศิษย์
ตอบคำถามแล้ว ขงจื้อก็จะสรุปเป็นคำสอน
เป็นต้นว่า

“ฉะนั้น ต้องหมั่นดูการกระทำของตนเอง
จะทำให้เข้าใจจุดบกพร่องของตนเองและ
ปรับปรุงแก้ไข จึงจะสามารถกลายเป็นสุภาพ
ชนที่มีผู้คนยกย่องและนับถือ เขาเป็นแบบ
อย่าง”

“สุภาพชนต้องแสวงหาสิ่งดีงามตลอด
เวลา สิ่งดีงามคือความสุขของบ้านเมือง
ชนชั้นวรรณะเป็นแก่นามสมมติ ฐานะ
ต่ำต้อยไม่ใช่เรื่องน่าอาย ถึงแม้จะเป็นผู้สูง
ศักดิ์ก็ไม่ควรยโสโอหัง”

ครั้งหนึ่ง ขงจื้อถามศิษย์ว่า “การเป็น
สุภาพชนควรปฏิบัติอย่างไรถึงจะสมบูรณ์แบบ”
ลูกศิษย์ตอบว่า “แยกแยะความดีความชั่ว เจอ
ปัญหาต้องตัดสินใจด้วยเหตุผล” อาจารย์ถาม
ต่อว่า “ตัดสินใจด้วยเหตุผลอย่างไร” “ด้วยความ
ซื่อสัตย์ เทียงตรง ยุติธรรม รู้จักให้อภัย
ควบคุมสติอารมณ์”

ขงจื้อเล่าเรื่องลูกศิษย์คนหนึ่งชื่อหมินสุ่น
เพื่อแสดงให้เห็นประโยชน์ของการให้อภัย
เพราะหมินสุ่นให้อภัยแม่เลี้ยง ในที่สุดก็
ได้รับความรักจากครอบครัว แต่เดิม แม่เลี้ยง
ลำเอียง รักลูกสองคนของตัวเองมากกว่า
เสียที่เขี่ยให้หมินสุ่นกันหนาวไม่ได้ หมินสุ่น
หนาวสั่น พ่อคิดว่าแกล้ง จึงตีหมินสุ่นจน
เลือดขาด พ่อโกรธแม่เลี้ยงมาก จะไล่แม่เลี้ยง
ไป หมินสุ่นขอร้องไว้ บอกว่าถ้าแม่อยู่ น้อง
สองคนก็ยังได้รับความอบอุ่น แต่ถ้าแม่ไม่อยู่
น้องสองคนก็จะต้องหนาวเหมือนตัวเองด้วย

อาจารย์ให้ข้อสรุปเรื่องนี้ว่า “ทุกวันนี้ทุกคนใช้ชีวิตแสนลำบาก ถ้าทุกคนรู้จักให้อภัยผู้อื่น ยับยั้งอารมณ์ ใช้สติแก้ปัญหา โลกมนุษย์ของเราก็คงจะมีสีสันขึ้นไม่น้อยทีเดียว ดังนั้นการยกโทษให้ผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ของตน จึงจะสามารถเป็นสุภาพชนโดยแท้จริง... ข้าเป็นอาจารย์ของพวกเจ้า ก็ควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีของพวกเจ้า ดังนั้น ข้าหวังว่าพวกเจ้าทุกคน หากได้เห็นข้อบกพร่องของข้า โปรดชี้แนะออกมาตรงๆ โดยไม่ต้องเกรงใจให้เหมือนอย่างจิ้งโหยว”

นับว่าเป็นบุญของจิ้งโหยวที่มีอาจารย์ใจกว้าง มองว่าการที่ศิษย์ได้เถียง และตำหนิอาจารย์หลายครั้งนั้น แสดงถึงความจริงใจ และความกล้าหาญของศิษย์ และจิ้งโหยวก็ได้รับโอกาสให้รับใช้ใกล้ชิดอาจารย์ตลอดมาจนแก่เฒ่า

เมื่อขงจื้อเกิดความคิดที่จะเดินทางไปเล่าเรียนกับเล่าจื้อ ซึ่งเป็นผู้รอบรู้วัฒนธรรมประเพณี นั้นเป็นเพราะ “สายน้ำที่ใสสะอาดก็เพราะน้ำไหลผ่านตลอด ถ้าน้ำหยุดนิ่ง น้ำใสก็จะกลายเป็นน้ำขุ่น นานๆ เข้าก็จะเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็นไปทั่ว” จิ้งโหยวเป็นคนขับรถม้าพาอาจารย์ไป โดยมีหนานกงต้าฝูเดินทางไปด้วย

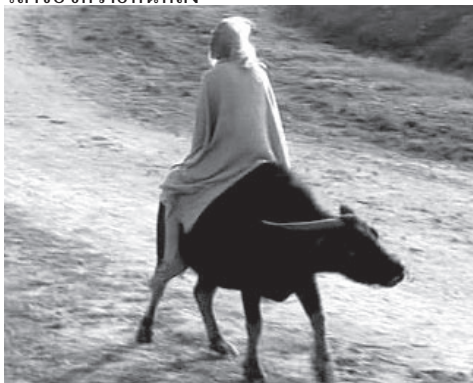
จิ้งโหยวขับรถม้านำขงจื้อกับหนานกงต้าฝูไปหาเล่าจื้อ

หนานกงต้าฝู ขงจื้อและจิ้งโหยวมองดูเล่าจื้อ

เล่าจื้อชี้ควายหันหลัง

เล่าจื้อ

จิ้งโหยวเหนื่อยมาก หลับคาอ่างอาบน้ำ

ขงจื้อพบเล่าจื้อโดยบังเอิญ ขณะที่เล่าจื้อขี่ควายหันหลัง เหมือนจะให้ข้อมคิดแก่ขงจื้อ แต่ไม่ได้พูดเพียงแต่บอกทางให้ไปพบเล่าจื้อ

วันรุ่งขึ้น ขงจื้อ หนานกงต้าฝู และจิ้งโหยว ไปพบเล่าจื้อที่บ้าน มีการมอบของที่ระลึก ทำความเคารพและหลั่งน้ำรดแผ่นดิน หลังจากนั้น เล่าจื้อก็ให้เด็กพาทั้งสามคนไปศึกษาภพาวาดในบ้าน

ขงจื้อเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีสัมผัสกับสิ่งรอบตัว เป็นเวลานานถึง ๓ เดือนกว่าจะได้พบเล่าจื้อ เล่าจื้อบอกว่า ที่ผ่านมามีคนมาหาเสมอ แต่ขาดความอดทน และยังบอกอีกด้วยว่า เมื่อก่อนตนก็เลื่อมใสกุกโจวกุง แต่ต่อมาเปลี่ยนใจ เพราะแม่น้ำไม่สามารถไหลทวนกลับได้ มันได้แต่ไหลไปตามทิศทางเก่าของมันเท่านั้น

เล่าจื้อบอกเล่าความคิดเห็นของตนให้ขงจื้อฟังว่า

“ความวุ่นวายเกิดจากใจ แต่ใจคนนั้นมันลึกลับซับซ้อน ทำให้ความวุ่นวายจึงเกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัย ก็เพราะว่าใจของแต่ละคนต้องการความเป็นอิสระเสรี กฎของโจวกุงมีข้อบังคับในการใช้ชีวิต ใช้ได้ในยุคเวลาอันสั้น

เล่าจื๊อรอดพ้นรับขงจื๊อ

มอบของที่ระลึก

แสดงการวะ

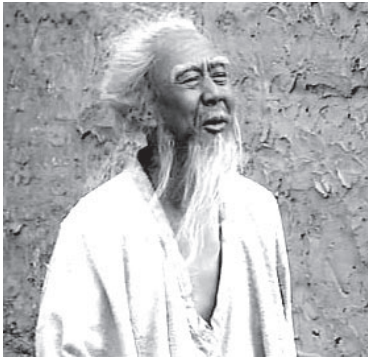
แต่ยุคต่อๆ มา ก็ได้มีการพัฒนามากขึ้น จนที่สุดก็ไม่สามารถบังคับใจคนได้ เพราะว่า คนเราต้องการใช้ชีวิตธรรมชาติ ไม่อยากผูกมัดเหมือนนกที่ถูกขังอยู่ในกรง ในเมื่อ จักรวาลเป็นผู้สร้างมนุษย์ให้เกิดขึ้น เราจึง ควรปล่อยวาง ให้มันเป็นไปตามครรลอง ของชีวิตบ้าง อย่าไปบังคับตามแบบของกฎ ที่มนุษย์ตั้งขึ้นมาเอง ซึ่งมันก็ขัดต่อความมี เสรีภาพของวิถีชีวิตของเรา จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะรื้อฟื้นกฎของโจวกงมาใช้บังคับอีก ต่อไป กฎของโจวกงมีข้อบังคับหลายอย่างที่ บางคนไม่อยากทำตาม สามารถใช้ได้ในยุคนั้น เพราะตอนนั้นยังด้อยการพัฒนาอยู่มาก เพื่อให้บ้านเมืองมีระเบียบ ก็ควรจะมี (กฎ) บ้าง แต่มายุคนี้ มีการพัฒนาขึ้นไปอีก ดังนั้น เรา ควรจะปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติมากขึ้น”

เล่าจื๊อเป็นผู้สูงวัยกว่า ย่อมผ่าน ประสบการณ์ชีวิตมามาก จึงรู้จักปล่อยวาง สำหรับขงจื๊อ ยังมีอีกหลายสิ่งที่ต้องศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมโลกก็อย่างที่ว่า กันว่า “ดีเกินไปก็อยู่ไม่ได้”

ส่วนขงจื๊อเห็นว่ามนุษย์มีกิเลส กฎ เกณฑ์ที่ตั้งมาให้ประชาชนปฏิบัตินั้นขาดไม่ได้

เล่าจื๊อสรุปว่า “มีดินก็ต้องมีฟ้า มีหญิง ก็ต้องมีชาย มีเล่าจื๊อก็ต้องมีขงจื๊อ ระหว่าง

หลังน้ำลดแผ่นดิน

เล่าจื้อ

ขงจื้ออธิบายภาพท่านโจวกง

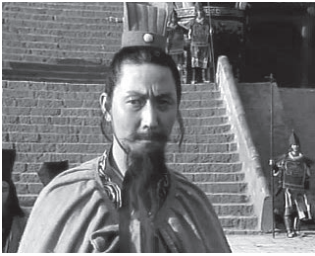
เราถึงจะได้เจอกันก็ไร้ประโยชน์ คงต้องต่าง
เดินสายของตัวเอง”

นักปราชญ์แม้จะคิดเห็นต่างกัน ก็ยัง
เคารพกัน เล่าจื้อถึงกับเอ่ยปากกับขงจื้อว่า
“ท่านเป็นมิตรสหายที่หายากจริงๆ”

ขณะที่ขงจื้อกำลังเดินทางกลับแคว้นหลู่
นั้น สามตระกูลแห่งแคว้นหลู่ก็ถูกวางแผน
กำจัด ฟู่จ้าวโหมวยุยงให้ฮ่องเต้กำจัดตระกูลจี้
ก่อน และจะกำจัดตระกูลม่งและชูต่อไป แต่
แผนการณ์ไม่สำเร็จ ตระกูลม่งและตระกูล
ชุนมาช่วยตระกูลจี้ได้ทันเวลา เจ้าแคว้นหลู่จึง
ออกจากแคว้นหลู่ไปอยู่ที่แคว้นฉี แม้ว่า
ทั้งสามตระกูลจะกราบทูลขอร้องให้ประทับ
อยู่ในแคว้นหลู่ต่อไป เพื่อเป็นกำลังใจให้
เหล่าประชา

ทั้งสามตระกูลแสดงความจงรักภักดี
โดยไม่แต่งตั้งฮ่องเต้องค์ใหม่ จี้ต้าฝูเข้าพบ
ขงจื้อเพื่อขอให้ช่วยปลอบขวัญประชาชน

เจ้าแคว้นหลู่

สามตระกูลกราบทูลเจ้าแคว้นหลู่

แต่ขงจื้อกลับเห็นเป็นความจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปแคว้นฉี เพื่อหาทางช่วยเหลือเจ้าแคว้นหลู่ บรรดาศิษย์ขอติดตามไปด้วย ขงจื้ออ้างว่าแต่ละคนมีครอบครัวต้องดูแล แต่เมื่อถูกถามว่าท่านก็มีครอบครัวมิใช่หรือ ขงจื้อจึงยอมให้ลูกศิษย์ตามไปด้วยหลายคน

ระหว่างทาง เจอกลุ่มคนเล่นดนตรีฉาวเย่ ซึ่งเป็นบทเพลงที่ปกติจะบรรเลงแต่ในราชสำนัก ขงจื้อให้จิ้งโหยวจอดรถ เข้าไปทักทาย แต่ก็ได้รับคำตอบเพียงว่า เมื่อเข้า

เมืองฉีแล้ว ก็จะมีเรื่องว่า ทำไมจึงต้องมาบรรเลงเพลงฉาวเย่ตามถนนหนทางเช่นนี้

เมื่อถึงเมืองฉี ขงจื้อพาลูกศิษย์ไปชมตลาด “เพื่อดูความเจริญของบ้านเมือง พุดคุยกับประชาชน จะรู้ความเป็นไปของบ้านเมือง” ที่ตลาดนั่นเอง ขงจื้อได้เห็นประชาชนโห่ร้องต้อนรับเงินตำฝู ชาวบ้านอธิบายว่า เพราะเงินตำฝูแจกข้าวสารให้ประชาชนอยู่เสมอ จึงได้รับความนิยม

ขงจื้อกับจิ้งโหยวและคณะศิษย์เดินทางไปแคว้นฉี

บรรเลงดนตรีลาวเย่

ชมตลาด

เจ้าแคว้นตี้

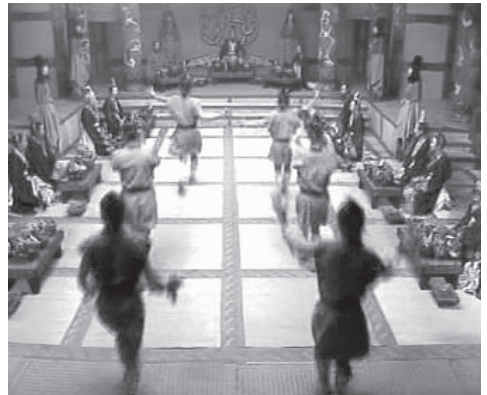
ขงจื้อเข้าพบเกาด้าฝู ซึ่งเป็นคนสนิทของเจ้าแคว้นตี้ เกาด้าฝูชักชวนให้ขงจื้อทำงานในตำแหน่งที่ปรึกษาจิ้งโหยวเห็นว่าไม่สมฐานะของขงจื้อซึ่งเป็นผู้มีชื่อเสียง มีความสามารถ

เป็นที่รับรู้กันทั่วไปแล้วในเวลานั้น แต่ขงจื้อเห็นว่า เป็นโอกาสที่จะได้ช่วยเจ้าแคว้นหลู่ให้เดินทางกลับบ้านเมือง จึงยอมรับตำแหน่ง

เจ้าแคว้นตี้จัดงานเลี้ยงต้อนรับขงจื้อ และกล่าวชมเชยขงจื้อว่า เมื่อครั้งที่เสด็จไปแคว้นหลู่ได้รับความรู้ด้านการปกครองจากขงจื้อ จึงอยากให้ขงจื้อพูดเรื่องการปกครองให้ฟังอีก

แคว้นตี้ต้อนรับขงจื้อ

เกลือเป็นสินค้าสำคัญของแคว้นฉี

ขงจื้อ

หลังจากออกตัวขอโทษหากคำกล่าวผิดพลาดแล้ว ขงจื้อก็เอ่ยขึ้นว่า

“การปกครองที่สำคัญนั้นคือการอยู่ในกรอบ ให้ราษฎรเคร่งครัดในกฎบ้านเมือง ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณี ให้รู้จักฐานะหน้าที่ของตนเป็นที่ตั้ง ถ้าทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเอง ความสงบสุขก็เกิดขึ้น”

ที่แคว้นฉี ก็เช่นเดียวกับแคว้นหลู่ มีทั้งผู้^๑ที่เห็นว่าควรและไม่ควรรับขงจื้อ^๒เข้ามาทำงานในราชสำนัก บางคนก็ไม่อยากให้ขงจื้อถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแย่งชิงดีระหว่างตระกูลเกาและตระกูลฉี ไม่อยากให้ขงจื้อถูกทำร้าย

ขงจื้อจะใช้ชีวิตอย่างไรในแคว้นฉี เราท่านอาจจะคิดต่างๆ กันไปว่า ขงจื้อน่าจะทำอย่างนั้น น่าจะทำอย่างนี้ จะอย่างไรก็ตาม ขงจื้อแสดงปณิธานไว้กับลูกศิษย์ที่ร่วมเดินทางไปกับแคว้นฉีว่า

“แม่น้ำที่หลังไหลเปรียบเสมือนการปฏิบัติตน

สายน้ำที่ไหลผ่าน ทำให้เกิดการมีชีวิตแก่ทุกสรรพสิ่ง

เปรียบเสมือนคุณธรรมที่ถึงแม้เส้นทางจะคดเคี้ยว แต่ก็มุ่งสู่จุดหมาย

เปรียบเสมือนอุดมการณ์ ถึงจะเผชิญกับหุบเขาสูงชัน ก็ไม่หวั่น

เปรียบเหมือนความกล้าหาญ สายน้ำที่สงบนิ่ง ก็เปรียบเสมือนหลัก

ธรรม เพราะฉะนั้นคนเราจึงควรปฏิบัติตนเหมือนดั่งสายน้ำที่ให้คุณประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ทั้งหลาย”

ภูมิคุ้มกันวัฒนธรรม**บอกพร้อม** วธ.ป้อมวิศชนเ้าโรคฮิต**เด็กไทย**

ไม่แปลกใจที่สำนักข่าวต่างประเทศประคมข่าวเมืองไทยว่า “เทศกาลสงกรานต์” ผิดเพี้ยน เพราะภาพสงครามน้ำ ต้มกินเมามัน เกิดอุบัติเหตุคนตายนับพัน โดยไม่รู้ว่ “เนื่อนาบุญ” ประเพณีสงกรานต์ที่แท้จริงเป็นอย่างไร จนนายกรัฐมนตรึเป็นหว่ง ต้องสั่งการกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) หามาตรการฟื้นฟูประเพณีให้เด็กไทยเล่นสงกรานต์อย่างถูกวิธี และหาทางป้องกันไม่ให้สิ่งที่ตั้งมสูญหายไปจากสังคมไทย

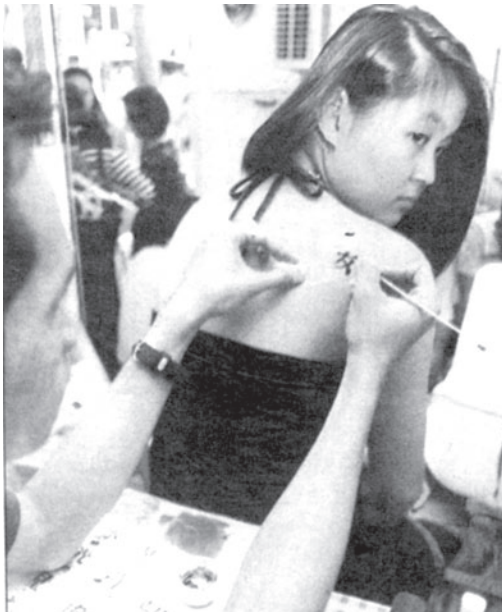
ว่ากันว่าภาพสะท้อนจากประเพณีสงกรานต์ไม่ใช่ “ภาพแรก” ที่สะท้อนตัวตนปัจจุบันของวัยรุ่นไทย ที่รับเอาวัฒนธรรมนอก ทั้งการแต่งกาย สายเดี่ยว เอวต่ำ หากแต่รวมไปถึงวัฒนธรรมการกินอาหารฟาสต์ฟู้ดต่างๆ ก็เป็นอีกหนึ่งที่

แสดงให้เห็นว่า “เด็กไทยกำลังเปลี่ยนไป” ในทางที่น่าเป็นห่วง

ชัดเจนว่า “วันรุ่นไทย” ถอยห่างจากวัฒนธรรมประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยมากขึ้น จาก “งานวันมาฆบูชา” ที่เสียบเหง และที่น่าตกใจที่สุดก็คือเมื่อสถิติกระทรวง

มหาดไทยระบุว่าครอบครัวคนไทย ๖๐-๗๐% ไม่เคยเข้าวัด ทั้งๆ ที่เกณฑ์ของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเรื่องความจำเป็นพื้นฐานในชีวิตคนไทย ให้พ่อแม่พาลูกเข้าวัดอย่างน้อยเดือนละ ๒ ครั้ง

ขณะที่ผลสำรวจเด็กและเยาวชนอายุ ๕-๒๕ ปี ประมาณ ๒๑ ล้านคนของสถาบันรามจิตติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่าเด็กไทยอยู่บนความแปลกแยกจากศาสนาและครอบครัว ร้อยละ ๖๐ โต้ในห้าง ดูภาพยนตร์ กินฟาสต์ฟู้ด

ตกอยู่ในห้วงวัฒนธรรมกิน ดื่ม ซื้อมีเงินซื้อขนมปีละ ๑.๖ แสนล้านบาทมากกว่างบประมาณ ๖ กระทรวงรวมกัน โหยหาสินค้าฟุ่มเฟือย โทรศัพท์มือถือ เสื้อผ้า รองเท้า นาฬิกา น้ำหอม และมีเสรีในการแสดงออกทางเพศ

นับวันสังคมไทยยิ่งไร้ศีลธรรม มีชาวฆ่าแกงกันไม่เว้นแต่ละวัน หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ อนาคตของบุญประเพณี วิถีชีวิตไทยๆ ที่เราฝากไว้กับเด็กและเยาวชนนั้นคงต้องเสื่อมสลายไปในอนาคตอันใกล้

คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ ปลัดวธ. วิเคราะห์ว่าต้นเหตุของปัญหาเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียุคข้อมูลข่าวสาร การไหลบ่าของค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ด้านลบของประเทศตะวันตกอย่างรวดเร็ว จนไม่ทันให้เด็กไทยคิดไตร่ตรอง

“เด็กไทยทุกวันนี้เป็นโรครุมมีคุ่มกันทางวัฒนธรรมบกพร่อง ไร้จิตวิญญาณ และภูมิปัญญาที่จะเลือกรับสิ่งดีงาม แถมอยู่ในสังคมบริโภคนิยม กินฟาสต์ฟู้ด

พ่อแม่สอนลูกให้สบาย ไม่รู้จักการแก้ปัญหา เมื่อท้องแล้วทำแท้งทิ้ง เด็กจึงเป็นเพียงเหยื่อที่ถูกกระทำโดยผู้ใหญ่ที่เห็นแก่เงิน ทำธุรกิจแบบเห็นแก่ตัว เป็นเจ้าของโรงแรม ร้านเกมปล่อยให้เด็กเข้าไปมั่วสุม ทามว่าวันนี้ผู้ใหญ่ได้สร้างสังคมที่ดีให้ลูกหลานหรือยัง” ปลัด ว.กล่าว

ทางออกของเรื่องนี้ “แม่บ้านวัฒนธรรม” บอกว่า ต้องเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองต้องช่วยกันสั่งสอนบุตรหลานให้รู้จักวัฒนธรรม

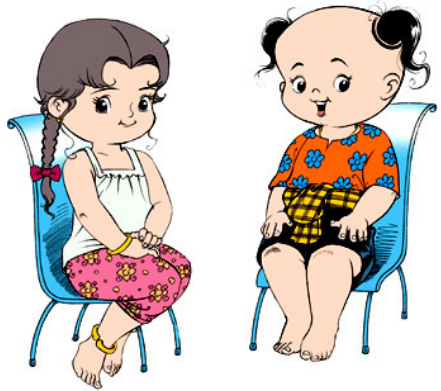
ประเพณีไทย ที่แนะนำให้รู้จักเลือกรับวัฒนธรรมต่างประเทศ สถาบันการศึกษา โรงเรียน มหาวิทยาลัย จะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรที่สร้างกระบวนการคิด ไตร่ตรอง สร้างภูมิปัญญาให้นักเรียน นักศึกษา

ส่วนกระทรวงวัฒนธรรมเองจะมุ่งทำงานวิจัย เปิดเวทีให้เด็กเสนอทางออก นำไปเสนอรัฐบาลแก้ปัญหา รวมถึงคอยเป็น

“ตัวกลาง” ประสานระหว่างวัดวาอาราม จัดกิจกรรมส่งเสริมเด็กเข้าวัด ร่วมมือกับ กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักสูตร วัฒนธรรมสอนในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ เด็กเข้าร่วมโครงการเยาวชนอาสาสมัคร เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม (ยอสว.) ช่วยกัน สอดส่องดูแลวัฒนธรรมที่เบี่ยงเบน เมื่อ พบเห็นการซื้อขายน้่อลามก เด็กมั่วสุ่มใน ร้านเกม อินเทอร์เน็ต แล้วรายงานมายัง กลุ่มเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ประสาน หน่วยงานเกี่ยวข้องแก้ไขให้ทันทั่วทั้ง

รศ.ดร.อมรวิรัช นาคธรรมพ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอทางออกในการแก้ปัญหาเด็กไทยใน วิกฤติวัฒนธรรม ๓ ยุทธศาสตร์ คือ งานที่เคลื่อนด้วยเด็กต้องใช้วิธี “เด็กนำ เราหนุน” งานที่เคลื่อนด้วยวิธีคิดแบบ พหุภาคียุทธศาสตร์ สร้างแนวร่วมและ พื้นที่การทำงานระหว่างกระทรวง หน่วยงาน โดยไม่ทับซ้อน พร้อมกับงานที่ขับเคลื่อน นโยบายรัฐบาลภายใต้ระบบเฝ้าระวังเชิง นโยบาย

ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๘ ยกให้ปี ๒๕๔๘ เป็น “ปีแห่งการส่งเสริมคุณค่าวัฒนธรรมไทย” เพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระชนมพรรษาครบ ๕๐ พรรษา

นับเป็นโอกาสที่ดีที่กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยกันผนึก หมายใหญ่เป็น “วัคซีน” รักษาโรคมุ่มีคุ่ม ก้นวัฒนธรรมบกพร่องเด็กไทยให้บรรเทาเบาบางลง หากไม่แล้วอาจจะต้องเสียชีวิต เวลาอย่างไม่มีทางเอากลับมาได้ เมื่อเด็กไทย ตกเป็นทาสของวัฒนธรรมนอกทั้งตัวและ หัวใจ

* จาก นสพ.คมชัดลึก วันอังคารที่ ๓ พ.ค.๔๘

อาจารย์เกษตรเผยแพร่ผลวิจัยนำตระหนก สังคมไทยเสื่อมถอย
อย่างน่าใจหาย กระทบความมั่นคงของชาติ ประชาชนมีจิตสำนึก
สุดอันตราย “ประเทศไทยไม่ใช่ของคนคนเดียว”

เก็บมาฝาก

ประเทศไทย ชำรุด
สำนึกอันตราย

ไทยโพสต์ ● เผยผลวิจัยคนไทยมักง่าย
ขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวม เท่อฝรั่ง ซึ่เป็น
ความเลื่อมทางวัฒนธรรม ซึ่งกระทบ
ความมั่นคงของชาติ เหตุครอบครั้ว ศาสนา
สถาบันการศึกษา สื่อฯ และผู้บริหาร
บ้านเมืองบกพร่อง สลดคนส่วนใหญ่เห็น
พ้อง “ประเทศชาติไม่ใช่ของคนคนเดียว”
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ เปิดเผยผลวิจัยเรื่อง “การ
ฟื้นฟูวัฒนธรรมเพื่อความมั่นคงของชาติ”
โดยในส่วนโครงการวิจัยที่ ๑ การปลูกฝัง
จิตสำนึกความเป็นไทย ความรักชาติและ
วัฒนธรรมไทยนั้น **ดร.ปัญญา รุ่งเรือง**
ประธานสาขาวิชาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา
ภาควิชาศิลปประณีต คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยเปิดเผย
ว่า เนื่องจากสภาพทั่วไปทั้งทางการเมือง
การปกครอง เศรษฐกิจและสังคมไทยส่อ
เค้าถึงอันตรายต่อความเป็นไทยและความ
มั่นคงของชาติ อาทิ การขาดความละเอียด
ต่อการกระทำที่ผิดทำนองคลองธรรม
ความย่อหย่อนทางคุณธรรมและจริยธรรม
เห็นแก่ตนยิ่งกว่าส่วนรวม ถูกครอบงำ

ด้วยวัตถุนิยม สภาวะวิกฤติในความวิบัติ
ของภาษาไทย สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็น
ว่าคนไทยขาดสำนึกในความเป็นไทย ย่อ
หย่อนในความรักชาติและวัฒนธรรมไทย
ยากแก่การฝากอนาคต ฝากความหวัง
ของชาติและความเป็นไทยไว้ได้อย่างสนิทใจ
ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะต้องมีการ
ศึกษาวิจัยว่า ปัญหาของการขาดสำนึกใน
ความเป็นไทย รักชาติ และวัฒนธรรมไทย
เกิดจากสาเหตุอะไร และมีแนวทางแก้ไข
อย่างไร

ดร.ปัญญา กล่าวว่า งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยต่อเนื่องระยะ ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ซึ่งได้ผลสรุปว่า ความเสื่อมทางวัฒนธรรมซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ เป็นผลมาจากความย่อหย่อนทางคุณธรรม การขาดวินัยในตนเอง ขาดสำนึกต่อส่วนรวม และนิสัยมักง่ายของประชากร ซึ่งเกิดจากความบกพร่องในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม มีที่มาจากความบกพร่องขององค์ประกอบหลัก ๕ ส่วน คือ ๑. ความบกพร่องในการเลี้ยงดูและอบรมเด็กของสถาบันครอบครัว ๒. ความบกพร่อง

ในการดำเนินการและปฏิบัติการอบรมสั่งสอนประชาชนของสถาบันศาสนา ๓. ความบกพร่องในการบริหารจัดการและการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา (โดยมี) ๔. สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างอุปนิสัยอันไม่พึงปรารถนา และค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้เป็นเพราะ ๕. ความบกพร่องของการจัดการบริหารบ้านเมืองของฝ่ายการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือผู้นำสังคมทุกระดับ ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจแก้ไข

ได้โดยอาศัยความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สถาบันครอบครัว วัด โรงเรียน และสื่อมวลชน ทั้งนี้ ผลการวิจัยถึงข้อบ่งชี้ปัญหาทางวัฒนธรรมสาเหตุและแนวทางแก้ไขทั้ง ๑๓ ด้าน ซึ่งเมื่อลงลึกในรายละเอียดแต่ละด้านจะพบจุดที่น่าสนใจมากมาย อาทิ ด้านปรัชญาแนวคิดของประชาชนทั่วไป

ผลวิจัยบ่งชี้ว่าแนวคิดของคนไทยในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะใครดีใครได้ ไม่รู้จักพอ เห็นแก่ตัวมากขึ้น ขาดความโอบอ้อมอารีมีน้ำใจ บัดความรับผิดชอบ คิดว่าประเทศชาติไม่ใช่ของตนแต่เพียงผู้เดียว อายุที่จะแสดงออกซึ่งความเป็นไทยขาดความภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ชักจูงง่ายเห่อของนอก เช่น ตั้งชื่อทุกอย่างเป็นฝรั่ง ซึ่งสาเหตุมาจากขาดความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย และวีรบุรุษ-สตรีไทย ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไทย คิดว่าเป็นสิ่งล้าหลัง ไม่ทันสมัย ไม่ควรใช้ สังคมมีอิสรภาพมากเกินไป สามารถกระทำผิดได้ง่าย เพราะ

กฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ ผู้ถือกฎหมายกระทำผิดเสียเอง วิกฤตด้านศาสนา ข้อบ่งชี้คือ ผู้คนขาดสำนึกในความดี ไม่อายที่จะทำความผิด ความชั่ว ไม่ค่อยทำบุญ ตักบาตร ไม่ไปวัด ความเลื่อมใสในศาสนาลดลง ซึ่งสาเหตุแห่งวิกฤตเกิดจากพระสงฆ์ไม่ปฏิบัติตนให้สมควรกับการเคารพ ไม่เป็นตัวอย่างที่ดี ผู้คนขาดการอบรมสั่งสอนทางศาสนาทั้งในครอบครัว สถานศึกษา ไม่เชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม มีสื่อที่ยั่วยุสงฆ์ให้ผิดวินัย เข้าถึงได้ง่ายและยากที่จะควบคุม เช่น วิดีทัศน์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ดร.ปัญญาาระบุว่าแนวทางแก้ไขที่เป็นผลของการวิจัยในครั้งนี้ จำเป็นจะต้องนำมาตีความ ขยายความ กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป จึงจะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องทั้งหลายได้

* จาก **เอกซ์ไซต์ไทยโพสต์** วันที่ ๒-๓ พ.ค.๒๕๔๘

ถอดค่าสีมงคล

สุวดี

มีความคิดเห็น อย่างอื่นมั๊ย?

เพราะดวงตะวันอันร้อนแรงยังมีจุดดับ

เพราะมุมมองมี ๓๖๐ องศา จึงเชื่อว่าเหมือนกันทุกคน สำคัญที่ยืนมอง ณ จุดไหน
เพราะอะไรก็แล้วแต่ อย่าเพิ่งด่วนสรุป “ดีที่สุดแล้ว”

เพราะสี่เท้ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง

ยุทธศาสตร์การทำงาน “คนใจกว้าง” ย่อมเป็นต่อ ศักยภาพของคนทำงานจะเพิ่มพูน
ก็ด้วยเราต่างเปิดรับความคิดของกันและกัน

“มีความคิดเห็นอย่างอื่นมั๊ย?”

เตือนตนเป็นลำดับแรก เพื่อจะได้มีสติในคุณธรรมข้อ “ปรโตโฆสะ”

จากนั้นจึงค่อยเอื้อนเอ่ย ฟังความคิดเห็นคนอื่นที่เพิ่มเติมเสริมหนุน หรือแม้จะแปลกแยกก็ตาม

กลัวความคิดที่แตกต่างในการทำงานก็เหมือนเจ้าสาวกลัวเจ้าบ่าว จะเป็นได้อย่างไร?

งานทุกงาน ต่างมีเงื่อนไขที่ต้องยอมรับ ทำใจให้ได้ ความทุกข์จะพองคลาย ปัญหาจะจางหาย

“มีความคิดเห็นอย่างอื่นมั๊ย?”

เพื่อความคิดลึกลับ จะได้ไม่หลงตัวคนอื่นอาจมีความคิดเข้าทำกว่านี้ เขาอาจไม่กล้าบอก เราควรเชิญชวน

ขวัญและกำลังใจมีใช้เงินตราด้านเดียว แต่ “ยอมรับ” และ “เคารพ” ในความคิด เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในการทำงาน

ความคิดที่ถูกกละเลย ไม่ยอมรับ หรือดูแคลน รังแต่จะสร้างความแตกแยกให้มากขึ้น

ประดุจเรือที่ต่างคนต่างพาย หรือปล่อยให้เราพายเพียงผู้เดียว!

ถ้อยคำลึกลับ
วันนี้ จึงเป็นถ้อยคำ
ศักดิ์สิทธิ์ในการทำงาน
เป็นทีม

งานยากก็จะ
เปลี่ยนเป็นง่าย

งานลำบาก เรา
จะทำงานด้วยความสุข

ความเหงา
จะกลายเป็นความ
อบอุ่น

“มีความคิดเห็นอย่างอื่นมั๊ย?”

ประชุม ล้มมนา สันทนาการทุกครั้ง หมั่น
เตือนตน

ปัญหาจะได้คลี่คลาย

นักปกครองชั้นยอด นักบริหารชั้น
เยี่ยม มีใช้ทำงานเต็มศักยภาพ ทุกคน
ขยันราวกับเครื่องจักร

แต่ต้องประกอบด้วย “ความสุข”

เมื่อต่างคนต่างมีความสุขจากการ
เป็นที่ยอมรับ ความสามัคคีก็จะตามมา
โดยไม่ต้องปลุกระดม

ที่ทำงานเล็กกันที่สำหรับฤดูหนาว
ฤดูเดียว ต่อแต่นี้ขอเป็นฤดูใบไม้ผลิ
กันบ้าง

หากบ้านมีปัญหา มาหน่วยงาน
ยังจะพอแบ่งเบาร่มร้อนให้ผ่อนคลาย

“มีความคิดเห็นอย่างอื่นอีกมั๊ย?”

ที่ทำงานก็จะกลายเป็นบ้านที่ ๒ ของเรา!

บ้านคือวิมานของเราด้วยประการ
ฉะนี้

ปณณชชีวี ชีวิตมชหุ เสฎฐจู้ คนที่มีชีวิตอยู่ได้ด้วยปัญญช บัณทิตกเล่ำว่ำมีชีวิตที่ประเสริฐ

คนมีชีวิตอยู่โดยไม่รู้จักคิด ไม่รู้จักใช้ปัญญช ย่อมจะมีแต่ปัญหา มีแต่ทุกข์ ถูกหลอกได้ง่าย หชควมเจริญได้ยาก ทุกวันนีถ้เกษตรกรรู้จักฟังตนเอง ใช้ภูมิปัญญชชวบ้าน ทำปุ๋ยหมักใช้เอง ก็จะช่วยลดต้นทุนในการผลิต ชีวิตก็จะปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดินน้ชอากาศก็จะไม่เสีย ปุปลา กุ้ง หอยก็จะมื่ออย่างอุดมสมบรูณ์ ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนได้ให้ควมรู้แก่ผู้มชขอคึกษชดูงานและอบรมนั้บพัน

นับหมื่น เกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่นำควมรู้ไปใช้ แล้วช่วยให้ชีวิตดีขึ้น หลยครอบครัวหมดหนี้หมดสินเพราะเรำให้ควมรู้คู่คุณธรรม

เมื่อเร็วๆ นี้ ชาวบางบัวทองคัดแกนนำเกษตรกรมาขอศึกษาดูงาน ๒ วัน ค้าง ๑ คืน เราศึกษาดูพื้นที่ สวนผักไร้สารพิษและนาอินทรีย์ พาฝึกทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ พบกับวิทยากรมืออาชีพให้ความรู้พิเศษ และซักถามปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้กัน ขณะที่เราอบรมกันอยู่ พอดีมีเกษตรกรปลูกมะขามเทศ ซึ่งอยู่ไม่ไกลชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนนักหอบมะขามเทศผักโตมาให้ผู้เขียนดูพร้อมกับเล่าให้ฟังอย่างดีใจว่า ตั้งแต่ใช้ปุ๋ยหมักและน้ำชีวภาพของชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนได้ไม่นาน มะขามเทศผักโตขึ้นดกกว่าเก่า รสชาติก็หวานมันกว่าเดิม

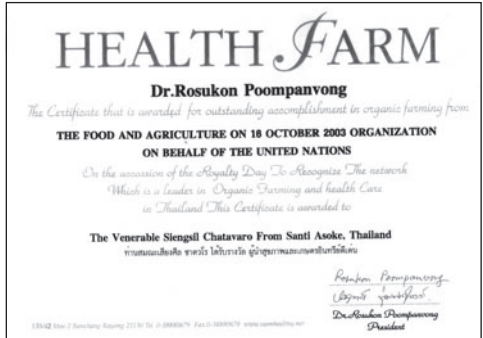
เจ้าของสวนชื่อ **ธวัช ฝื่อกยอด** และ **ศรีนวล ฝื่อยราชบุรี** เดินทางมาพร้อมกับมะขามเทศหลายถุงใหญ่ บอกว่ามีลูกค้าจองหมดแล้ว แต่ก่อนจะไปส่งลูกค้าก็เอามาให้ดูก่อน ทางเราจึงเชิญขึ้นเวทีเล่าให้ผู้เข้าอบรมฟัง พร้อมกับขอแบ่งมะขามเทศให้ผู้ฟังทดลองชิมของจริงด้วย ทุกคนยอมรับว่าหวานมันจริงๆ พร้อมกันนั้นผู้มาอบรมก็เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพ บางคนเคยมาอบรมแล้วกลับไปลองทำกับไร่นาได้ผล รสนิ่มที่ขึ้นตามผิวหนังไม่ปรากฏให้เห็นอีกเลยเมื่อใช้น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเราได้บันทึกเป็น VCD ไว้ตลอด ใครต้องการชมของจริงก็ดูจาก VCD ได้

กิจฉกาเกล กิจฉสโท โย กิจฉน์ นาทิวตตติ
ในยามทุกข์ยาก ผู้ใดทนได้ ผู้นั้นยอมไม่มีความลำบาก
 (พุทธภาษิต)

ในยามนี้เกษตรกรคงต้องต่อสู้กับ ภาวะฝนแล้ง น้ำมันแพง แมลงลง ฝนไม่ตก น้ำในแม่น้ำลำคลองแห้งหมด จะปลูกอะไรก็ไม่ได้เพราะไม่มีน้ำ บัญเคมีก็ขึ้นราคาตามราคาน้ำมันที่สูงขึ้นเรื่อยๆ แม้ธรรมชาติจะโหดร้ายอย่างไร คงสู้ความสามารถของมนุษย์ไม่ได้ อิสราเอลมีแต่ทะเลทราย เขายังอดทนต่อสู้เอาชนะธรรมชาติได้ จนมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ผู้เขียนเคยร่วมอบรมและศึกษาของผู้เชี่ยวชาญจาก

อิสราเอล จนได้รับประกาศนียบัตรจาก เอกอัครราชทูตของอิสราเอลมา ๑ ใบ และเมื่อเร็วๆ นี้ก็ได้ไปรับรางวัลดีเด่นผู้นำ

และประสบผลสำเร็จ ได้
 เผยแพร่สู่ประชาชนอย่าง
 กว้างขวาง ในงานนี้มีพระ
 นักพัฒนาหลายรูป ที่ได้
 รับใบประกาศ “HEALTH
 FARM” (the certificate that
 is awarded for outstanding
 accomplishment in organic
 farming from THE FOOD
 AND AGRICULTURE

สุขภาพและเกษตรไร้สารพิษ ที่ชมรมบ้าน
 สุขภาพของ **ดร.รสสุคนธ์ พุ่มพันธ์วงศ์** ซึ่ง
 เป็นหญิงไทยคนแรกและคนเดียวที่ได้รับ
 รางวัลพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตน-
 ราชสุดา เป็นรางวัล
 ผู้เชี่ยวชาญดีเด่นด้าน
 การเกษตรอินทรีย์
 จากองค์การอาหาร
 และเกษตรแห่ง
 สหประชาชาติ (FAO)
 ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน
 เป็นเครือข่ายที่ทำงาน
 ด้านเกษตรอินทรีย์
 ร่วมกันมายาวนาน

ORGANIZATION ON BEHALF OF THE
 UNITED NATIONS) โดยมี **พลเอกทนาย
 เพทาย** อดีตขุนศึกจากเขาค้อ เป็นผู้มอบ

อเนกประสงค์ให้ด้วย
ใช้ได้สารพัดประโยชน์

เล่มที่ ๓ “ทำกิน
ก็ได้ ทำขายก็ได้” มี
สูตรการเพาะถั่วงอก
เพาะเห็ดในขอนไม้
เพาะเห็ดฟาง วิธีทำ
อาหารหลายๆ ชนิด
วิธีแปรรูปผักผลไม้
เก็บไว้กินนานๆ วิธีทำ

ช่วงนี้อะยากให้เกษตรกรใช้เวลาว่าง
ศึกษาวิธีทำเกษตรอินทรีย์อย่างง่ายๆ เรา
มีหนังสือดีให้ศึกษาถึง ๔ เล่ม คือ

เล่มที่ ๑ “**ปฏิวัติผืนดินเพื่อถัก
ด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ**” รวบรวมเคล็ดลับ
และเทคนิคการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ที่
อ่านแล้วสามารถทำได้เลย ไม่ต้องไปซื้อ
ปุ๋ยให้เสียสตางค์ แม้ส่วนใหญ่จะบอกว่า
เป็นปุ๋ยอินทรีย์ แต่ก็ผสมเคมีเกือบทั้งนั้น

เล่มที่ ๒ “**กูดินพลิกพื้นธรรมชาติ**”
บอกวิธีทำน้ำหมักชีวภาพสารพัดสูตร
เช่น สูตรน้ำหมักขยะหอม สูตรน้ำข้าวข้าว
สูตรไล่แมลง แถมวิธีการทำน้ำยา

น้ำเต้าหู้ ปาท่องโก๋ ฯลฯ

เล่มที่ ๔ “**กูดินฟื้นฟ้าพัฒนาจิต**”
เล่มนี้รวมหมดทั้งวิธีทำปุ๋ย ทำน้ำหมัก ทำ
อาหาร ทำนาไร้สารพิษ ทำลูกประคบ
สมุนไพร แถมเคล็ดลับวิธีเลือกนุหรีและ
สุราอีกด้วย

หนังสือ ๔ เล่ม ราคาเพียง ๕๐
บาท ส่งเงินทางตัวแลกเงิน ถึง**คุณสุรณรงค์
รอดสมิง ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน** ตู้ปณ.๖๗
ปทจ.นครปฐม ๗๓๐๐๐

● เจริญธรรม

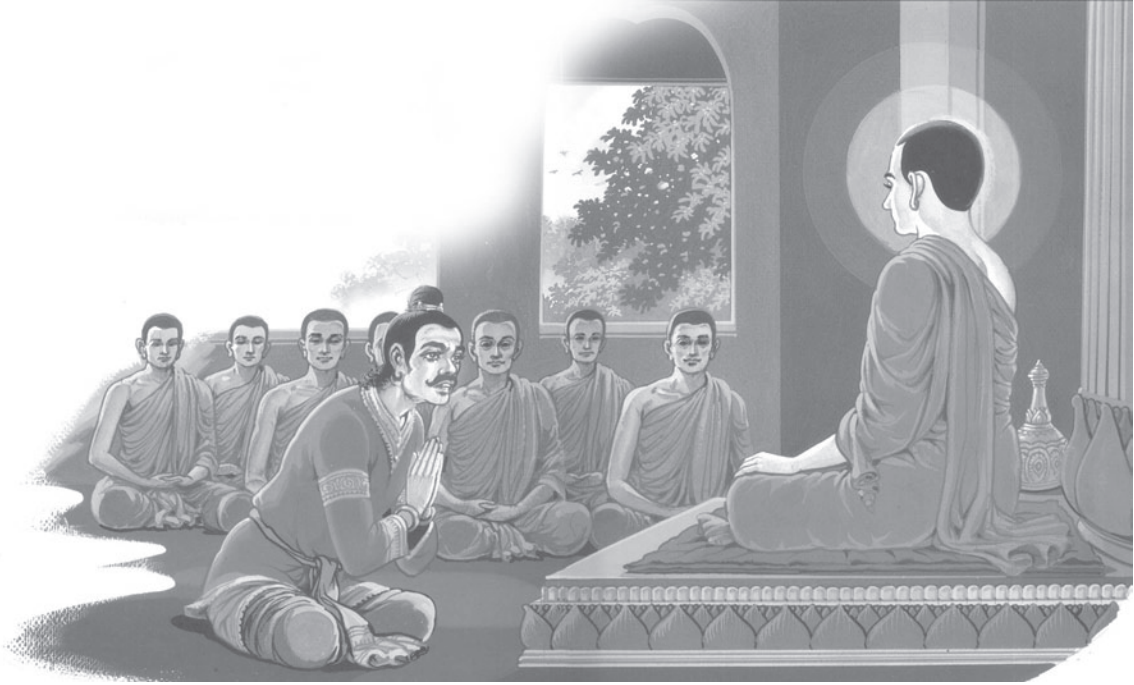

งาน“อวดหน้าเอาชื่อ” เพื่อลาภยศสรรเสริญ เป็นงานสุดโหลในสังคม หาได้ยั่วเยี้ยตามแพงทั่วไป แต่ งาน“สอนตนสร้างคน”เพื่ออบรมตนให้ดี ให้เป็นทำงาน เสียสละจริง สร้างประโยชน์สุขแก่สังคมชาวโลก ช่างหา ได้ยากนัก นับเป็นบุคคลที่มีคุณค่าที่หาได้ยากในโลก

(ขอชื่นชมภาค)

สัชชตบสร้างคน

ภาส ครั้งหนึ่ง **พระเจ้าโกศล**ซึ่งมีอำนาจมาก ทรงม้าเมาด้วยอิสริยยศ หมกมุ่น เพลิดเพลินอยู่ในความสุขที่เกิดแต่กิเลส ทรงไม่ปรารถนาประกอบราชการกิจ ไม่ตัดสินคดี แม้การไปเยี่ยมเยียนบำรุง**พระพุทธเจ้า** ก็ทรงลืมนั่นเสีย

วันหนึ่ง ขณะตื่นจากบรรทมแล้ว จิตใจเบิกบานแจ่มใส ทรงได้สติระลึกถึง
พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงทรงดำริว่า

**“นานแล้วที่เรามิได้พบเห็นพระบรมศาสดา วันนี้เห็นที่จะต้องไปถวายบังคม
พระพุทธรองค์ให้ได้”**

พอเสวยพระกระยาหารเช้าแล้ว ก็เสด็จขึ้นพระราชยานไปยังพระวิหาร เมื่อถึงแล้ว
ก็ไปถวายบังคมพระศาสดา แล้วประทับนั่ง ณ ที่ควร พระศาสดาจึงตรัสถามว่า

“มhabพิตร คราวนี้นานไม่น้อยทีเดียว ที่พระองค์มิได้เสด็จมา นั่นเพราะเหตุใดกันเล่า”

พระเจ้าโกศลทรงอ้อมแอ้มทูลว่า

“เพราะข้าพระองค์มีราชกิจมาก ไม่มีโอกาสที่จะมาเข้าเฝ้าพระองค์ได้”

พระศาสดาทรงเห็นอาการเช่นนั้น ก็ตรัสว่า

“มhabพิตร เมื่อตถาคตผู้เป็นสัพพัญญู(ผู้รู้แจ้งทุกสิ่ง) ผู้ให้คำกล่าวสอนเช่นเรา
อยู่ในวิหารที่ใกล้ๆแค่นี้ ไม่ควรเลยที่พระองค์จะประมาท เพราะวิสัยของพระราชาที่ดั้น
ต้องไม่ประมาทในราชกิจทั้งหลาย ต้องดำรงพระองค์เสมอด้วยมารดาบิดาของชาวแวนแคว้น

ต้องละอคติทั้งปวง ครองราชย์โดยศุภพิราชมจึงจะควร เพราะเมื่อพระราชยาประพาศิธรรม
แม้บริษัทของพระองค์ก็จะประพาศิธรรมตาม

ข้อที่เมื่อเราตถาคตสั่งสอนอยู่ แล้วพระองค์ครองราชย์โดยธรรมได้นั้น ไม่น่าอัศจรรย์
นัก เทียบไม่ได้กับบัณฑิตในกาลก่อน แม้ไม่มีอาจารย์สั่งสอน ก็ยังตั้งอยู่ได้ในสุจริตธรรม
แล้วแสดงธรรมตามความรู้ของตน พามหาชนไปสวรรคก็ได้ นั้นน่าอัศจรรย์ยิ่ง”

พระเจ้าโกศลทูลอาราธนาให้ตรัสเรื่องราวนั้น พระพุทธองค์จึงทรงนำอดีตชาติกมาตรัสเล่า

ในอดีตกาล เมื่อ**พระเจ้าพรหมทัต**เสวยราชสมบัติอยู่ในพระนครพาราณสี **พระ
อัศรมหเสี**ทรงประสูติพระโอรส พระญาติทั้งหลายได้ถวายพระนามว่า **ชนสันธกุมาร**

ครั้นเมื่อพระกุมารทรงเจริญวัย ได้เล่าเรียนศิลปวิทยาทั้งหลายสำเร็จ กลับจาก
เมืองตักกิลลาแล้ว พระราชาทรงมีรับสั่งให้ชำระเรือนจำทั้งหมดให้สะอาด ประกาศพระราชทาน
ตำแหน่งอุปราชให้

ต่อมา เมื่อพระเจ้าพรหมทัตราชาบิดาสวรรคตแล้ว **พระเจ้าชนสันธราช**จึงได้ครองราชย์
แทน แล้วรับสั่งให้**สร้างโรงทานหกแห่ง** คือที่ประตูประนครทั้งสี่ด้าน ที่กลางพระนครและที่

ประตูประราชวัง บริจาคพระราชทรัพย์วันละหกแสน ทรงบำเพ็ญมหาทานจนลือกระฉ่อนไปทั่วชมพูทวีป

แล้วยังรับสั่ง**ให้อภัยโทษ** เปิดเรือนจำอยู่เป็นนิจ ทั้งตีฆ้องปาวร้อง**ให้มาฟังธรรม** ทรงสงเคราะห์โลกด้วย**สังคหวัตถุสี่**(๑. ทาน คือ การให้ ๒. ปิยวาจา คือ เจริญคำนำรัก ๓. อุตถจริยา คือ ประพฤติประโยชน์ ๔. สมานัตตตา คือ ทำตัวให้เข้าใจกันได้) ชักชวนผู้คน**ให้รักษาศีลห้า** และ**ให้อยู่จำอุโบสถ(ถือศีลแปด)**ในวันพระ บางคราวก็ให้ชาวแคว้นแคว้นมาประชุมกัน แล้วทรงแสดงธรรมอบรมสั่งสอนว่า

“ท่านทั้งหลายจงให้ทาน จงสมาทานศีล จงประพฤติธรรม จงประกอบกิจการงานและการค้าขายโดยธรรม หากเป็นเด็กก็จงเรียนศิลปวิทยา โตแล้วจงแสวงหาทรัพย์ แต่อย่าคิดโกงชาวบ้าน อย่าพูดจาทำความส่อเสียด อย่าเป็นคนดื้อร้ายหยาบขี้ และจงรู้จักบำรุงมารดาบิดา มีความเคารพอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่”

พระองค์ได้ทأمหาชนให้ตั้งอยู่ในสุจริตธรรม ทรงครองราชสมบัติโดยธรรมดังนี้

อยู่มาวันหนึ่ง ซึ่งเป็นวันปณรสีอุโบสถ(วันพระ ๑๕ ค่ำ) พระเจ้าชนลันธราชทรงสมาทานอุโบสถศีลแล้ว ทรงดำริว่า

“วันนี้เราน่าจะบอกสอนธรรมแก่หมู่มหาชนทั้งหลาย เพื่อเกิดประโยชน์สุขยิ่งขึ้น เพื่อให้ชนทั้งปวงอยู่ด้วยความไม่ประมาท”

จึงรับสั่งให้ตีกลองประกาศทั่วพระนคร เรียกชาวพระนครทั้งหมด ตั้งแต่พระสนมของพระองค์ กระทั่งถึงชาวเมืองยากจนเข็ญใจจากทั่วสารทิศ ให้มาประชุมกัน ณ ท้องพระลานหลวง แล้วพระองค์ก็ประทับนั่งบนบัลลังก์อันประเสริฐ ตรัสกับมหาชนว่า

“ชาวพระนครที่รักทั้งหลาย เราจะสอนธรรมแก่พวกท่าน ขอท่านทั้งหลายจงเป็นผู้ไม่ประมาท เจียโลตสดับโดยเคารพเถิดว่า **เหตุที่จะทำให้จิตเดือดร้อนนั้น มีอยู่ ๑๐ ประการ** คือ

๑. บุคคลเมื่อยังเป็นหนุ่ม ไม่พยายามทำทรัพย์ให้เกิดขึ้น ครั้นแก่ตัวลงหาทรัพย์ไม่ไหว ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **เมื่อก่อนเราไม่ได้แสวงหาทรัพย์ไว้**

๒. ศิลปะที่สมควรแก่ตน บุคคลใดไม่ได้ศึกษาไว้ในกาลก่อน ย่อมเดือดร้อนใจใน

ภายหลังว่า **เราไม่ได้ศึกษาศิลปะเอาไว้ก่อน** เมื่อไม่มีศิลปะย่อมเลี้ยงชีพลำบาก

๓. บุคคลใดเป็นคนโง่งม ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **ก็เพราะเราเป็นคนโง่งมมาก่อน** ส่อเสียดมาก่อน กินสินบนมาก่อน ดูร้ายและหยาบคายมาก่อนนั้นเอง

๔. บุคคลใดเป็นคนฆ่าสัตว์ ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **ก็เพราะเราเป็นคนหยาบฆ่าสัตว์มาก่อน** ทุกศีลประพฤติดำช้ามาก่อน ปราศจากขันติและเมตตาเอ็นดูสัตว์มาก่อน

๕. บุคคลใดเป็นคนคบขู้ในภรรยาผู้อื่น ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **หญิงที่ไม่มีการหวงแหนก็มีอยู่เป็นอันมาก เราไม่ควรที่จะไปคบหาภรรยาของผู้อื่น**

๖. บุคคลใดเป็นคนตระหนี่ ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **เมื่อก่อนข้าวและน้ำของเราที่มีอยู่มากมาย แต่เราก็มิได้ให้ทานไว้เลย**

๗. บุคคลผู้ไม่เลี้ยงดูมารดาบิดา ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **เมื่อก่อนเราสามารถพอที่จะเลี้ยงดูมารดาบิดาผู้แก่เฒ่าชราได้ แต่ก็มีได้เลี้ยงดูท่าน**

๘. บุคคลผู้ไม่ทำตามโอวาทบิดา ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **เรานี้เมื่อก่อนได้ดูหมิ่นบิดาผู้เป็นอาจารย์สั่งสอน อันเป็นผู้เฒ่าที่เรากำลังต้องการทุกอย่างมาเลี้ยงดูเรา**

๙. บุคคลผู้ไม่เข้าใจลัทธิสมณพราหมณ์ ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **เป็นเพราะเมื่อก่อนนี้เราไม่ได้ไปมาหาสู่สมณพราหมณ์ทั้งหลาย ผู้มีศีล เป็นพหูสูต(ผู้ศึกษามาก)เลย**

๑๐. บุคคลใดไม่ประพฤติสุจริตธรรม ไม่เข้าไปนั่งใกล้สัตบุรุษ(คนมีศีลสัมมาทิว) ย่อมเดือดร้อนใจในภายหลังว่า **เมื่อก่อนนี้เราไม่ได้ประพฤติสุจริตธรรมไว้เลย และสัตบุรุษนั้นเราก้ไม่ได้ไปมาหาสู่ท่าน**

ผู้ใดหากปฏิบัติเหตุทั้ง ๑๐ ประการนี้ โดยอุบายอันแยบคายแล้ว เมื่อผู้นั้นกระทำกิจที่บุรุษควรทำเอาไว้ก่อน ย่อมไม่เดือดร้อนใจในภายหลังอย่างแน่นอน”

พระเจ้าชนลันธราชทรงสอนธรรม แม้โดยทำนองนี้แก่หมู่มหาชนทุกๆครั้งเดือนชนทั้งหลายก็เชื่อฟัง ตั้งอยู่ในคำสอนของพระองค์ ประพฤติบำเพ็ญธรรมเหล่านั้นให้บริสุทธิบริบูรณ์ แล้วได้ไปสวรรค์ตามผลบุญของตน

พระศาสดาทรงนำชาดกนี้มาแสดงจบแล้ว ก็ตรัสว่า

“มหาชนในครั้งนั้น ได้มาเป็นพุทธบริษัทในครั้งนี้ ส่วนพระเจ้าชนลันธราชได้มาเป็นเรตถาคต”

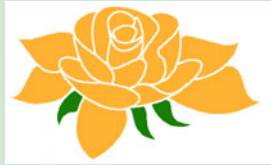
● *อนวมุขาท*

(พระไตรปิฎกเล่ม ๒๗ ข้อ ๑๖๔๙, อรรถกถาแปลเล่ม ๖๐ หน้า ๑๕๙)

ปลูกฝังหัวใจแผ่นดิน

เขียนโดย

ลูเซีย บาเกตาโน่

แปลจากภาษาสเปน

โดย

รัศมี กฤษณมิษ

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : ๒๕๔๒

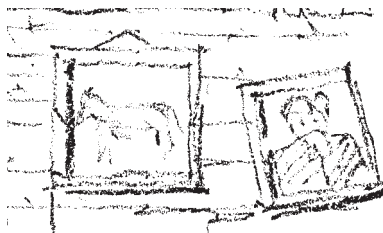
ผลกำไรจะนำไปช่วยเหลือยากจนในชนบท

ราคาเล่มละ ๘๐ บาท (รวมค่าส่ง) สั่งซื้อได้ที่

นางรัศมี กฤษณมิษ ๒๐๒๕/๑๗๖ ถ.เจริญกรุง ๗๗ วัดพระยาไกร
บางคอแหลม ปท.วัดพระยาไกร กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐ โทร. ๒๑๖-๕๑๕๐
โทรสาร ๒๑๖-๕๑๕๑

เริ่มลงในฉบับที่ ๑๐๘

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

วันนี้ไม่ดีเลย ฉันรู้สึกได้เมื่อย่างเท้าเข้าโรงเรียน เด็กโตไม่ทำการบ้านมาสักคน พวกเขาอ้างว่าไม่เข้าใจคำถาม เราเสียเวลากับมันครูใหญ่ และฉันไม่อาจดูแลบทอ่านของเด็กเล็กๆ ได้ ไม่ใช่พวกเขาเด็กกว่าจึงโง่กว่า พวกเขาู้ทันทีว่าจะทำอะไรชุกขนแบบเด็กๆ ได้โดยที่ฉันไม่รู้

การสอนโครงสร้างประโยค เป็นสิ่งที่เราต่อสู้กันมานานระหว่างศิษย์กับครู แม้ว่าฉันจะพยายามอย่างมากแล้วก็ตาม

ส่วนเรียงความนั้นไม่มีทางใดเลยที่จะให้พวกเขาเขียนได้...

‘พ่อของฉันทำงานหนัก และตอนกลางคืนก็ไปเล่นไพ่ที่บ้านในร้านเหล้า’ ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่ เมร์เซเดส อีปาร์จาร์กีเร่ เขียนลงสมุด ในหัวข้อ ‘งานของพ่อของฉัน’

“เธอจะเขียนอะไรมากกว่านี้ไม่ได้หรือไง อย่างเล่าว่าพ่อของเธอเตรียมผืนดินอย่างไร มีผลผลิตอะไรบ้าง ใช้แทรกเตอร์ได้ดีไหม แล้วปลูกอะไรบ้างในสวน มีการรีดนมวัวบ้างไหม เอาวัวไปกินหญ้าหรือตัดขนแกะบ้างหรือเปล่า แล้วขั้นตอนการทำเนยแข็งเป็นอย่างไร”

“ค่ะ พ่อก็ทำทุกอย่างที่ครูพูดมา ใครๆ เขาก็รู้จักแล้วทั้งนั้นนี่ค่ะ”

“ไม่หรอกจ๊ะ ไม่ใช่ทุกคนรู้ เราสามมุดก็กันว่าครูไม่รู้อะไรเลยและอยากจะรู้เรื่องเหล่านี้”

ฉันกำลังตกเตียงกับเมอร์เซเดสอยู่ ขณะที่ผู้ตรวจการเดินทางมาถึงโรงเรียนโดยไม่ได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้า

นับเป็นคราวเคราะห์ของฉัน ที่หล่อนเข้ามาในจังหวะที่ฉันลี้ภัยกับไมเต้กำลังแอบเล่นรูปลอบตัวการ์ตูนอยู่ และ โสมเซ่ อาราเนา ชุกหัวลงไปใต้ฝาโต๊ะนักเรียนเพื่อกินแซนด์วิชไส้กรอกหมูของเขา

ฉันรู้สึกประหวั่นพรึงกับอนาคตเมื่อได้เห็นรุກว้างสามรุที่ทุ่งน่องของหล่อน ผู้หญิงท่าทางอย่างนี้ หนาซำยังเรื่องที่เกิดกับทุ่งน่องอีก หล่อนคงไม่มาดีเป็นแน่

“ทำไมถึงไม่ดูแลขจัดสิ่งกีดขวางตามทางออกเสียละ” หล่อนพูดก่อนที่จะกล่าวคำทักทายฉันเสียด้วยซ้ำ

ช่างโชคร้ายเสียจริง ! เหตุจำเป็นต้องมาเกิดที่ปากทางเข้าโรงเรียนเสียด้วย ฉันคิดว่าฟ้าถล่มลงตรงหน้า ผู้ตรวจการหยิก โสมเซ่ ที่เขาแอบกินแซนด์วิช โสมเซ่ตกใจมากจนไส้กรอกเลิศรสที่เขานำมาจากบ้านหลุดออกจากปากเขาถึงสามชิ้น

จากนั้นเพื่อแสดงความเป็นมิตร หล่อนเข้าไปหยิกแก้มฉันซ่อนด้วยความเอ็นดู ให้เขายืนขึ้น หล่อนว่าหล่อนแน่ใจว่าฉันซ่อนเป็นเด็กฉลาดและบอกให้แกท่องสูตรคูณแม่เจ็ด อันซอนรู้ดี ฉันแน่ใจว่าฉันซ่อนทำได้ แต่การที่ผู้ตรวจการเข้าไปจับแก้มทำให้เด็กชายตื่นเต้น แกทำได้ดีถึงเจ็ดคูณห้า พอเจ็ดคูณหก แกตอบว่าสามสิบหก ซึ่งไม่น่าเลย และหลังจากนั้นก็

ผิดมาตลอด แยกยืนยันว่า ‘สามานยนาม’ คือตัวที่บอกประเภทของสิ่งของ และเมืองหลวงของโปแลนด์คือเบิร์น และอานีบัล นักรบชาวการ์ตาเมน่าเป็นลูกของอัลมานซอร์ นักรบชาวมุสลิม

ฉันรู้สึกแยะ แยะมากมาย เลยทีเดียว ทำไมเด็กๆ ซึ่งตอบอะไรต่อมิอะไรได้เมื่ออยู่กับฉัน เฉพาะในวันนี้ถึงได้พูดอะไรไม่ได้เรื่องไม่ได้ราว อันที่จริงก็มีถูกบ้างแต่น้อยมาก คำตอบของเด็กๆ ทำให้เรารู้ว่า อเมริกาถูกค้นพบเมื่อปี ค.ศ.1616 การกระจายกริยาคือ คำนำหน้านาม แผนที่โลกเป็นแผนที่ที่ไม่มีตัวอักษร และแผนที่เศรษฐกิจต่างหากที่แสดงที่ตั้งของทวีปอย่างสมบูรณ์

ผู้ตรวจการมีสีหน้าแย่งทุกขณะ ฉันคิดว่าเหตุการณ์ตรงหน้ากับบรรดานักเรียนของฉันคงทำให้หลอนลึมเรื่องถุ่นเอง และฉันก็อยากจะไปแอบอยู่ในที่ที่มั่นใจว่าจะไม่มีใครหาฉันพบ

นี่ขนาดยังไม่เกิดเรื่องที่เลวร้ายที่สุดนะนี่ !

ช่างเป็นความหฤโหดที่ต้องเผชิญหน้ากับไอเซ่ !

ทำไมหลอนจึงไม่เรียก เตเรซ่า อิปาร์รากีร์เร่ ซึ่งฉันออกจะชื่นชมที่แกมีพัฒนาการก้าวหน้าขึ้นมา ทำไมไม่ถามมาติดได้ โขมินหรืออิกวากิ ไม ! ต้องเป็นไอเซ่นี่แหละ และยิ่งกว่านั้นยังเป็นคำถามเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อีกด้วย

“พ่อหนูผมทองท่าทางเป็นมิตรคนนี้ ต้องตอบสิ่งที่คุณจะถามได้แน่เลย” ฉันไม่ปฏิเสธว่าหลอนพูดสุภาพทีเดียว “หนูรู้ใหม่จะว่ามีกษัตริย์แห่งแคว้นกาสตีญาอยู่พระองค์หนึ่งชื่อ ซานโซ ซึ่งต่อมาพระองค์ถูกลอบปลงพระชนม์ที่หน้าประตูเมืองซาไมร่า...”

โม่เซ่รับรู้ด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม เกือบๆ จะเรียกความมั่นใจคืนมาได้
“รู้ใหม่จะว่าใครเป็นคนลอบปลงพระชนม์”

โม่ ! โม่เซ่จำไม่ได้แม้แต่คนเดียว แต่หน้าตาที่เป็นมิตรและแดงเรื่อก็ไม่ได้ซีดลง
แต่อย่างไร มาติลเด่ซึ่งสอบได้ที่หนึ่งของชั้นนั่งอยู่ข้างหลังโม่เซ่

“บอกฉันหน่อยซิ” เด็กชายแอบถามเบาๆ ในจังหวะที่ผู้ตรวจการกลับไปโต๊ะ
เพื่อดูรายชื่อเด็ก

พระเจ้าช่วย บอกแก่ที่เถอะ ช่วยบอกแก่ที่ ฉันร้องขออยู่ในใจ ฉันว่าแม่แต่หิน
ผายสังเทือนใจกับคำวิงวอนนี้ มาติลเด่กระซิบบอกโม่เซ่ว่า “เบยโด้ ดอลโฝส”

ผู้ตรวจการหันกลับมาหน้าชั้นใหม่อีกครั้ง ฉันรู้สึกสงบขึ้นและหายใจลึกๆ
โม่เซ่เกาหูข้างหนึ่งแล้วหันไปเกาอีกข้างหนึ่ง ฉันว่าแกล้งสน

ทำทางเกจจะหุหนวกละมั่ง ขนาดฉันยังได้ยืนที่ มาติลเด่บอกเลย

แน่นอนแกต้องหุหนวกอย่างไม่ต้องสงสัย

“โดส กอลโฝส”^{๑๔} เขาตอบอย่างสงบ

และแน่นอนที่ว่าโรงเรียนจะพังครืนลงมานะ ไม่ใช่...เพราะ
โรงเรียนไม่พังอย่างที่ฉันปรารถนาจะให้มันเป็น มันยังอยู่ ทั้งฝาผนัง
สีน้ำเงินที่มีรอยต่างของหยดน้ำและโต๊ะนักเรียนเก่าๆ

ผู้ตรวจการมีสีหน้าเศร้าพองๆ กับฉัน

“ฉันหวังว่า คราวหน้าเมื่อฉันมาเยี่ยมอีกครั้ง ซึ่งดูแล้ว
คงต้องเป็นเร็วๆ นี้ นักเรียนคงจะมีความพร้อมมากกว่านี้ละ”

หล่อนบอก

๑๔ โดส กอลโฝส แปลว่า คนสกุลสองคน มีเสียงคล้ายกับคำว่า เบยโด้
ดอลโฝส ซึ่งเป็นชื่อของผู้ลอบฆ่ากษัตริย์แห่งแคว้นกาลสติญา

ฉันพยักหน้ารับ กลัวว่าตัวเองจะร้องไห้ถ้าพูดอะไรออกมา
“คุณอายุยังน้อยใช้ไหม” หล่อนถามอย่างไม่มีปีไม่มีขลุ่ย
“พระเจ้าช่วย” นี่ก็อีกคนหนึ่งที่คิดว่าฉันเป็น ‘เด็กสาวอรรชรอ่อนแอ’ ที่ไม่
ประสีประสา ฉันคิด

“ไม่ค่ะ ไม่ใช่” ฉันตอบเสียงดัง

“แต่คุณดูเด็กนะ...เอาเถอะ ฉันไม่อยากให้คุณคิดว่าฉันโทษคุณคนเดียว ทว่า
คุณต้องเอาใจใส่เด็กๆ ให้ดี พวกแกต้องการการดูแลอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพราะ
พวกแกเอง”

ฉันหันขวับราวกับถูกผึ้งต่อย

“ไม่หรือคะ คุณว่าพวกแกเอง คุณกล้าเรียกเด็กที่สังเกตเพียงแค่ว่า
ทิศทางลมก็รู้แล้วว่า ไม่ควรปล่อยฝูงแกะออกไปกินหญ้า เพราะเดี๋ยว
พายุจะมา คุณรู้จักแยกแยะข้าวสาลีจากข้าวโอตก่อนที่จะถูกขจัดสี
เปลือกไหมคะ และมันอันตรายถ้าเราไปหลบอยู่ในใต้ต้นไม้ไคร้ระหว่างมีพายุ
เพราะมันจะเป็นเครื่องล่อสายฟ้า แต่พวกแกลืมนะ พวกแกรู้...รู้
อะไรต่อมิอะไรอีกมากมาย...เช่นว่า ปลุกต้นสวิตเบซิลไว้ที่หน้าต่าง
เพื่อไล่ยุง คุณหวดแบ่งและทำขนมปังเป็นไหมคะ น้ำยาที่ทำจาก
ต้นยูคาลิปตัสช่วยทำความสะอาดขนไก่ไม่ให้มีพาราสิต และไม่
เป็นอันตรายต่อลูกไก่ คุณรีดนมวัวเป็นหรือเปล่าไม่ทราบ
แล้วถ้าต้องผสมพันธุ์กระต่าย คุณแน่ใจหรือว่า จะไม่จับตัวผู้
สองตัวมาผสมพันธุ์กัน คุณสามารถแยกแยะความต่าง
ระหว่างกิ่งต้นเฮเซลนัทกับกิ่งของต้นไม้ชนิดอื่นที่ขึ้นตาม
ทางเดินได้หรือคะ”

ผู้ตรวจการมองฉันอย่างครุ่นคิด และไม่ได้พูดแทรกขัดจังหวะแต่ประการใด เมื่อฉันพูดจบ หล่อนยกมือข้างหนึ่งขึ้นจับไหล่ฉันราวกับฉันเป็นเด็กเล็กๆ คนหนึ่ง

“ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคุณรักพวกเขา และนี่เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในตัวคุณคนหนึ่ง แต่คุณต้องไม่ลืมว่า คุณมาที่นี่เพื่อจะอบรมเด็กๆ และฉันก็มาตรวจเพื่อให้แน่ใจว่าคุณได้สอนพวกเขา เข้าใจไหม”

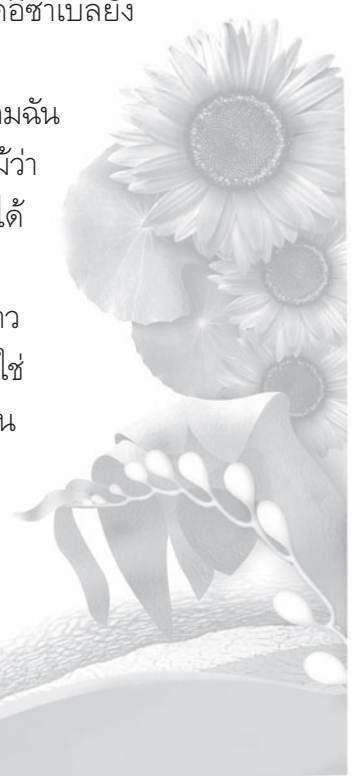
ฉันยอมรับว่าหล่อนพูดถูกและมีเหตุผล ฉันก้มหน้าด้วยความละอายใจ มีความรู้สึกว้าเหว่เป็นคนที่ และรักเด็กๆ เช่นเดียวกัน...แต่ทำไมนะ ก็ในเมื่อผู้ตรวจการบอกว่าเด็กพวกนี้ซุกซน ประพฤติตัวไม่ดี ทำไมจึงให้พวกเขาหยุดพักช่วงบ่ายนี้

ฉันกลับบ้านอย่างเศร้าสร้อย และหดหู่ใจเสียจนขนาดอิชเบลยังรู้สึกได้

ฉันเล่าเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นให้อิชเบลฟัง เธอปลอบประโลมฉันเท่าที่จะทำได้ และเห็นด้วยว่าทำไมต้องให้หยุดพักช่วงบ่าย ถึงแม้ว่าเธอจะหวังดี แต่ฉันก็รู้สึกแย่มากๆ และช่วงหยุดพักที่ฉันไม่ได้ทำงานนี้ช่างยาวนานชั่ววันจันทร์เสียจริงๆ

“ทำไมหนูไม่ไปหาเพื่อนล่ะ” คุณย่าถามขึ้นเมื่อเห็นฉันหาเป็นครั้งที่สาม ฉันนั่งอยู่เฉยๆ ในห้องครัวซึ่งไม่ใช่ปกติวิสัยของฉัน ไข้แล้ว ที่จริงย่าก็มีเหตุผล ทางที่ดีฉันควรไปผอนคลาย ไม่ควรหมกมุ่นอยู่กับปัญหา นอกจากนั้นฉันยังคิดจะถักเสื้อกันหนาวให้มาเรียแล้วอานา มารี ก็อาจสอนลายใหม่ให้ฉันได้

เกือบจะสองทุ่มแล้วล่ะ เมื่อฉันเข้าไปในบ้านอานา มารี แต่ดูเหมือนทุกอย่างไม่ดีไปเสียหมด เพื่อนของฉันไม่อยู่บ้าน มีแต่เฟอร์มินั่งเขียนจดหมายอยู่คนเดียว

“สวัสดิ์ครับ” เขาทักพลางจัดให้ฉันนั่งที่โซฟาหวาย ซึ่งฉันมักจะพูดว่าเป็นของฉัน เพราะมันนั่งสบายมากเช่นเดียวกับของอื่นๆ ในบ้านหลังนี้

“อานาไม่อยู่หรอก” เขาบอก ฉันรู้สึกกลัวเสียงของเขาเย็นๆ พิกล

“คุณรู้ไหมว่า อานาจะกลับมาหรือเปล่า” เขายกไหล่และบอกให้ฉันคอย บางทีอานาอาจจะกลับมาในไม่ช้า ฉันยังรู้สึกเศร้าสโรยเหมือนเดิม และรู้สึกว่ามารบกวอนเฟร์มินแม่ของเขากำลังทำขนมปังอยู่กับป้า และไม่เข้ามาใกล้ห้องนี้เลย...ทำไมวันนี้ทุกสิ่งทุกอย่างจึงดูแปลกไป ฉันเริ่มลงมือถักเสื้อไปเสียบๆ ไม่รู้ว่าควรจะไปหรืออยู่ต่อดี

“ผมโกหกคุณ มูริเอล” เฟร์มินพูดขึ้นทันทีทันใด เขายืนอยู่ข้างหลังฉัน มีโอปนพนักพิงที่ฉันนั่งอยู่

ฉันเงยหน้าขึ้นพยายามที่จะยิ้ม อู๊ย ! ทำไมเฟร์มินถึงตาสวยนั้กันะ ฉันไม่เคยสังเกตเห็นมาก่อนเลย

“คุณโกหกอะไรดิฉันหรือคะ”

“โกหกว่า บางทีน้องสาวผมอาจจะกลับมาในไม่ช้านี้ เธอไปเยี่ยมยายที่เอริซอนได้โน่นแน่ะ พรุ่งนี้ถึงจะกลับ”

“ก็ดีนี่คะ แต่ดิฉันไม่เข้าใจว่าทำไมคุณไม่บอกดิฉันก่อนหน้านี้”

“คือผมกลัวว่า ถ้าบอกแล้วคุณจะกลับเลย”

“แต่ดิฉันไม่ได้คิดกลับนี่คะ” ฉันคำนเสียงอ่อยๆ รู้สึกกลัวมาก ไม่รู้ว่ากลัวอะไร แต่รู้ว่าตัวเองตกใจมาก

“คือว่า ผมรักคุณนะมูริเอล คุณไม่ได้สังเกตเห็นหรือ” ดวงตาของเขาหวานฉ่ำเมื่อมองดูฉัน ห่วงที่ฉันกำลังถักอยู่กับเข็มหลอดหมด รู้สึกว่ามีมือของฉันร้อนและเย็นสลับกันไป หน้าตัวเองคงจะแดงเป็นลูกตำลึงสุก และไม่อาจเอ่ยอะไรออกมาแม้แต่คำเดียว

“คุณไม่รู้หรือหรือมูริเอล” เขาถามใหม่อีกครั้งด้วยน้ำเสียงอ่อนหวานต่างไปจากที่ฉันเคยรู้จัก

“มะ..มะ..ไม่ค่ะ” ฉันตอบในที่ที่สุด

“แล้วคุณจะไม่ให้ความหวังแก่ผมบ้างหรือครับ”

“ความหวังหรือคะ” ฉันถามอย่างโง่เง่าที่สุดในชีวิต รู้สึกเศร้าใจลงไปอีก ดวงตาสีเทาของเฟร์มินเจิดจ้า เขาใส่เสื้อสูทเตอร์สีเขียวยาวเข้มน มีรอยหมึกเลอะอยู่ที่มือซ้ายของเขา

“ใช่ครับ” เขาตอบ

“ดิฉันคิดว่า ถ้าเป็นความหวังอย่างที่คุณต้องการล่ะก็ คงไม่ได้” ฉันเพิ่มพ้อออกมาพลงนีกออยากจะหายตัวไปในทันที และลืมหวนตาของเขาให้หมดสิ้น ฉันรู้สึกเวียนศีรษะ รอยหมึกเลอะเริ่มหมุนวนอยู่รอบตัวฉัน ช่างยากเย็นเสียเหลือเกินที่จะเอ่ยคำสั้นๆ คำเดียวว่า “ไม่” และโดยเฉพาะเมื่อต้องออกมาจากกริมฝีปากของผู้หญิง

ฉันอยากร้องไห้เสียจริงๆ ! เฟร์มินเดินห่างออกไป เคาะ โต้ะเป็นจังหวะกลองด้วยนิ้วของเขา

“เฟร์มินคะ คุณทำให้ความสัมพันธ์ของเราเป็นไปอย่างเดิมไม่ได้หรือ” ฉันถาม ฉันไม่รู้รู้สึกหนาวแต่ฟันกลับกระทบกัน ทำไมเรื่องอย่างนั้นถึงต้องเกิดกับฉันด้วยนะ

“คุณก็รู้ว่ามันเป็นไปไม่ได้” เขาตอบ “มันจะกลับไปเหมือนเดิมอีกไม่ได้หรอก บอกผมหน่อยซิว่า เพราะอะไรคุณถึงตอบว่าไม่”

“เพราะว่า เพราะว่าดิฉันไม่ได้รักคุณแบบนั้นค่ะ เฟร์มิน” ฉันพูดพลงรับเก็บรวบรวมข้าวของของฉัน และกล่าวเพิ่มเติมอีกนิด

“ดิฉันเสียใจมากเลยคะ” ฉันออกจากห้อง และเขาก็หยุดฉันด้วยคำถามตรงๆ ว่า
“คุณรักคนอื่นใช่ไหมครับ”
“ไม่ ไม่ใช่ ไม่รู้สิ ไม่ใช่หรอกค่ะ”
“ผมเสียใจ เสียใจมาก มูริเอล”

ฉันรู้สึกที่เราต่างปลอมโยนซึ่งกันและกัน ฉันเปิดประตูและเกือบจะวิ่งออกไปยัง
ถนน พยายามเริ่มเดินช้าๆ แม้ขาจะยังลั่นอยู่ก็ตาม หนีบถุงถักนิตตั้งไว้ใต้รักแร้ ทำไม
ทุกสิ่งทุกอย่างที่แสนเศร้าต้องมาเกิดขึ้นกับฉันในวันเดียวกันหมดนะ เริ่มด้วยความล้มเหลว
ต่อหน้าผู้ตรวจการ แล้วยังมาเรื่องเฟิร์มอีก

มีใครคนหนึ่งเดินผิวปากอย่างมีความสุขตามหลังมาจนฉันนึกฉ
ครั้นหันหลังกลับไปจึงเห็นว่า เขาคือหมอมิกเกลนั่นเอง

“สวัสดีครับ เป็นไงบ้างครับ” เขาตะโกนถาม

หมอสวมกางเกงยีนส์และเสื้อเว็ตเตอร์สีฟ้า มีปืนล่าสัตว์พาด
ไหล่และถือแฟ้มหนังอยู่ในมือ เป็นภาพที่น่าดูทีเดียว เขามาเดิน
เคียงข้างฉันโดยไม่หยุดผิวปาก และฉันก็รู้สึกขอบคุณเพราะนี้อาจ
จะเป็นวิธีที่ทำให้ฉันรู้สึกดีขึ้น

“คุณดูเศร้าจังเลย เกิดอะไรขึ้นหรือครับ”

“กับดิฉันนะหรือ เปล่านี่คะ”

หมอเล่าว่าเพิ่งไปทำคลอดฝาแฝดคู่หนึ่ง และเรื่องอย่าง
นี้มักทำให้เขาอารมณ์ดีเป็นพิเศษ

“ลูกของ มาเรีย โมเซฟา หรือคะ ดิจริง ! เมื่อไหร่
ดิฉันถึงจะได้เห็นพวกแก่ละคะ”

“เมื่อไหร่ก็ได้ที่คุณต้องการ พ่อเด็กก็อยากจะอวดลูกเขาอยู่แล้ว”

ดูเขาช่างมีความสุขกับวันนี้เสียจริง เด็กๆ สาม-สี่คนเล่นฟุตบอล อยู่ใต้ไฟถนน หน้าบ้านของอาราน่า หมอมิเกลเตะลูกบอลเข้าประตูอย่างสวยงาม แล้วกลับมาเดินเคียงข้างฉันใหม่ พร้อมกับผิวปากต่อ

“ช่วงนี้เริ่มล่าสัตว์แล้วหรือคะ” ฉันถาม

“ไม่ใช่หรอกครับ ผมเอาปืนนี้ไปให้พ่อเด็กทำความสะอาดให้ระหว่างคอยฝูงนกพิราบแถวนี้ล่ะ จนกว่านกพิราบจะบินมาราวเดือนตุลาคม เราไม่มีอะไรทำหรอกครับ มูรีเอลทำไมคุณไม่แต่งงานกับผมเสียล่ะ” เขาถามอย่างกั่นเองเป็นธรรมชาติที่สุด รวากับกำลังขอให้ฉันไปตีหมาแพะเป็นเพื่อน ฉันยืนนิ่งเป็นรูปปั้น ทำไมจะต้องเกิดเรื่องมากมายในวันเดียวกัน ฉันไม่อยากแม่แต่จะตอบ ได้แต่ก้มมองพื้นเซมิ่ง ฉันแน่ใจว่ากำลังมีใช้จริงๆ

“คุณไม่คิดจะตอบอะไรผมเลยหรือ”

“ไม่ค่ะ” ฉันพิมพ์อย่างอายๆ

“ทำไมถึงไม่ล่ะครับ”

“ก็เพราะว่าไม่หะลิคะ”

ฉันไม่มีน้ำใจสักนิดที่จะบอกเขาว่า เขาเป็นเพื่อนที่ดีและฉันก็ชอบเขามาก อย่างที่ควรจะทำกันเมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ ฉันรู้สึกเหน็ดเหนื่อยกับทุกสิ่งทุกอย่าง อีกทั้งยังตระหนักดีว่าฉันเพิ่งจะสูญเสียเพื่อนที่ดีที่สุดสองคนไปในชั่วพริบตา สิ่งนี้ทำให้ถ่วงแห่งความทุกข์และความขมขื่นของฉันปริมลัน

“ผมไม่ได้ฝันหวานอะไรจนเกินไป แต่ผมคิดว่า ผมน่าจะพอมีหวัง” เขาพูด

“คุณไม่อยากกลับไปคิดทบทวนให้ตีอีกครั้งหรือครับ ถึงแม้ตอนนี้คุณอาจจะยังไม่รักผม แต่บางทีอีกหน่อย...ผมจะสอนให้คุณรู้จักความรักเอง มูริเอล ผมมั่นใจ กรุณาอย่าตอบผมเพียงสั้นๆ ง่ายๆ อย่างนี้เลยนะครับ”

“ไม่มีประโยชน์หรอกค่ะ มิเกล” ฉันตอบด้วยเสียงที่ฟังแปลกหูราวกับไม่ใช่เสียงของตัวเอง

“ใช่ค่ะ ดิฉันรักคุณ แต่เป็นความรักอีกแบบนี่ค่ะ คงจะโหดร้ายและเห็นแก่ตัวอย่างยิ่ง ถ้าจะปล่อยให้คุณคอย เพราะดิฉันรู้ว่า จะรักคุณเหมือนเพื่อนคนหนึ่งตลอดไป”

“แต่ผมจะรักคุณตลอดไป ผมรู้ดี รู้ว่าจะไม่มีวันลืมคุณ...มูริเอล หากวันไหนที่คุณเกิดเปลี่ยนใจ สัญญากับผมนะครับว่า คุณจะบอกให้ผมทราบด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง”

“แต่...”

“ไม่เป็นไรหรอก สัญญาสิครับ”

“ดิฉันสัญญาไม่ได้หรอกค่ะ มิเกล ไม่ได้จริงๆ”

เราเดินมาจนถึงเสาไฟถนนอีกต้น ซึ่งอยู่หัวมุมบ้านของฉันพอดี แล้วเขาก็หันกลับมาจ้องหน้าฉันในทันทีทันใด

“คุณเป็นอะไรไปหรือเปล่า ทำทางคุณเหมือนไม่สบายนี่นะ”

“ดิฉันนะหรือคะ คุณพูดอะไรนะ”

“หูตาคูณดูอาการไม่ค่อยดีเลย จะไม่ให้ผมเข้าไปช่วยตรวจหน่อยหรือครับ แน่ละสิ คุณคงไม่ต้องการ” เขาเสริมเมื่อเห็นสีหน้าตกอกตกใจของฉัน

“แต่ดิฉันสบายดีนี่ค่ะ”

“ต้องไม่สบายแน่นอน ผมรับรองได้ คุณต้องเป็นอะไรสักอย่าง ผมว่าอย่างน้อยคุณควรกินแอสไพรินและรีบเข้านอนจะดีกว่า ลาก่อน ผมเกรงว่าคงจะห้ามหัวใจให้เลิกรักคุณไม่ได้” ฉันเข้าบ้านและนั่งเสียบๆ ที่เก้าอี้เดี่ยวๆ ตัวหนึ่งในห้อง ไม่อยากพูดหรือทำอะไรสักอย่างเดียว แต่ก็ตกใจกับความโดดเดี่ยวเสียบเหงาในห้องของฉัน

คนที่บ้านและเพื่อนบ้านอีกสองคนที่ช่วยงานในไร่ลงมือกินอาหารเย็นกัน พวกเขาคุยกันอย่างออกรส โดยไม่ได้สังเกตเห็นกับกิริยาของฉัน

“ที่เห็นบ่อยๆ แถวนี้อะไรๆหลังจากนั้นก็อีตารีเบ้” คนหนึ่งพูดขึ้น ฉันฟังอย่างสนใจ ซาเบียร์มักจะผ่านโรงเรียนตอนหกโมงเย็นและหยุดคุยกับฉันครูหนึ่ง ฉันรู้สึกชอบคุยกับเขา และถ้าวันไหนไม่เห็นเขา โลกจะดูเศร้าลงทันที

“เขาคงกำลังมองหาคนที่จะเป็นเหยื่อรายต่อไป” อีกคนหนึ่งตอบอย่างดูหมิ่นดูแคลน “เขาถลุงเงินพอไปมากมาย ทำที่ว่าไปร่ำเรียน แล้วกลับมาบ้านโดยคิดเปลี่ยนแปลงโลกทั้งโลก”

“แน่ละ แถวๆ นี่คงจะ...ผมไม่เชื่อว่า เขาจะสะดุดพบกับคนไร้เดียงสา” โทมัส หัวเราะ

บาทหลวงโธมัส มารี กลับบอกว่า เราไม่ควรจะตัดสินใคร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเราไม่รู้เรื่องราวความเป็นไปเสียก่อน แต่ชายหนุ่มทั้งหลายยังคงยืนกราน ใครๆ ก็รู้กันทั้งหมู่บ้านว่า เขาอยากได้โรงงานของอิมพาร์ราจี้เร็ว

“ยึดเอาไปหรือ คงพยายามแลกเปลี่ยนไรกันมากกว่านี้”

“ก็ถ้าจะแพ้หรือสูญเสียคงไม่ใช่เขาแน่ คุณพ่อไม่รู้จักเขาดีพอ ไม่รู้ว่าเขาเป็นคนพรรคไหน...ขนาดคุกกี้ยังทิ้งเขาไปก่อนแต่งงานเลย คุณพ่อไม่ทราบหรือครับ เพราะอะไร เขาถึงดูเศร้าสร้อยผิดปกติ ผมไม่เห็นเขาพูดกับใครเลย”

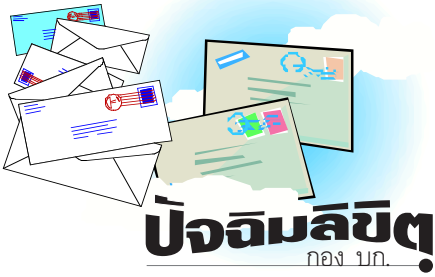
ฉันลุกขึ้นช้าๆ พยายามไม่ให้ใครสังเกตเห็น และกลับขึ้นไปในห้อง เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ฉันเข้านอนทั้งชุดอย่างนั้น ดวงตาแดงช้ำ เพราะร้องไห้อย่างหนัก

ตอนเช้าฉันปวดศีรษะมาก และกลัวที่จะต้องเผชิญหน้ากับโลก

“ฉันจะบอกว่าฉันป่วย” ฉันคิด

แต่แล้วกลับลุกขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะนึกถึงภาพมิเกลเข้ามาในห้องพร้อมกระเป๋าใส่เครื่องมือแพทย์สีดำ พลังพูดอย่างจริงจังว่า “เกิดอะไรขึ้นกับแม่สาวน้อยคนนี้นะ”

ท่านผู้อ่านหลายท่านเสนอความเห็นเกี่ยวกับการตอบปัญหาในปัจฉิมลิขิต ซึ่งมีคำถามค้างอยู่อีกมาก คำแนะนำที่ได้มีดังนี้ค่ะ

๑. ให้ตอบไปเรื่อยๆ เหมือนเดิม
 ๒. ลดขนาดตัวอักษร
 ๓. ตัดภาพประกอบออก
 ๔. ตอบสั้นลง
 ๕. รวบรวมคำถามที่ถามเหมือนกัน มาตอบรวมกัน
 ๖. ลดจำนวนหน้าของคอลัมน์อื่น มาเพิ่มให้ปัจฉิมลิขิต
 ๗. จัดพิมพ์เป็นเล่มพิเศษต่างหาก ปีละครั้ง หรือปีละสองครั้ง
 ๘. ตอบส่วนตัว
- ตกลงเป็นอันว่าขอเพิ่มหน้าก็แล้วกัน จะลดขนาดตัวอักษรก็เกรงว่าผู้สูงวัยจะ

อ่านลำบาก จะตอบสั้นๆ ก็เกรงจะเข้าใจไม่ชัดเจน ส่วนที่ว่าจัดพิมพ์เป็นเล่มต่างหาก คงต้องรอโอกาสอีกนานทีเดียว และที่ไม่ต้องรอเลยคือตอบส่วนตัวค่ะ ปมีเวลาพอเจ้าค่ะ

สำหรับเรื่องการสัมมนาสมาชิก ดอกหญ้า นั้น คาดว่าครั้งแรกจะจัดที่จังหวัดกาญจนบุรี ในเดือนธันวาคม ๒๕๔๘ รับสมัครผู้เข้าร่วมสัมมนาจากจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดใกล้เคียงจำนวน ๕๐ คน เท่านั้นนะคะ เพื่อจะได้มีโอกาสพบปะพูดคุยคุ้นเคยกันอย่างทั่วถึง ใช้เวลา ๓ วัน ๒ คืน อาศัยช่วงที่มีวันหยุดติดกัน ๓ วัน ท่านที่จะเข้าร่วมสัมมนารับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางเอง ส่วนอาหารและที่พัก กำลังดำเนินการหาทุนสนับสนุนอยู่ค่ะ

ท่านที่สนใจเข้าร่วมสัมมนา แจ้งความจำนงไปที่ตู้ ปณ.๑๒ ปณ.คลองกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๔

หลังจากนั้นจะเวียนไปจัดสัมมนาในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะแจ้งให้ทราบต่อไป ชาว กทม. ถ้าไม่รีบร้อนเกินไป ไว้รอสมัครรุ่นที่จะจัดที่ กทม. ใต้ นะคะ

๑. หลักธรรมที่ว่าใครทำดีได้ดีเสมอ แต่ทำไม่ดีฉันโดนเพื่อน พี่ น้อง โกงประจำ

๒. คนประจบสอพลอในที่ทำงาน ได้ดีมีหลายคน

กานดา สุขประเสริฐ / กทม.

ที่ว่า “ได้ดี” คุณหมายความว่าอย่างไรคะ ไม่ได้หมายความว่าได้ตามที่อยากจะได้ หรือได้ลาภ ยศ สรรเสริญ โลภียสุขใดๆ หรือทำให้คุณรอดพ้นจากผลกระทบแก่ที่ คุณเคยทำไว้ณะคะ คุณทำดีเมื่อไร คุณก็ได้ดีเมื่อนั้น ความดีก็เป็นของคุณทันที จิตวิญญาณของคุณก็ได้ซับซาบความดีนั้นๆ เป็นพลวบ้างจยให้คุณทำดียิ่งๆ ขึ้นไปอีก ข้อสำคัญคุณต้องมั่นใจในความดีนั้น ความดีทำให้คุณกล้าสู้หน้ากับใครทุกคนได้ ไม่อายใคร แม้จะยากจน แม้จะถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม เราก็ไม่จนใจ ไม่จนหน้าใจ

ใครจะทำอะไรไม่ดีกับเรา นอกจากจะเป็นอนุเคราะห์กรรมของเขาแล้ว ก็อาจเป็นการชดใช้หนี้กรรมที่เราเคยทำไว้ ถ้ายกตัวอย่างคนร่วมยุคที่เราเห็นอยู่ ก็อาจมีข้อโต้แย้งว่าเขายังมีความไม่ดียังนั้น

อย่างนี้ได้ ขอยกตัวอย่างพระอรหันต์สมัยพระพุทธเจ้าก็แล้วกันนะคะ พระโมคคัลลานะเป็นถึงอัครสาวกของพระพุทธเจ้า ท่านบำเพ็ญบุญกุศลมาขนาดไหน ยิ่งถูกชาวบ้านรุมทำร้ายเอาจนถึงตาย พระพุทธเจ้าก็ยังถูกพระเทวทัต ลูกพี่ลูกน้อง แฉมเป็นลูกศิษย์ด้วย สร้างปัญหาให้พระองค์ นานัปการ

ส่วนคนประจบสอพลอที่ว่า “ได้ดี” นั้น ถ้าชาตินั้นนอกจากประจบเจ้านายแล้ว ไม่ได้ทำดีอะไรเลย ก็อาจเป็นได้ว่า เขาเคยทำบุญกุศลมามากในชาติก่อน เมื่อเขา กิณบุญเก่าหมด ไม่สร้างบุญใหม่เลย สักวันหนึ่งทุกคนก็จะเห็นความจริงคะ

เคยฟังซีดีธรรมะท่านจันทร ท่านว่าชีวิตหลังความตายช่วงเป็นช่วงที่น่ากลัว อยากทราบว่าถ้าเรามีกรรมบางอย่าง และถ้าเราตายไป กรรมดีที่เราเคยทำไว้ จะช่วยสลายกรรมให้เราบ้างได้หรือไม่

อรุณี เกศแยม / ประจวบคีรีขันธ์

ชีวิตหลังความตายจะน่ากลัวก็สำหรับคนที่ทำความชั่วเท่านั้น ยิ่งทำไว้มากก็ยิ่งน่ากลัวมาก สำหรับศาสนาพุทธ กรรมดีกรรมชั่วลบล้างกันไม่ได้ แต่ถ้าเราทำกรรมดีมากๆ มากจริงๆ กรรมชั่วก็อาจตามไม่ทัน หรือไม่ทันให้ผล เพราะเรายังเสวยผลของกรรมดีอยู่ นี่พูดเฉพาะผลกรรมที่ปรากฏในขณะที่เรามีชีวิตอยู่นะคะ ดิฉันไม่เคยคิดถึงชีวิตหลังความตาย เพราะคิดไปก็ไม่มีประโยชน์ ได้แต่จินตนาการไปต่างๆ นานา จะเป็นจริงอย่างที่เราคิดไปหรือเปล่าก็ไม่รู้ ขนาดอนาคตของเราในชาตินี้ที่ยังมีชีวิตอยู่ ยังไม่แน่นอนเลย แล้วอนาคตหลังตายแล้ว จะแน่นอนได้อย่างไร ที่แน่ๆ สร้างกุศลกรรมให้มากไว้ก่อนตายดีกว่าค่ะ

ผมเมื่อเป็นหนุ่มประพาศพิศดาร ๕ ทุกข์ เดียวนี้หยุดแล้ว เป็นเวลา ๑๕ ปี ทานอาหารมังสวิรัตติ ไม่โลก ไม่โกรธ ไม่พยาบาทปองร้าย ปฏิบัติศีล ๕ ข้อได้

ถูกต้อง จะพ้นจากบาปหรือไม่

ใหม่ กองพินิจ / สุรินทร์

ความผิดบาปที่ทำไปแล้ว ถ้าจะจำ ก็จำเพียงเพื่อเป็นบทเรียนที่จะไม่ทำอีก แล้วก็เอาไว้ออกเล่าให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ตัวอย่างที่ไม่ควรทำตาม แล้วเวลาประสบผลจากบาปกรรมที่ทำแล้ว จะได้ไม่ทุกข์มากเกินไป

ถึงจะทำดีมากมายเพียงใด ก็ลบล้างบาปไม่ได้ ทำนองเดียวกัน คนที่ทำกรรมดีไว้ แล้วมาทำกรรมชั่วภายหลัง กรรมชื่อนั้นก็ไม่ลบล้างกรรมดีเหมือนกัน เพียงแต่ว่ากรรมใดทำไว้มากกว่าก็จะมีฤทธิ์แรงมากกว่าที่จะแสดงผลแก่ผู้กระทำ

กำลังสับสนชีวิตว่าจะเดินทางไหนดี ระหว่างอยู่แบบธรรมชาติสันโดษ ลดละเลิก เหมือนชาวสันตโตศก หรือแบบวัตรธรรมกาย (น้องชายเป็นผู้นำบุญ) หรือแบบคิเวศเคียวของมูลนิธิบำเพ็ญกิจการม

สาธารณประโยชน์ด้วยกิจกรรมทางศาสนา (โยเร เกษตรกรรมชาติ ศิลปะความงาม) หรือมาบวชปฏิบัติธรรมแบบกรรมฐาน ไปเลย ตอนนี้นับถือหมดแต่ปฏิบัติไม่ได้ดี ลักทางเลย

บุญนาค พวงทอง (แก้วเกตุ) / สุโขทัย

อาจเป็นเพราะใช้พลังไปหลายทาง เลยปฏิบัติไม่เป็นโล้เป็นพาย ลองซั้งน้ำ-หนักดูว่าแนวปฏิบัติแบบไหนเหมาะกับ จริตของเรามากที่สุด และจะนำพาเราไป สู่ดี แล้วตัดสินใจปฏิบัติตามแนวทางนั้น ให้จริงจัง ดิฉันเคยได้ยินพระท่านสอนว่า ถ้าเรากำโบหญาคาไม่แน่น โบหญาคาจะ บาดมือ การปฏิบัติธรรมที่ไม่จริงจังก็ เหมือนกัน แทนที่จะให้คุณ อาจจะทำให้โทษ ก็ได้ เพราะเราจะไม่เข้าถึงธรรมะจนเป็น อันหนึ่งอันเดียวกับธรรมะ แล้วเราก็จะทำ ตามกิเลสของเราบ้าง นำไปสู่การเลี้ยวหรือ การอธิบายที่ไม่ตรงกับหลักการที่แท้จริง ของธรรมะ เพราะถ้าพูดธรรมะที่แท้จริงก็ จะขัดแย้งกับการกระทำของเรา ธรรม วิญญาณผิดเพี้ยนไปในที่สุด

เพราะฉะนั้นคุณต้องลงมือปฏิบัติให้ ได้ดีสักทางหนึ่ง ถ้าเกิดเลือกทางผิด ก็ จะได้เห็นผลเร็ว จะได้รับกลับลำไปปฏิบัติ ทางอื่น มัวแต่ลิ่งเลอยู่ ระวังหญาคาจะ บาดมือ

๑. วิธีการสร้างกำลังใจในการต่อสู้ เพื่อเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง

๒. วิธีสร้างบารมีหรือพลังใจที่เด็ด เดี่ยว(เด็ดขาด)เพื่อเอาชนะกิเลส

ภานุวัฒน์ ชื่นสุขุม / เชียงใหม่

๑-๒ มองดูคนที่ทุกข์ยากกว่าเรา คน ที่เสียสละกว่าเรา แล้วก็ฝึกหัดขัดใจตนเองทีละเล็กทีละน้อย ตามที่เคยแนะนำ แล้วหลายครั้งในดอกหญาจบบก่อนๆ เราหม่นออกกำลังกาย ร่างกายก็แข็งแรง ถ้าหม่นออกกำลังจิต ด้วยการฝืนทำสิ่งที่ ไม่สมควร แม้จะไม่ถูกใจเรา ละเว้นสิ่งที่ ไม่ควร แม้จะถูกใจเรา จิตใจก็จะแข็งแรงขึ้น มีกำลังที่ต่อสู้กับอุปสรรคและทำความดียิ่งขึ้น สิ่งสมบารมีให้ตนเอง

สามีติดเหล้า เบียร์ บุหรี่ ู้สึกเสียดายเงินทองเพราะรายจ่ายมีมากอยู่แล้ว สามีไม่ได้ตั้งใจ ทุกข์ใจต้องพูดว่าเขามากพอพูดแล้วไม่พอใจ ทะเลาะกัน แล้วก็ต้องตีกันบ่อยมาก ตั้งแต่ลูกยังเล็กจนโตเป็นหนุ่มบอกให้ลูกพูดกับพ่อให้ที เกลียดบุคลิกเวลาเขาชอบพูดหยาบคายด้วย ฟังแล้วระคายหู แล้วโมโหเคยนึกอยากให้เขาตาย นึกบ่อยๆ แข่งด้วยใจเป็นทุกซ์ตลอดเวลา เพราะชีวิตเราเกี่ยวข้องกับเขา อยากจะเลิก แต่ยังมีลูกคนเล็กที่ต้องรับผิดชอบอยู่กลัวว่าถ้าเลิกแล้วเขาจะไม่เลี้ยงลูก เพราะไม่ได้อยู่ขอเงินจากเขา เตียวเอาเงินไปกินเหล้าหมดจะทำอย่างไร อยากปรึกษาใครสักคนที่ช่วยคลี่คลาย ใครทำให้สามีเลิกเหล้าได้ จะถวายเป็นชีวิตเราให้จริงๆ

ณิชาติ บุญชัยศรี(ผู้สติ จันณณี) / สมุทรสาคร

อดทนอยู่ด้วยกันมาได้จนลูกโต ก็น่าจะทนต่อไปได้ แต่ต่อไปนี้จะทนได้ง่ายขึ้น เพราะว่าเราจะยอมรับความจริงว่าเขาเป็นคนอย่างนี้ แล้วก็ไม่ต้องไปคิดเปลี่ยนแปลงเขา เลิกหวังให้เขาเป็นอย่าง

นี้เป็นอย่างนี้ หันมาเปลี่ยนตัวเองดีกว่า เลิกคิดไม่ติดต่อเขา มองสิ่งดีที่เขาทำอยู่ เช่นว่าถึงยังไงเขาก็ยังรับผิดชอบครอบครัว ไม่มีเมียน้อย ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น แล้วก็ทำตัวเป็นศรีภรรยา เลิกบ่นเลิกว่าเขาเด็ดขาด พูดจาสุภาพ ใจเย็น ทำหน้าที่ตัวเองให้ดีที่สุด ทำอาหารที่เขาชอบ ดูแลลูกให้ได้รับความอบอุ่น เป็นตัวอย่างที่ดีของลูก ถ้าเลิกกินอาหารเนื้อสัตว์ได้ก็เลิกเสีย จิตใจอาจจะเย็นขึ้น มีเมตตามากขึ้น

ถ้าคุณเปลี่ยนได้ตั้งนี้ สามีคุณก็อาจจะเปลี่ยนได้เหมือนกัน โดยไม่ต้องขอร้องเลย

ดิฉันอ่านปัจฉิมลิขิต กอง บ.ก.ตอบคุณสุตา อุเทน/ลำปาง (ฉบับอย่าสิ้นหวัง อันดับที่ ๑๑๗) ที่ถามว่า ทำอย่างไรถึงจะทำเกษตรโดยไม่ฆ่าหอย ไล่เดือน หากมด เวลาตากหญ้า ขุดดิน โดยตอบว่าให้ทำกิจกรรมธรรมชาติซึ่งไม่ขุด ไม่ไถ ไม่พรวนดิน ไม่ใช่ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง

ดิฉันสงสัยมาก แล้วจะอย่างไรจึงจะ
ปลูกพืชบนดินได้คะ เพราะบางอย่างก็
หว่านแล้วไม่ออกคะ

อารีย์ ชัยสอง / นครราชสีมา

ดิฉันถามเพื่อนที่ทำกสิกรรมแล้ว
เขาบอกว่า ต้องบำรุงดินก่อน ทำให้ดิน
ร่วนซุย โดยปลูกพืชตระกูลถั่วและใช้ฟาง
คลุมดิน รดน้ำหมักจุลินทรีย์เจือจาง การ
บำรุงดินนี้จะใช้เวลานานเป็นปี โดยเฉพาะ
ถ้าดินถูกทำร้ายมามาก ด้วยปุ๋ยเคมีและ
ยาฆ่าแมลง จนไม่มีสิ่งมีชีวิตในดิน กลาย
เป็นดินตาย ก็ยังต้องใช้เวลานาน

เมื่อดินกลับมีชีวิตแล้ว (อันนี้ดิฉัน
เองเคยมีประสบการณ์ เอาเศษกากพืชผล
ไม้ที่เหลือจากการหมักจุลินทรีย์ คลุกกับ
ดินแข็งๆ ทิ้งไว้จนลึม นานเป็นเดือนถึง
ได้มาเปิดดู กลายเป็นดินร่วนซุย มีสิ่งมี
ชีวิตช่วยพรวนดินให้อย่างดี) เวลาปลูกพืช
มี ๒ วิธี วิธีแรกคือ ใช้นิ้วกดเมล็ดพืช
ลงไปบนดิน หรือเอาดินมาปั้นห่อเมล็ดพืช
ไว้ข้างใน เรียกว่า กระสุนดิน แล้วก็หว่าน
ลงไปบนดิน

ดิฉันได้ยินมาว่า การจะทำกสิกรรม
ธรรมชาติได้ ต้องเป็นการทำเพื่อเลี้ยงชีพ
แบบเศรษฐกิจพอเพียง ทำโดยเป็นมิตร
กับธรรมชาติ ไม่ได้มุ่งเพื่อการค้า มิเช่น
นั้นกสิกรรมก็จะใจร้อน รอคอยการฟื้นตัว
ของดินไม่ไหว

ขณะนี้คุณแม่ซึ่งอยู่ต่างจังหวัดป่วย
เป็นอัมพฤกษ์ ขาซ้ายไม่มีแรง เดินไม่ได้
เราก็ต้องลงไปดูแล ทำงาน กทม.ครึ่งเดือน
กลับบ้านต่างจังหวัดครึ่งเดือน เราจะเอา
ธรรมะข้อใดมาใคร่ครวญจึงจะละลาย
ความทุกข์ได้ จะคิดว่าสัตว์โลกย่อมเป็นไป
ตามกรรม ก็มีปัญหามแม่เราทำกรรมอะไร
ไว้จึงเป็นเช่นนี้ สุตวิสัยจะรู้ได้ (ตอบ
ตัวเองว่า “ช่างมันเถอะ”)

พรรณี เจริญสุวรรณค์ / กทม.

ปกติดิฉันจะไม่ค่อยคิดถึงกรรมเก่า
นะคะ ไม่ค่อยสงสัยว่าเราหรือใครทำ
กรรมอะไรไว้ ถึงต้องประสบเหตุทุกข์

เดื่อร้อนต่างๆ นานา แต่เวลาทุกข์มากๆ ก็อดคิดไม่ได้ว่าเราไปทำกรรมอะไรไว้ บางทีก็ไม่ได้ทุกข์หรอก เวลาทบทวนชีวิตตนเอง บางครั้งก็จินตนาการไปเองเหมือนกันว่าชาติก่อนเราคงทำอย่างนั้นอย่างนี้มา ชาตินี้ถึงได้มาเป็นอย่างนี้

ทั้งๆ ที่รู้ว่าคิดไปก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร สิ่งที่ผ่านมาไปแล้ว กรรมที่กระทำแล้ว แก้ไขไม่ได้ เอาเวลามาสั่งสมกรรมดีให้มากกว่า

๑. เมื่อคนที่ไม่รู้จักทำหน้าที่ของตนแล้วยังชอบตำคนอื่น

๒. ดิฉันทำหน้าที่บริหาร เหนื่อยใจกับผู้ใต้บังคับบัญชามาก ขาดความสุข แต่ก็พยายามทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

๓. อยากให้ทุกคนที่เป็นครู ทำหน้าที่ครูให้สมบูรณ์กว่านี้จริงๆ

สฤษดิ์-วรรณวิมล นาโสก / มุกดาหาร

ดิฉันรู้สึกอย่างนี้เหมือนกันเลย รู้สึกมากๆ ด้วย ต่างกันก็แต่ว่าไม่เคยเป็นผู้

บริหาร ตอนที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชานั้น เหนื่อยใจมากกับผู้บังคับบัญชา

เพื่อนที่เป็นลูกน้องก็มักจะบ่นเจ้านายให้ฟัง ส่วนเพื่อนที่เป็นเจ้านายก็จะหนักใจกับลูกน้อง

นี่ก็เป็นอีกหนึ่งงานสัมมนาที่ดิฉันอยากจะทำ คือ เชิญเจ้านายกับลูกน้องมาพูดคุยกันสักที แต่ยังไม่เห็นหนทางว่าจะทำได้เลย

ครูที่ไม่แท้จริงจะเป็นอย่างไร

กมลวรรณ ทองรักษ์ / นครพนม

ประการแรกสุดคือไม่รักความเป็นครู ประการต่อมาคือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับฐานะครู

๑. ครูชอบซื้อห่วยจะแก้อย่างไร

๒. ครูชอบเล่นการพนันจะแก้อย่างไร

๓. ครูเป็นหนี้จะแก้อย่างไร

เรียบ ท่อคนดี / อุตรธานี

ถ้าถามใจดิฉันจริงๆ นะคะ ดิฉันจะคัดเลือกครูใหม่ทั้งหมด ใครที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมและไม่พร้อมจะปรับปรุงตน ก็ขอร้องให้เปลี่ยนอาชีพ รู้ นะคะว่าได้แต่คิด คงไม่มีใครทำหรอก ถ้าใครเกิดจะลุกขึ้นมาทำจริงๆ ก็คงต้องเผชิญปัญหาไม่น้อย คงจะถูกครูและญาติของครูต่อต้านอย่างรุนแรง สิ่งที่ได้มากที่สุดตอนนี้ก็คงไม่เข้าไปเรียน หรือส่งลูกหลานเข้าไปเรียนในโรงเรียนที่มีครูติดอบายมุข และไม่คบค้าสมาคมกับครูเหล่านี้ ไม่ต้องทำจนหน้าเกลียด จนเขาโกรธแล้วกลับแกล้งเราเสียอีก เอาแค่พยายามปลีกห่างไว้ก็แล้วกัน

๑. การปฏิรูปการศึกษาที่รัฐบาลลากครูประถมไปกรมนั้น กระทรวงนี้ ทำตามใจนายกรัฐมนตรีนั่นถูกต้องหรือไม่

๒. เด็กสมัยนี้พูดยากสอนยากเพราะอะไร ถ้าใครรู้ตะโกนให้โลกรู้ด้วยบางที่ชาวโลกได้ยินเขาอาจจะตื่นขึ้นมาบ้าง

๓. การอบรมสั่งสอนคน ใครๆ ก็รู้ว่าทำ ๕ ขั้นตอนคือ ๑.เล่าให้ฟัง ๒.ทำให้ดู ๓.ให้ผู้เรียนทำเอง ๔.เอาของมาให้ดู ๕.พาไปดูสิ่งของแต่ครูทุกวันนี้นิยมทำแต่ข้อ ๕ มาก ผู้ปกครองจะว่าชุดเสื้อติดอยู่แล้ว เพราะว่ามีเงินให้ลูกหลานไม่พอ ใครช่วยแก้ไขได้หรือไม่

บุญเรือง กาญจนรัตน์ / อุบลราชธานี

คนที่จะตอบคำถามข้อ ๑ ได้คือท่านนายกฯ และครูที่ถูกลากไปคะ สำหรับคนที่ไม่มีภาระครอบครัว ย้ายให้ไปทำงานที่ไหน ภายได้สังกัดของใคร ก็ต้องงานเต็มกำลังความสามารถอยู่แล้ว ปัญหาในวงการศึกษาบ้านเรา (บ้านเมืองอื่นก็คงมีเหมือนกัน แต่เราไม่รู้) จะแก้ไขได้ ถ้าเราทุกคนหันมามองตน ปรับปรุงตน ถ้าดีอยู่แล้ว ก็ทำให้ดียิ่งๆ ขึ้น ถ้าเป็นผู้บริหารก็พัฒนาวิธีการบริหารงาน ถ้าเป็นครู ก็เพิ่มพูนคุณธรรม ความรู้ และพัฒนาการ

สอน ถ้าเป็นพ่อแม่ ก็เอาใจใส่อบรมดูแลบุตรหลาน ส่งเสริมให้ปฏิบัติดี และรักการเรียนรู้ เด็กนักเรียนเองก็ตั้งใจทำหน้าที่ลูกและลูกศิษย์ให้ดีที่สุด ข้อสำคัญทุกคนทุกฐานะต้องปฏิบัติตนตามทำนองคลองธรรม

ดิฉันเป็นครู มีความตั้งใจสอน แต่ดิฉันไม่ชอบทำผลงาน ดิฉันไม่ชอบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อยากสอนความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้จริง ปัญหาก็คือดิฉันไม่อยากจะทำสิ่งที่ไม่ดีมีสาระส่งให้เขาตรวจประเมิน มันเสียเวลาคิดมาก จะทำใจอย่างไรดี (ออกยังไม่ได้)

- ตั้งใจจะสอนทำบุญ แซมพู ฯลฯ กับนักเรียน อยากไปฝึกทำและหาซื้ออุปกรณ์ วัสดุได้ครบได้ทีไร เคยให้หลานไปถามที่สันติ (เขาบอกต้องซื้อปริมาณมาก) ซึ่งเรายังไม่เป็น ดูจาก CD บ้างจึงไม่มั่นใจ โทรศัพท์ไปถามก็ไม่มีคนรับสาย ไม่อยู่บ้าง

- ถ้าจะพานักเรียนไปอบรมกิจกรรมงานต่างๆ ที่ใจจะเปิดรับบ้างคะ และช่วงเวลาใด อยากทราบจะได้วางแผน

โกสุมภ์ มุณีเวช / อุทัยธานี

ขออนุญาตที่อาจจะบอกสิ่งที่ขัดใจบ้าง ดิฉันไม่ทราบว่าอาจารย์โกสุมภ์อายุมากน้อยแค่ไหน ถ้าอายุมากใกล้เกษียณแล้วจะไม่ยอมเปลี่ยนแปลงก็คงจะไม่ใช่ไร แต่ถ้ายังต้องรับราชการอีกกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป ต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองคะ

คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ต้องใช้ ดิฉันเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่สำหรับคนที่เป็นครู คอมพิวเตอร์จะช่วยงานได้มากนะคะ ลองฝึกใจไปอบรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้นดูสักคอร์สค่อยๆ เรียนทีละเล็กละน้อย ต้องใช้เวลาหน่อย เพราะเราไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีพวกนี้ แถมต่อต้านด้วย ก็เลยจะเรียนรู้ได้ช้าหน่อย แต่พอใช้งานเป็น จะนี่ก็ออกเองว่า จะใช้คอมพิวเตอร์ช่วยงานอะไรได้บ้าง ตอนนี้ทำงานกินเงินเดือนอยู่เมื่อราว ๒๐ ปีก่อน ดิฉันก็ต่อต้านคอมพิวเตอร์ คิดว่า

มันทำให้คนว่างงานเพิ่มขึ้น หน่วยงานจะส่งไปอบรมคอมพิวเตอร์ ดิฉันไม่ยอมไปแต่เดี๋ยวนี้ ดิฉันนั่งทำงานกับคอมพิวเตอร์ทุกวัน มันช่วยงานเราได้มากจริงๆ ค่ะ

งานวิชาการที่เขาต้องการให้เราเขียนก็ไม่ใช่เรื่องไร้สาระนะคะ เวลาเราประเมินเด็ก เรายังต้องให้เด็กเขียนใช้ไหมคะ อาจารย์ลองคิดถึงใจคนที่ประเมินเราสิคะว่าเขาต้องประเมินคนจำนวนมาก จะต้องใช้คนและงบประมาณสักเท่าไร ถ้าจะต้องให้มีคนมาดูผลงานของอาจารย์ด้วยตัวเอง เขาถึงต้องขอให้เราเขียนสิ่งที่เราทำให้เขาได้รู้ มีรูปให้เขาได้เห็น การเขียนนอกจากจะช่วยให้ผู้ประเมินเข้าใจเราแล้ว ถ้ามีโอกาสเผยแพร่ให้คนอื่นอีกด้วย ก็จะเป็นประโยชน์กว้างขวางขึ้น

ใครอื่นจะยกเมฆอย่างไรก็อย่าถือเอามาเป็นอารมณ์เลยคะ เราเองเขียนแต่เรื่องจริงก็แล้วกัน ถ้าเขียนไม่เก่ง ก็ต้องหัดคะ เวลาที่เด็กอ้างว่าทำอะไรไม่เป็น เรายังบอกเด็กให้พยายามเลยนี่คะ

อีก ๒ ข้อนั้นอาจจะคลี่คลาย โดยไม่ต้องส่งเด็กไปอบรมที่อื่นก็ได้ ทำ

โรงเรียนให้เป็นโรงเรียนวิถีพุทธเสียเลย อาจารย์อาจจะคิดวิธีการได้ และมีกำลังใจ ถ้ามาเข้าร่วมสัมมนาสมาชิกดอกหญ้าคะ รีบส่งใบสมัครไปนะคะ

ทำไมการทำความดีหรือความซื่อจึงไม่เห็นผลในชาตินี้ หรือเห็นผลทันตา ต้องรอไปชาติหน้า เพราะถ้าเห็นผลเร็วผู้คนคงทำความดีมากกว่านี้และไม่กล้าทำความชั่ว พระพุทธองค์ท่านน่าจะลงโทษโดยวิธี “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” ข้าพเจ้าเห็นคนทำความดีมากมายที่ถือว่าเป็นคนดีในชั้นหนึ่ง แต่ทำไมไม่มีความสุขในชีวิตเท่าที่ควร หรือไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

จรัญ ครอบศรีอรุณ / เชียงราย

ผลดีชั่วที่แต่ละคนได้รับเป็นไปตามกฎแห่งกรรมคะ ไม่ใช่พระพุทธองค์ทรงลงโทษศาสนาพุทธเป็นศาสนาอเทวนิยมนะคะ ไม่มีใครมาใช้อำนาจบงการชีวิตของเรา ชะตาชีวิตขึ้นอยู่กับกรรมของเราเอง

ส่วนที่ว่าจะได้รับผลกระทบเร็วช้าหนักเบาเพียงใด มีปัจจัยประกอบหลายอย่าง การที่แต่ละคนจะทำการอะไรสักอย่าง ก็มีแรงผลักดันหลายด้านเหมือนกัน ถ้าทำผิดปั๊บ โดนลงโทษปั๊บ ทำดีเมื่อใดก็ต้องได้รับผลเมื่อนั้น อาจจะมีผลเสียตามมาก็ได้ เช่น คนที่ทำผิดยิ่งทำผิดหนักขึ้น เพราะรู้สึกว่าคุณตัวเองล้มเหลว เลยคิดประชดชีวิต คนที่ทำดีเลิกทำดี เพราะหลงลาภยศสรรเสริญที่ได้รับ

คนเราจะมีความสุขหรือความทุกข์ขึ้นอยู่กับใจของเรา ถ้าเราทำดีจริง ก็น่าจะยินดีในสิ่งที่ตนได้กระทำ ส่วนผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความดีอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำงานด้วย เราต้องพัฒนาตัวเองตลอดเวลา แล้วก็ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของหัวหน้าด้วย ถ้าหัวหน้าตาไม่ดี มองไม่เห็นความดีและความสามารถของเรา เขาก็ไม่ส่งเสริมสนับสนุนเรา ซึ่งไม่ได้หมายความว่าเราไม่ได้ “ดี” อย่างที่บอกแล้วว่า ทำดีเมื่อไรเราก็ได้เป็นคนดีทันที ไม่ต้องรอให้คนอื่นยอมรับ

ทำอย่างไรจึงจะบังคับตนเองได้ โดยตนเองไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกบังคับ

นิภาพัทน์ แก้วมณีชัย / นครพนม

ก็ต้องหัดบังคับตัวเองทุกวัน จนทำได้เลยชิน ก็จะไม่รู้สึกว่าคุณบังคับ เหมือนเราใส่ชุดนักเรียนไปโรงเรียน เราก็ไม่รู้สึกรู้สึกว่าคุณบังคับ แต่ถ้าคุณเป็นคนหนึ่ง ที่รู้สึกว่าการใส่ชุดนักเรียนไปโรงเรียน เป็นการถูกบังคับ ดิฉันก็ว่าคุณรักเสรีมากเกินไป กฎเกณฑ์หลายอย่างช่วยให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อย เราก็น่าจะให้ความร่วมมือ

การหัดบังคับตนเองก็ทำเหมือนกับการฝึกจิตใจให้เข้มแข็งตามที่เคยแนะนำหลายครั้งแล้วในคอลัมน์นี้ หรือคุณจะได้เองก็ได้ หัดบังคับตัวเองให้ทำสิ่งดีๆ นะคะ เช่น ถ้าเป็นข้าราชการ ก็แต่งเครื่องแบบ ข้าราชการไปทำงานทุกวัน ดั่งใช้เครื่องสำอางงดอาหารเนื้อสัตว์อาทิตย์ละวัน-สองวัน เป็นต้น

พยายามที่จะปล่อยวางเรื่องบางเรื่องที่ทำให้ตัวเองเคยเจ็บปวด แต่เมื่อมีใครบางคนมาพูดหรือมาสะกิดใจ สวนคำพูดหรือกิริยาท่าทางทำให้รู้สึกแค้น ต้องพูดและมีอารมณ์ร่วมด้วยโดยอธิบายถึงใจเขาใจเรา ทำอย่างไรถึงจะควบคุมอารมณ์และสีหน้าของตัวเองได้ เมื่อรู้สึกไม่พอใจ

สุภาวดี เมืองนong / สมุทรรปราการ

ทันทีที่รู้ว่าไม่พอใจ ให้เปลี่ยนอารมณ์ไปในทางตรงกันข้าม ทหาวิธีคิดดีๆ ไว้ อย่างน้อยเขียนไว้ก่อน แล้วค่อยๆ สอนตัวเองให้อภัยเขา คิดถึงความดีของเขา คิดถึงโทษของความโกรธ ถามตัวเองว่า โกรธเขาแล้วได้อะไร หรือคิดถึงคำพูดของนักปราชญ์ต่างๆ ฯลฯ

๑. มีคนมาโกรธโดยไม่มีสาเหตุ ดิฉันควรทำตัวอย่างไร

๒. มีคนมาหาว่าบ้านของดิฉันปลูกผักกินเนื้อที่เขา โดยที่เวลาจะล้อมรั้วนั้นก็

เรียกเขามาดู แต่พอมาตอนหลังกลับหาว่าบ้านดิฉันโงง ดิฉันควรทำตัวและทำใจอย่างไรกับบุคคลคนนี้ดีคะ

๓. บุคคลที่ชอบดูถูกเหยียดหยามเห็นคนอื่นได้ดีแล้วทนไม่ได้ บุคคลผู้นั้นจะได้รับผลกระทบเป็นเช่นไรคะ

เสาวลักษณ์ บุญประวัต / พิจิตร

๑. สาเหตุณะคงจะมี แต่เราไม่ทราบ ถ้าพอจะถามได้ ก็ลองเสียบเคียงถามดู รู้แล้วจะได้แก้ไข แต่ถ้าสถานการณ์ไม่เหมาะสมจะถาม ก็ทำเฉยๆ อย่านไปโกรธตอบ ทักทายปราศรัยด้วยอัธยาศัยไมตรี มีอะไรพอช่วยเหลือเขาได้ก็ช่วย เสียสละได้ก็เสียสละ สักพักหนึ่งเขาอาจจะหายโกรธ

๒. ให้อภัย เสียสละ

๓. เขาเป็นอย่างนั้นเขาก็ทุกข์อยู่แล้ว เราอย่าไปร่วมทุกข์กับเขาเลย แล้วก็ไม่น่าจะเสียเวลาไปรอดูผลกรรมของเขาณะคะ แล้วถ้าเขาเกิดเดือดร้อนขึ้นมา ตามประสาคนรู้จักกัน ก็ต้องช่วยเขาละ

ข้าพเจ้าอยากเป็นสมาชิกหนังสือ
ดอกหญ้า ข้าพเจ้าจะได้อ่านในช่วงหลัง
เลิกงาน

(คำถาม) มารดาของข้าพเจ้าเป็น
คนจีน(ฟังภาษาไทยไม่ค่อยเข้าใจ) ท่าน
มักจะบ่นเป็นประจำว่าทำไมลูกๆ ถึงหาเงิน
ไม่เก่งเหมือนลูกคนอื่นเขาและไม่สามารถ
ทำให้ท่านสุขสบายได้ทั้งๆ ที่พ่อและลูกๆ
ก็ส่งเงินให้ท่านใช้เป็นประจำ แต่ท่านก็มัก
จะบ่นว่าไม่พอ ท่านบอกว่าท่านใช้อย่าง
ประหยัดแล้ว แต่เงินที่เหลือท่านนำไป
หาหมอมดม เพราะท่านคิดมาก เมื่อก่อน
ท่านต้องหาหมอเกี่ยวกับอาการทาง
ประสาทเป็นประจำ ใครพูดให้ท่านปลงชีวิต
ท่านก็ไม่ฟัง ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นลูก
ข้าพเจ้าควรทำอย่างไร

ศิรินันท์ ลักษณะัญญ์ / สมุทรปราการ

คำถามนี้ดีจนอายใจที่จะตอบเหมือน
กันนะคะ เพราะตัวเองก็มักจะแสดงอารมณ์
บ่อยๆ เวลาแม่ทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ พอ
ได้สติถึงค่อยมาคิดว่าแม่อายุมากแล้ว

อวัยวะเจ้าการรวมทั้งสมองก็ย่อมเสื่อมไป
เป็นธรรมดาอย่าว่าแต่จะลืมสิ่งที่เราบอกเลย
สิ่งที่แม่ทำเอง แม่ยังลืมเลย แล้วแม่ก็
สั่งสมอะไรใส่ไว้ในจิตบ้างก็ไม่รู้ ขนาด
พวกเราสั่งสมมาน้อยกว่า ยังขี้ใจตัวเอง
ยากเลย คนแก่ อำนาจจิตเสื่อมถอย จะ
บังคับตัวเองได้แค่ไหนกันเชียว

เวลาดีๆ ก็คิดได้ค่ะ ประเดี๋ยวก็
โกรธแม่อีกแล้ว อยากจะแก้ไขแม่อีกแล้ว
ที่จริงต้องแก้ไขตัวเองค่ะ ยอมรับความ
จริงตามความเป็นจริง แม่ปลงไม่ได้ เราก็ค
ต้องปลงเสียเองละค่ะ

เคยเลี้ยงลูกมาแล้วประสบความสำเร็จ
สำเร็จเกือบทุกคน ก็มีแต่ ๒ คนที่ยังหวังอยู่
ควรจะทำอย่างไรดี ในเมื่อปัจจุบันผมก็อายุ
๗๔ ปีเข้าไปแล้ว ควรจะสร้างไว้ให้หรือ
ฝากไว้กับพี่ๆ ของพวกเขาดี (ลูกๆ ที่บ้าน
รักใคร่กันทุกคนดี)

บุญเยี่ยม ชุ่มศิริ / กทม.

อายุปุ่นนี้แล้ว จะสร้างอะไรให้เขาได้อีกหรือคะ ดิฉันเชื่อใจพ่อแม่จริงๆ ห่วงลูกไม่มีวันสิ้นสุด ปล่อยให้พี่ๆ เขาดูแลน้องเถอะคะ สมณะท่านสอนว่า “เลี้ยงลูกให้รู้จักโต” หมายความว่า ให้เขารู้จักรับผิดชอบชีวิตตัวเองบ้าง

ในใจส่วนตัว ยังไม่โอโหสิกรรมให้เพื่อนร่วมงานในอดีตได้ (ทั้งที่เพื่อนคนนั้นถูกไล่ออกจากราชการแล้ว) ใจนั้นยังอยากกระทำให้เพื่อนคนนี้รับรู้อะไรบ้างว่า การคิดในสิ่งที่ร้ายต่อเพื่อนร่วมงานนั้น มันเป็นอย่างไ ยังไง เป็นเพราะว่าคุณใส่ร้ายเขา ออกดีต่อเพื่อนร่วมงาน สุดท้ายคุณก็รับวิบากกรรมของคุณเอง ถูกไล่ออก จะทำยังไงให้ใจมีเมตตาต่อเขา (ปัจจุบันใจของผมยังไม่ได้ลงมือกระทำนะครับ) เพียงแต่คิดจะทำให้เขารู้สึกบ้างว่า ผลแห่งกรรมที่คุณทำไว้นั้นตอบสนองแล้ว

มงคล บุษปฤกษ์
พระนครศรีอยุธยา

ถ้าคุณทำหรือพูดอะไรไป เขาเรียกว่า “ซ้ำเติม” ค่ะ ปล่อยให้เขาสำนึกเองดีกว่านะคะ ทุกวันนี้บางทีดิฉันก็คิดอยากจะบอกบางคนเหมือนกันว่า ผลของการกระทำอย่างนั้นๆ มันให้ผลอย่างนั้น เห็นหรือเปล่า อยากให้เขารู้ตัว แล้วเปลี่ยนแปลงตนเองใหม่ แต่ยังไม่กล้าบอกเลย แต่ก็ยังมีบางคนที่สนิทสนมจริงๆ แล้วก็สถานการณ์อำนวยให้บอกได้ ไม่น่าเกลียดบอกเขาแล้ว เขาก็ยังเชื่อมั่นว่า ที่ผ่านมาเขาทำถูกต้อง

วิธีที่จะทำให้เกิดเมตตาก็คือพูดดีปฏิบัติดีต่อเขา ถึงแม้ใจจะยังไม่ได้เมตตาจริงๆ ก็ค่อยๆ กล่อมเกลาลงใจไปเรื่อยๆ ค่ะ

ขอแถมอีกนิดตามจริตของตัวเอง คือ ถ้าเห็นว่าเพื่อนทำผิดพลาด ดิฉันจะรีบบอก เพื่อว่าเขาจะเปลี่ยนแปลงได้ ก่อนจะเกิดความเสียหาย หรือเดือดร้อนแก่คนอื่น

อยากได้คำตอบของที่มาของความตาย ศพ จิตวิญญาณของสรรพสัตว์ทั้งหลายในโลกว่าเป็นไปตามวิถีสงสาร ของกรรมของแต่ละคนหรือไม่ ที่มาของกรรมเก่า กรรมใหม่ อดีตชาติ ความรักที่เกิดขึ้นกับคนสองคน ที่มีเหตุให้ต้องมาพบกัน รักกัน ถูกตาต้องใจกัน เกิดขึ้นได้เพราะเหตุใด ผูกจิตมาพอสมควร แต่พอเอาเข้าจริงๆ บังคับเขาไม่ได้

สุพิศ นน่อแก้ว / ปัตตานี

ศาสนาพุทธแม้จะเชื่อกฎแห่งกรรม แต่ก็ไม่ปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามเวรตามกรรมณะคะ เพราะเราสร้างกรรมขึ้นได้ด้วยตัวของเราเอง ดิฉันจำได้คร่าวๆ ว่าเคยอ่านพบในพระไตรปิฎกว่ามีพรหมณ์ที่มีความสามารถในการพยากรณ์โดยเคาะกะโหลกศีรษะ แต่เมื่อเคาะกะโหลกศีรษะพระอรหันต์ กลับทำนายไม่ได้ แล้วก็เคยมีพระบอกดิฉันว่า หมอดูดวงชะตาของผู้ปฏิบัติธรรมไม่ถูก เพราะเราไม่ได้ปล่อยชีวิตไปตามแรงของวิถีสงสาร เคยได้ยินคำว่า “ทวนกระแส” ไหมคะ พุทธศาสนิกชน

ที่แท้จะต้องทวนกระแสโลกียะคะ เริ่มต้นด้วยการถือศีล ๕ ให้เคร่งครัด

แล้วคุณจะทำสงฆ์ทุกอย่างที่คุณถ้ามมา

สงฆ์เหลือเกินว่า ทางอีสานเขาทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ปู่ย่าตายาย ผู้ล่วงลับไปแล้ว เมื่อญาติทำบุญอุทิศให้ ผู้ล่วงลับไปก็จะได้ส่วนบุญส่วนกุศล เมื่อทุกซึกก็จะหายจากทุกซึก เมื่อมีความสุขก็จะมีความสุขยิ่งๆ ขึ้น หนังสือดอกหญ้าฉบับที่ ๑๑๗ ตอน นายทิว อุดรธานี ว่าญาติจะไม่ได้รับสงฆ์เหลือเกิน โปรดชี้แจงอีกครั้งด้วยพระท่านมักเทศน์ว่า “ทำบุญให้ ทำบุญหาหมายความว่า ทำบุญให้ทำบุญหาผู้ตาย” “ทำบุญเอา หมายถึงความว่า ทำเอาแก่ตัวเอง”

ประมวล บุญเย็น / ศรีสะเกษ

เรื่องนี้มีผู้อ่านดอกหญ้าเขียนไปเตือนดิฉันว่าไม่รู้จริง อย่าตอบ ทำให้คนเข้าใจ

ไขว้เขว ดิฉันเข้าใจดีว่า เรื่องนี้เป็นความเชื่อที่ฝังรากลึกมาก แม้แต่ในพระไตรปิฎก ยังมีเรื่องที่พระพุทธเจ้าทรงยินยอมให้การทำบุญอุทิศส่วนกุศลเลย ดิฉันจึงขอตัดบทสั้นๆ ว่า ถ้าทำแล้วสบายใจ ก็ทำเถอะค่ะ ทำแล้วไม่มีใครเดือดร้อน

ขอสะกิดใจเพียงนิดเดียวว่า ถ้าทำบุญอุทิศส่วนกุศลได้ กฎแห่งกรรมจะเป็นผลหรือไม่อย่างไร สมมติว่าโจรทมิฬก่อกรรมทำชั่วไว้มากมาย พอตายไป มีเพื่อนโจรด้วยกันทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ โจรนั้นจะรับผลกรรมของตนเองอย่างไรละคะ

แล้วความเชื่อเรื่องนี้ขัดแย้งกันหรือไม่กับคำสอนที่ว่า *“กรรมเป็นของของตน ตนเป็นทายาทของกรรม กรรมเป็นกำเนิด กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ กรรมเป็นที่พึ่งอาศัย”* และ *“ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”*

ถ้าเราจะต้องคอยพึ่งคนอุทิศส่วนกุศลไปให้ คนที่ญาติน้อยหรือไม่มีญาติหรือญาติยากจน ก็เสียเปรียบคนที่รวยญาติ และมีญาติร่ำรวยนะลึะคะ

ดิฉันจะรับประทานอาหารมังสวิรัตินะคะ เพื่อให้อาหารไม่พอม คือดิฉันพอมมากตั้งแต่ทานอาหารมังสวิรัตินะคะ ดิฉันอยากอ้วนกว่านี้ ทางบ้านจะได้ไม่ขัดขวาง และอาการที่ผิวมันซึดๆ เหลืองๆ เป็นเพราะขาดอาหารประเภทไหนคะ

จิราภรณ์ เพรงมา / เลย

อย่าลืมข้าวกล้อง ถั่ว งา ผักสด ผลไม้ อาการที่ผิวซึดและความดันโลหิตต่ำ พวกเราส่วนใหญ่ก็เป็นกัน เพราะเรากินอาหารแค่เพียงพอดำรงชีวิต เราไม่ได้กินอาหารส่วนเกินที่ทำให้ความดันโลหิตสูง และไขมันอุดตันในเส้นเลือด เลือดผาดก็เลยไม่เปล่งปลั่งเกินธรรมชาติ แต่ที่จริงก็เห็นคนในโลกนี้ใช้ผักผลไม้บำรุงผิวพรรณกันทั้งนั้นนะคะ ไม่ว่าจะเป็นมะเขือเทศ แตงกวา หรือนมถั่วเหลือง ฝรั่งที่กินเนื้อลั้ดๆ เยอะๆ ไม่ได้ผิวผ่องเป็นยองใยที่ไหนคะ

ถ้าจำเป็นต้องอ้วนจริงๆ ก็คงต้องกินขนมหวานมากหน่อยละคะ แต่ก็ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพนะคะ

๑. ทำไมคนเราต้องคบกันที่หน้าตา และรูปร่างด้วย ไม่เข้าใจ รวมทั้งตัวผมเอง ด้วยที่ชอบคนหน้าตาดีและการแต่งตัวของ เขา

๒. ทำไมเขาคบกับผมแบบไม่จริงใจ หรือว่าผมจริงจังกับชีวิตมากไป ที่ต้องการ ให้เพื่อนเป็นไปตามที่เราต้องการ พอเขา ไม่เป็นดังหวังก็โกรธเขาเสีย

สมาน นามวงศ์ / กทม.

๑. เรายังติดคามอยู่ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ใครๆ ก็ปรารถนา ไม่อย่าง นั้น ธุรกิจที่ขายสินค้าและบริการเกี่ยวกับ เรื่องเหล่านี้คงไม่ร่ำรวยอย่างที่เป็นอย่าง

๒. ดิฉันว่าไม่เกี่ยวกับความจริงจัง ในชีวิตนะคะ มันเกี่ยวกับความคิดที่เอา ตัวเองเป็นที่ตั้ง (self-centered) ตัวอย่างก็มีเยอะแยะในสังคม ขนาดคนที่ ยอมรับกันว่าเป็นคนดีมากๆ ถ้าไม่ค่อย ฟังคนอื่น คนก็ไม่ค่อยจะชอบนักหรอก ถ้ามีอำนาจ เขาก็จำใจต้องเชื่อฟัง แม้ไม่ เห็นด้วยก็ไม่กล้าค้าน แต่ไม่ได้จริงใจด้วย หรอก

ลองคิดกลับกันว่า ถ้ามีคนมาคาดหวังให้เราเป็นอย่างที่เขาต้องการ เราจะทำ ตามที่เขาหวังได้หรือเปล่า

เท่าที่ศึกษาด้านศาสนามาโดยตลอด ได้ทราบว่าหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา เป็นแบบอเทวนิยม คือไม่เชื่อเรื่องการ ดลบันดาลจากอำนาจเทพหรือเทวดาหรือ ภูตผี ให้เชื่อหลักของปัญญา หลักศีล หลักสมาธิ คือ ดำรงตนตามมรรค ๘ เพื่อพ้นจากความทุกข์ แต่ทำไมชาวพุทธ ส่วนใหญ่จึงเชื่ออำนาจดลบันดาลแบบ พราหมณ์-ฮินดูกันอย่างมากมาย

ไพศาล อินน้อย / น่าน

สมณะท่านอธิบายว่า ความเชื่อแบบ เทวนิยมนั้นเป็นรากเหง้าของมนุษยชาติ คุณก็รู้ว่าตั้งแต่คนเรายังโง่อยู่ เราก็เชื่อ เรื่องเหล่านี้อยู่แล้ว จะให้เลิกเชื่อ มันแสนยาก คนที่จะเลิกเชื่ออำนาจลึกลับดีลึกลับได้ จะ ต้องมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์

อย่างสูงยิ่ง ขนาดพวกเราปฏิบัติธรรมตามหลักมรรคองค์แปดแท้ๆ ในชีวิตประจำวัน บางคนยังติดความเชื่อแบบนี้อยู่เลยคะ

ขอบท้อใจทำอะไร

ธงชัย ลักษมีมงคล / เชียงใหม่

ข้อนี้ตอบง่าย เลิกชอบสืคะ พอรู้ตัวว่าเริ่มท้อใจ อย่าคิดต่อในเรื่องที่ทำให้ท้อใจ เปลี่ยนความคิด เปลี่ยนอิริยาบถ ลงมือทำงาน ช่วยเหลือคนอื่น นี่ถ้าแม่เราเกิดท้อใจที่จะเลี้ยงเรา เรามิตายไปแล้วหรือคะ

การทำงานย่อมมีปัญหา แต่คนส่วนใหญ่ไม่ยอมรับว่ามีปัญหา ไม่เปิดใจกว้างในการแก้ปัญหา ไม่ยอมรับความจริง ไม่กล้าพูดความจริง แล้วปัญหาจะแก้ได้อย่างไร

นิคม บุญไญรัส / เชียงใหม่

นั่นนะซิคะ ดิฉันก็^๗ไม่รู้จะทำอย่างไรเหมือนกัน ได้แต่ทำตัวเองอย่าให้มีปัญหาอีกแล้วกัน แล้วก็ทำงานเต็มกำลังความสามารถ เวลาเกิดปัญหาขึ้นมา เราก็เสนอแนวทางแก้ปัญหาตามสติปัญญาของเราเท่าที่มีโอกาส ถ้าสังคมส่วนใหญ่ยังไม่เห็นปัญหา หรือไม่เห็นด้วยกับวิธีแก้ปัญหาของเรา ก็ไม่เป็นไร ตัวเราเองพยายามให้เต็มที่แล้วกัน

๑. อยากรู้ว่าจัดกลุ่มสัมมนาดอกหญ้าอย่างไร? จุดประสงค์?

๒. ต้องการเป็นสมาชิกห้องหนังสือของพุทธศาสนา ต้องมีคุณสมบัติอะไรคะ ติดต่อที่ไหนได้

๓. ต้องการวิธีทำเกษตร เช่น ทำสวนบัว-ปลูกไมยราบ ผักกระเฉด ปลูกผักสวนครัวทำเอง ทางพุทธสถานสันติอโศกมีคำแนะนำไหมคะ

๔. สนใจบ้านดิน แต่สงสัยว่าเวลาน้ำท่วม ฝนตก บ้านไม่ละลายหรือคะ อยากทราบค่าใช้จ่าย หากมีโอกาสไปอยู่ต่างจังหวัดบ้างคงดี

๕. สนใจแนวทางสันติอโศก ชนิด
พึ่งพาตนเองได้ ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม
แต่มีปัญหาเรื่องอดมื้อเย็น เกรงว่าสังฆาร
จะไม่อำนวยให้ทำ ควรเริ่มต้นอย่างไรดี

เกตุรัตน์ ต้นธนะชัย / สมุทรปราการ

๑. เพื่อพบปะเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง
สมาชิกดอกหญ้า จะได้พัฒนาตนเอง
คาดว่าจะจัดสัมมนาได้สองเดือนครั้ง
แต่ละครั้งรับได้ประมาณ ๕๐ คน จะ
หมุนเวียนไปจัดตามจังหวัดต่างๆ เพื่อให้
สมาชิกในจังหวัดนั้นเข้าร่วมได้สะดวก
และมีโอกาสพบปะกันต่อไป ภายหลังจาก
ที่รู้จักกันในระหว่างการสัมมนา

๒. ขอภัยด้วยค่ะ ดิฉันไม่รู้จัก

๓.-๔. รอสักนิด เดี่ยวจะสัมภาษณ์
คนที่ทำจริงให้สมาชิกดอกหญ้าได้อ่านและ
นำไปปฏิบัติได้ รับรองว่าบ้านดินไม่ละลาย
ค่ะ เพราะไม่ใช่ไอติม (พืชน้อมคำบอกมา)

๕. หัดทำอยู่ที่บ้านก่อน แล้วยกสมัคร
เข้าร่วมสัมมนาสมาชิกรุ่นแรกนี้เลยค่ะ

อยากให้มีกิจกรรมชาวดอกหญ้า ให้
เข้าไปศึกษาที่ปฐมอโศกว่าเป็นอย่างไรบ้าง
ครับ

สิงหา สีหานาท / นองบัวลำภู

ตอนสัมมนาอาจจะได้ไปดู แต่ถ้า
รุ่นที่จัดสัมมนาทางอีสาน คงจะได้ไปดูที่
ราชธานีอโศก จังหวัดอุบลฯ หรือศีระอโศก
จังหวัดศรีสะเกษ หรือไม่กี่หินผาฟ้าน้ำ
จังหวัดชัยภูมิ สวนสำเภาฝั้น จังหวัด
อำนาจเจริญ

การจัดกลุ่มสัมมนาสมาชิกดอกหญ้า
ทำไมต้องชักประวัติชีวิต การศึกษา การ
ทำงาน ละเอียดขนาดนั้นคะ เหมือน
กรอกใบสมัครเข้าทำงานเลย

สุदारัตน์ พสุนาถพงศ์ / กทม.

หลังจากเข้าร่วมสัมมนาแล้ว ถ้าท่าน
ใดมีความก้าวหน้า พัฒนาจิตวิญญาณ
อย่างไรบ้าง เราจะได้ศึกษาว่า พื้นฐาน

ชีวิตมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาจิตใจหรือไม่

ช่วง ๒-๓ ปี มานี้ไม่ได้รับหนังสือดอก
หญ้าเลย หรือว่าหยุดส่งชั่วคราว เพิ่งมา
ได้รับฉบับที่ ๑๑๗ อยากฟังธรรม ขอยืม
แผ่นซีดีมาดูได้บ้างไหม ดูสักกระยะหนึ่ง
แล้วจะส่งคืนมาให้

ชาตรี มะโนริน / เชียงใหม่

ต้องสมัครเป็นสมาชิกแผนกธรรมโสธ
เสียด่าสมาชิกเพื่อจะได้มีสิทธิ์ยืมวีดีโอ
เทปคาสเซ็ท และซีดี ส่งระเบียบการไปให้
แล้วค่ะ

เมื่อไหร่จะมีศูนย์ปฏิบัติธรรมอยู่ใกล้ๆ
สุโขทัยคะ เคยไปอยู่ไพศาลีสยามวัน
เดินทางไกลมาก

อุไรรัตน์ (พรพจน์) กานต์ปริยสุนทร

จนกว่าจะมีคนสุขุทัยปฏิบัติธรรม
มากๆ แล้วรวมกลุ่มกันจัดตั้งสถานที่
ปฏิบัติธรรมขึ้น

อยากมาอยู่แถวๆ สันตโศก จะทำ
โดยวิธีใดบ้าง หากต้องการจองคอนโดฯ
จะติดต่อกับใครดี โทรศัพท์เบอร์อะไร
เพราะมีผู้ที่มีเงินจะจองไว้ให้ปฏิบัติธรรม

ชยามน ทิพย์บำรุง / สงขลา

ที่จริงน่าจะเข้าไปอยู่ในพุทธสถาน
เลยนะคะ จะได้มีกฎระเบียบช่วยควบคุม
การปฏิบัติ ถ้าคิดว่าปฏิบัติเคร่งครัดไม่ได้
ก็ต้องเช่าห้องอยู่ ต้องลองไปดูด้วยตนเอง
ก่อน มีคนสร้างที่พักอาศัยหลายอาคาร
จะได้เลือกเองคะ แต่ที่จังหวัดตรังและ
พังงาก็มีกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมนะคะ ลอง
โทรศัพท์ไปดูก่อนก็ได้คะที่หมายเลข
๐๗๕-๒๒๖๑๑๖๐

๑. อยากจะปลีกตัวเองออกจากสังคมและการงานที่รัดตัว ไปปฏิบัติธรรมที่สันตโตศกบ้ง ที่ภูผาพ้าน้ำ เชียงใหม่บ้าง แต่ไม่รู้จะอย่างไร ทุกอย่างดูมีปัญหารัดกุมตัวเองไปหมด ทั้งหน้าที่ เวลาและงาน จะทำอย่างไรดีคะ

๒. การไปปฏิบัติธรรมช่วงสั้นๆ ๕-๗ วันจะทำได้โดยติดต่อผ่านทางไหนบ้าง อยากจะพามารดาไปพักผ่อนจิตใจและพบปะกับผู้ปฏิบัติธรรมด้วย จะได้หายเครียดและจิตใจเย็นเปิดอ้าออกไปบ้าง

ธัญญา มาศ วงศ์ไทย / น่าน

ชาวอโศกปฏิบัติธรรมตามมรรค ๘ นะคะ มีการคิด การพูด การทำงาน ทำให้มีการกระทบผัสสะให้ได้เรียนรู้กิเลส และฝึกหัดลดละกิเลสในขณะมีอิริยาบถต่างๆ ตามปกติของชีวิต ถ้าคิดจะหาที่สงบเงียบ เกรงว่าจะผิดหวังนะคะ แต่ที่ภูผาพ้าน้ำอาจจะพอได้บ้าง เพราะมีนโยบายจะให้ เป็นแบบวัดป่า โทรศัพท์ไปถามได้ได้ที่หมายเลข ๐๕๓-๒๒๘๕๕๕๘

บางครั้งอดโกรธไม่ได้ แต่เดี๋ยวก็หาย
 บางครั้งก็น้อยใจนะ ใครเดือดร้อน พอ
 ช่วยได้ก็ช่วย แต่บางครั้งเราเดือดร้อน
 ไม่มีใครช่วย ไม่ได้หวังให้มาช่วยนะ แค่
 ช่วยพูดให้กำลังใจเราก็จพอใจแล้ว ถ้าจะ
 ไปอยู่ช่วยที่สมาคม ต้องทำอะไรบ้างคะ
 คืออยากไปอยู่ที่ที่ไม่ค่อยมีเรื่องวุ่นวาย
 ตอนนี้เบื่อการงานทางโลกมากเลย รู้สึก
 วุ่นวายไปหมด

พิมพ์ร ฟ้าเรืองแสง / นนทบุรี

พุทธศาสนิกชนต้องปฏิบัติธรรมได้ใน
 ทุกสถานการณ์ อย่างที่หลวงปู่พุทธทาส
 บอกว่า เป็นน้ำแข็งกลางเตาหลอมเหล็ก
 อยู่ในที่สงบเงียบ ไม่มีใครทวงประสาทเลย
 มันง่ายเกินไปศาสนาพุทธเหนือชั้นกว่านั้นค่ะ
 ต้องหัดขัดใจตัวเองบ้างนะคะ เวลา
 คนอื่นขัดใจจะได้ไม่โกรธ ไม่น้อยใจ

ผู้ฉลาดพึงสร้างเกาะ (คือธรรม)
 ที่ห้วงน้ำ (คือกิเลส) คุกคามตามไม่ถึง
 ด้วยความหมั่น ไม่ประมาท
 สำรวมระวัง ทั้งปีกตณ

ส. ร้อยดาว
 ถอดความจากธรรมบท

